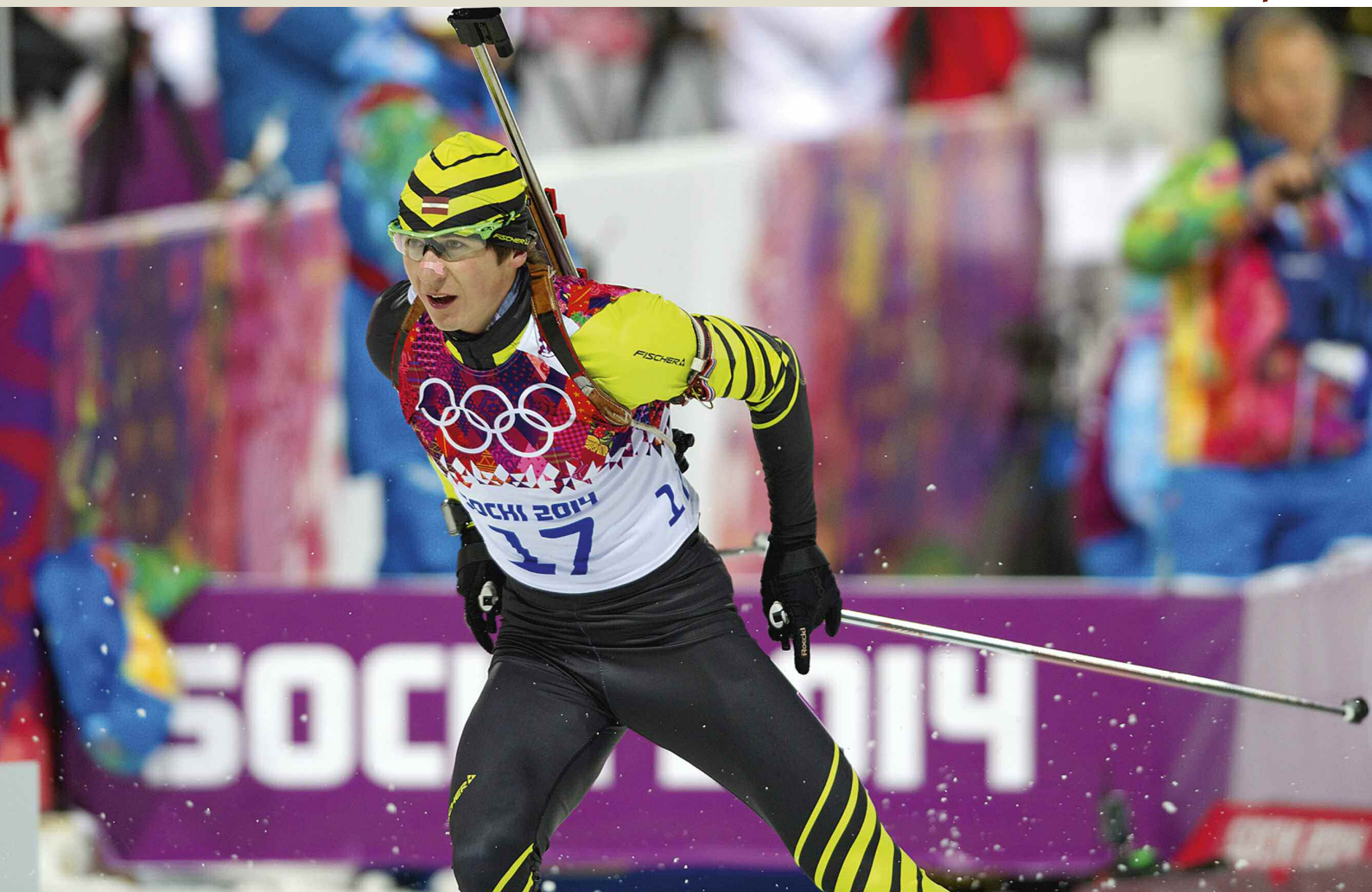

Tēvijas Sargs

Mācības Ēnu diena Jaunsardze NATO Ārvalstīs Vēsture 42 maratoni

€ 0,85
Ls 0,60

Februāris

2014

Nr. 2

Latvijas

militārā

hronika,

jaunumi,

fakti,

sasniegumi

militārais
žurnāls

Ja esi Latvijas Republikas pilsonis vecumā no **18 līdz 39 gadiem** un esi ieguvis vai vasarā iegūsi vismaz vidējo izglītību, — tālākā informācija ir domāta **tieši Tev!**

Pat ja neesi vēl ieguvis vidējo, bet tikai pamata izglītību, arī Tev, ja esi pārliecināts par savām fiziskajām un garīgajām spējām, esi drosmīgs un vēlies savu karjeru saistīt ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, Latvijas valsts piedāvā:

KARJERAS IESPĒJAS

Nacionālajos bruņotajos spēkos

Latvijas Republikas pilsoņi (vecumā no 18 gadiem) tiek aicināti pieteikties profesionālajā militārajā dienestā (PD) Nacionālajos bruņotajos spēkos (NBS) un Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā (NAA).

Pieteikumu vari iesniegt, arī izmantojot internetu —
<http://www.rjc.gov.lv/lv/Rekrutesana.aspx> (skat. 1. solis)

2014. gadā NBS iesaucamo karavīru skaits — **315** (Sauszemes spēku kājnieku brigādē — 120, Štāba bataljonā — 30, Jūras spēku flotilē — 10, Speciālo uzdevumu vienībā — 40, studijām NAA — 80, instruktori un karavīri speciālisti — 35).

PD kurss	PD pieņemamo skaits	Plānotais PD uzsākšanas datums*
SzS/ŠBn/speciālisti	25/15/5	13. 01. 2014.
SzS ŠBn/speciālisti	25/15/5	23. 01. 2014.
SzS/speciālisti	40/5	13. 02. 2014.
NAA kadeti/speciālisti	40/5	08. 09. 2014.
NAA kadeti/speciālisti	40/5	08. 09. 2014.
SUV/speciālisti	40/5	02. 10. 2014.
SzS/JSF/speciālisti	30/10/5	16. 10. 2014.

*Izmaiņas ar 16.01.2014.

Plānojot kandidēt uz kādu no iesaukumiem, rēķinies, ka mums būs nepieciešamas vismaz 2 nedēļas, lai pārliecinātos par Tavu atbilstību PD prasībām

Neatliec pieteikšanos līdz pēdējam brīdim!!!

Nacionālie bruņotie spēki Tev **NODROŠINĀS:**

- Karavīra atalgojumu, sākot **ar pirmo dienu** — apmēram **€ 570** pēc nodokļu nomaksas;
- Bezmaksas **medicīnisko aprūpi**;
- Pilnus **apģērba komplektus** un ekipējumu;
- **Bez maksas** — visu nepieciešamo **izglītību** karjeras uzsākšanai un turpināšanai;
- Pilnu militāro **sociālo garantiju** komplektu (**pabalsti, izdienas pensija, kompensācijas u.c.**);
- **Ārvalstu komandējumus**;
- Pašattīstības un izaugsmes iespējas;
- **Karjeru** visa darba mūža garumā;
- **Sociāli respektablu profesiju.**

Pretendentiem jābūt krimināli nesodītiem, ar atbilstošu veselības stāvokli, fizisko sagatavotību un psiholoģisko noturību.

INFORMĀCIJA

www.mil.lv, www.rjc.gov.lv

kā arī Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrā (adrese: Rīga, **K. Valdemāra iela 10/12**; ieeja no Elizabetes ielas);
 apmeklētāju pieņemšanas laiks — darba dienās no plkst. 9.00 līdz 16.00. Tāl. **67335392**.

Sagatavojuši RJC Rekrutēšanas nodaļa.

4

7

12

13

22

24

26

30

Latvijas ziņas	2
Brūnotajiem spēkiem ir jābūt tiem, ar ko mēs lepojamies!	4
«Ēnas» iepazīst aizsardzības jomu	7
NATO stratēģisko komunikāciju veidos no Latvijas	10
Štāba mācībās «Orange Knight» gatavojās divīzijas līmeņa mācībām	12
Eļejas bērnu nams — paraugs citiem	13
Četri NBS pārstāvji — Latvijas olimpiskās komandas sastāvā	16
NBS hokeja un zemleddus makšķernieku izlases labākās	21
Latvijas Krasta apsardze — paraugs citām valstīm	22
Goldingenes karaliste gaida savus pavalstniekus	24
Latviešu piedalīšanās Krievijas — Japānas karā 1904.—1905. gadā	26
Latvijas armijas vienotas intendantūras sistēmas izveidošana 1919.—1920. g.	28
42 maratoni 2013. gadā	30
Latvijas smagatlētikai — 120	32
Ārzemju ziņas	34
Jaunā laikmeta prioritātes gaisā	36

Reģistrācijas apliecība nr. 90009222536
Izdevējs — Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrs
Dibinātājs — LR Aizsardzības ministrija

Redakcijas adrese: K. Valdemāra ielā
10/12, Rīgā, LV-1473
Tālr. 67335383, fakss 67335384, e-mail:
redakcija@sargs.lv

**Eiropas Militārās
preses asociācijas biedrs**
www.empamil.eu

Iespiests Latvijas Ģeotelpiskās
informācijas aģentūrā
O. Vācieša ielā 43, Rīgā
Iespieduma veids — ofsets
Metiens — 5000 eks.
Galvenā redaktore **Līga Lakuča** —
67335383
Literārā redaktore
Rasma Priekule — **67335391**
Žurnālists **Taivo Trams** — **67335391**
Fotoredaktors **Gatis Dieziņš** —
67335399
Fotogrāfs **Normunds Mežiņš** —
67335399
Makets **Aigars Nesters** — **67335391**

Uz pirmā vāka **biatlonists**
kar. Andrejs Rastorgujevs (MP).
Foto — Ilmārs Znotiņš (LOK).
Interviju ar A. Rastorgujevu lasiet
nākamajā žurnāla numurā

Red. pārstāvis ASV **V. Kukainis.**
237 Springmont Road. Northfield,
OH 44067, USA.
Tālrunis (330) 467 1232.
e-pasts: dvkukainis@aol.com

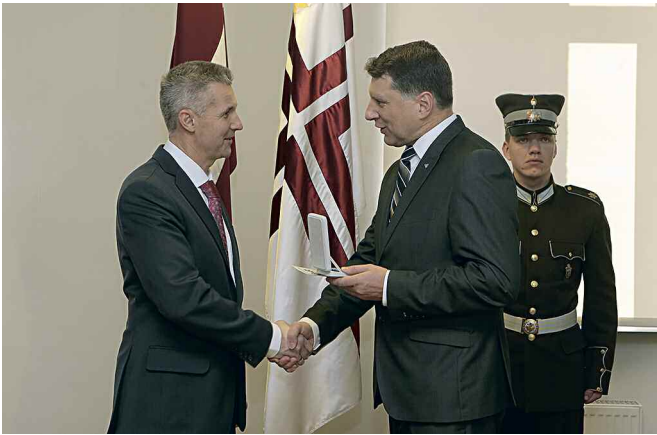
Red. pārstāve Vācijā **I. Marx.**
Tālrunis 89 4530 1802,
e-pasts: iveta_marx@web.de

Red. pārstāve Austrālijā **I. Abele.**
Tālrunis 03 9432 3603,
e-pasts: ilzel.abele@gmail.com

Red. pārstāvis Kanādā **J. Bilinskis.**
210-570 Proudfoot Lane,
London, ON N6H 4Z1, Canada.
Tālrunis 519 474 1080
e-pasts: jbilinskis@rogers.com

Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar
autoru viedokli.

Autoru manuskriptus atpakaļ neizsūdz.

22. janvārī Aizsardzības ministrijā notika svinīgā aizsardzības ministra maiņas ceremonija, kuras laikā aizsardzības ministru Arti Pabriku amatā nomainīja Raimonds Vējonis. Līdzšinējais ministrs jaunajam ministram simboliski pasniedza Aizsardzības ministrijas karogu.

«Mans kolēģis Artis Pabriks šajos gados aizsardzības jomā ir paveicis ļoti daudz, un man ir salīdzinoši viegli pārņemt ministrijas grožus, jo darbi ir ielānāti vismaz nākamajiem 10 gadiem,» sacīja jaunais aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis. Viņš pasniedza A. Pabrikam aizsardzības ministra apbalvojumu «Atzinības goda zīme».

22. janvārī Ministru kabineta sēdē apstiprinātas Aizsardzības ministrijas vadībā sagatavotās pamatnostādnes «Latvijas kiberdrošības stratēģija 2014. — 2018. gadam», kas raksturo Latvijas kiberdrošības situāciju, esošās problēmas un nosaka kiberdrošības politikas veidošanas pamatprincipus, mērķi un tālākās rīcības prioritāros virzienus.

Kiberdrošības politikas mērķis ir droša un uzticama kibertelpa, kurā ir garantēta valstij un sabiedrībai būtisku pakalpojumu droša, uzticama un nepārtraukta saņemšana. Šī uzdevuma īstenošanai tiek noteikti pieci rīcības virzieni — kiberdrošības pārvaldība un resursi, tiesiskums kibertelpā un kibernetizācijas mazināšana, sabiedrības izpratne, izglītība un pētniecība, kā arī gatavība un rīcības spēja krīzes situācijās un starptautiskā sadarbība.

Latvijā ir izveidojusies informācijas sabiedrība, kurā valsts pārvalde, sabiedrība un ekonomika ir atkarīga no informācijas un komunikāciju tehnoloģiju sniegtajām iespējām

Līdz ar jaunā aizsardzības ministra Raimonda Vējoņa stāšanos amatā AM parlamentārā sekretāra amatu ieņēma Andrejs Panteļejevs.

Ministra padomnieks militārajos jautājumos turpmāk būs bijušais Militārās policijas komandieris pulkvedis Andris Kalniņš.

bruņoto spēku vārdu Libērijā, arī Latvijas valsts vārdu,» novēlot sekmes šī uzdevuma izpildē, uzrunā sacīja aizsardzības ministrs. Viņš uzsvēra Latvijas instruktoru profesionalitāti un spēju savas prasmes nodot tālāk. «Karavīri ir miera nesēji, īpaši valstīs, kur valda nemieri, tāpēc ir svarīgi dalīties savās iemaņās ar šo valstu karavīriem.»

Sauszemes spēku kājnieku brigādes un ASV Mičiganas pavalsts Nacionālās gvardes instruktori Monroviņā vadīs apmācību kursu Libērijas armijas instruktoru sastāvam, turpinot 2012. gadā sāktu sadarbības un konsultāciju procesu. Nedēļu ilgajos kursos Latvijas instruktori nodos pieredzi apmācību sistēmas izveidē, apmācību plānošanā un izvērtēšanā, kā arī instruktoru sagatavošanā karavīru apmācībai.

«Kad Latvija pirms 20 gadiem uzsāka partnerības programmu ar Mičiganu, jūsu valsts bija kā balta lapa. Šobrīd tieši tāda situācija ir arī Libērijā. Latvija var palīdzēt Libērijai tieši ar savu neseno pieredzi bruņoto spēku un aizsardzības sistēmas izveidē. Arī Latvija sāka no nulles un tagad ir izveidojusi mazu, bet ļoti spējīgu armiju,» uzsvēr ģenerālmajors Gregorijs Vadnaiss, Mičiganas pavalsts Nacionālās gvardes komandieris.

Pērn martā abu valstu karavīri vadīja apmācību kursu arī Libērijas armijas virsnieku sastāvam. Plānots, ka ASV un Latvijas padomnieku grupas atbalsts Libērijas bruņoto spēku apmācību sistēmas pilnveidošanā ilgs trīs gadus.

25. janvārī uz Āfrikas valsti Libēriju devās divi NBS karavīri, kuri kopā ar ASV kolēģiem turpinās iesāktu darbu pie Libērijas armijas instruktoru sistēmas veidošanas.

Pirms došanās uz Libēriju ar Latvijas karavīriem tikās aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis un NBS komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube.

«Zinu, ka jūs godam nesīsiet Latvijas

4. februārī aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis un NBS komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube pavadīja bruņoto spēku karavīrus un zemessargus uz ziemas olimpiskajām spēlēm Sočos.

«Man ir liels prieks pavadīt jūs šodien uz olimpiskajām spēlēm,» atzina aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis. «Jūs esat ļoti labs piemērs mūsu jauniešiem, kas taps par karavīriem un zemessargiem. Jūs ar savām personīgajām īpašībām — neatlaidību, mērķtiecību un precizitāti — esat pierādījuši, ka šādi iespējams daudz saņiegt ne tikai profesionālajā dzīvē un dienestā, bet arī sportā.»

«Karavīrs var būt lieliski ekipēts — ar labākajām slēpēm un ieročiem — bet viņam jābūt arī profesionālim, mērķtiecīgam un prasīgākam. Bez tā viņš nebūs labs karavīrs. Jūs, savukārt, esat pierādījuši, ka esat gan labi karavīri, gan sportisti — labākie Latvijā savā jomā. Profesionalitāte jums jau ir, to jūs esat pierādījuši, tagad vajadzīga tikai veiksmē, un to es jums novēlu — karavīra veiksmi,» sacīja Nacionālo bruņoto spēku komandieris.

Ar aizsardzības nozares vadību tikās kareivis Andrejs Rastorgujevs no Militārās policijas, kas startēs biatlonā, kā arī zemessargs Jānis Paipals no Zemessardzes 25. kājnieku bataljona, kas startēs slēpošanā.

Olimpiešiem — tāpat kā karavīriem, kas dodas uz starptautisko operāciju vai misiju, — līdzī tika dots Latvijas valsts karogs.

Olimpiskajās spēlēs mūsu karavīrus pārstāvēja arī zemessardze Žanna Juškāne (biatlonā) no Studentu bataljona un kapteine Inga Dauškane no 3. reģionālā nodrošinājuma centra, kas startēja slēpošanā. A. Rastorgujevs, J. Paipals un Ž. Juškāne piedalījās arī Vankūveras ziemas olimpiskajās spēlēs 2010. gadā.

No 28. līdz 29. janvārim Latvijā, Mālpilī, notika Baltijas un Ziemeļeiropas valstu bruņoto spēku komandieru gadskārtējā sanāksme, kurā lēma par ciešāku reģionālo sadarbību aizsardzības jomā un dalību starptautiskajās operācijās.

Sanāksmes dalībnieki, ar kuriem tikās arī aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis, izskatīja iespējamās Baltijas un Ziemeļeiropas valstu sadarbības modeļus operācijā Afganistānā pēc 2014. gada, kad plānots sākt jaunu — apmācības — operāciju šajā valstī. Darba kārtībā bija iekļauts arī jautājums par situāciju Āfrikā, kā arī Baltijas un Ziemeļeiropas valstu bruņoto spēku sadarbību Eiropas Savienības (ES) apmācības misijā Mali un citos iespējamos operāciju rajonos, piemēram, Centrālāfrikas Republikā.

Divu reģionu komandieri izskatīja Baltijas valstu pieredzi, ar kopēju vienību piedaloties NATO Reaģēšanas spēkos.

Otrs sarunu bloks tika veltīts ciešākai Baltijas un Ziemeļeiropas valstu sadarbībai aizsardzības jomā, izskatot vairākus sadarbības virzienus: kopēju militāro mācību rīkošanu, stratēģisko gaisa pārvadājumu spēju attīstību un plašāku sadarbību speciālo operāciju spēku attīstībā.

Ar NATO izcilības centra stratēģiskās komunikācijas jautājumos veidošanas gaitu un tā uzdevumiem sanāksmes dalībniekus iepazīstināja tā direktors Jānis Kārklīšs.

Baltijas valstu kopējās militārās izglītības iestādes — Baltijas aizsardzības koleģijas — komandants sanāksmes dalībniekus iepazīstināja ar tās attīstības plāniem, kas paredz pievērst lielāku vērību reģionālajai sadarbībai.

Sarunu noslēgumā komandieri vērtēja ES Ziemeļvalstu kaujas grupai deleģēto vienību sagatavošanās gaitu. Zviedrijas vadītā kaujas grupa, kuras sastāvā būs arī Baltijas valstu karavīri, dežūru sāks 2015. gadā.

Saistībā ar Latvijas prezidentūru ES 2015. gada pirmajā pusgadā tika apspriestas iespējamās Latvijas prioritātes, īstenojot ES kopējo drošības un aizsardzības politiku.

NBS komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube atzina: «Šis bija nozīmīgs pasākums, kurā tikās tuvākie kaimiņi, kuriem ir vienota izpratne par drošības situāciju. Lai arī tā bija reģionāla formāta sanāksme, tajā tika daudz runāts par lietderīgu personālsastāva un finanšu resursu izmantošanu, lai novērstu funkciju dublēšanos arī NATO un ES līmenī.»

Baltijas un Ziemeļeiropas valstu bruņoto spēku komandieru sanāksme notiek katru gadu citā valstī. Latvijā pirmo reizi tā norisinājās 2001. gada janvārī. Pērn sanāksme notika Lietuvā, Klaipēdā.

5. februārī Latvijas Kara muzejā lekciju un diskusiju ciklā «Sieviete un karš» norisinājās diskusija «Sieviete šodien. Sieviete armijā. Sieviete un miers». Diskusijā uzstājās Nacionālo bruņoto spēku majore Ērika Dilāne un kapteine Liene Karale. Vīrsniece stāstīja par dienestu bruņotajos spēkos, kā arī par dalību starptautiskajās operācijās Irākā un Afganistānā un miera uzturēšanas operācijā Kosovā.

Diskusiju vadīja militārā žurnāla «Tēvijas Sargs» galvenā redaktore Līga Lakuča, tajā piedalījās arī rakstniece Inese Zandere un žurnāliste Zane Peneze.

Pasākums tika rīkots sadarbībā ar kultūras biedrību «Spektrs» Rīgas kā Eiropas kultūras galvaspilsētas tematiskās līnijas «Brīvības iela» ietvaros.

13. februārī aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis devās darba vizītē uz Rēzekni un Daugavpili.

R. Vējonis apmeklēja Audriņu pagastā izvietoto gaisa telpas novērošanas radiolokatoru TPS 117. Pēc tam 2. Zemessardzes novada štābā viņš tikās ar novada komandieri pulkvežleitnantu Aivaru Valeniku un iepazīnās ar novada bataljoniem un to uzdevumiem, kā arī pārrunāja sadarbību ar civilajām iestādēm.

Ministrs apmeklēja arī Zemessardzes 32. kājnieku bataljona štābu, Zemessardzes 54. inženiertehniskā bataljona Nesprāgušās municijas rotas 3. vadu un Jaunsardzes departamenta 2. novada daļu.

Savukārt Daugavpilī R. Vējonis apmeklēja Zemessardzes 34. artilērijas bataljonu, kur tikās ar komandieri pulkvežleitnantu Gunāru Vizuli un iepazīnās ar bataljona aktualitātēm, bruņojumu un tehniku. Ministrs ar komandieri pārrunāja ieguvumus, zemessargiem 2013. gadā piedaloties Eiropas Savienības kaujas grupā.

7. februārī aizsardzības ministrs Raimonds Vējonis Ādažu bāzē tikās ar vienību komandieriem, iepazīnās ar vienību galvenajiem uzdevumiem un prioritātēm un pārrunāja aktuālos bruņoto spēku aizsardzības spēju attīstības jautājumus.

R. Vējonis norādīja, ka viņa prioritātes aizsardzības ministra amatā būs mehānizācijas projekta realizācija un karavīru sociālās garantijas un atalgojums, kas jāskata kontekstā ar nākamā gada budžetu.

Ministrs iepazīnās ar karavīru bruņojumu un ekipējumu, ar karavīru dzīves un dienesta apstākļiem — apmeklēja sporta klubu, labklājības centru un kapelu, esošās karavīru kazarmas un kazarmu jaunceltni.

«Esmu gandarīts par mūsu karavīru profesionalitāti, tomēr, lai padarītu armiju par pievilcīgu dienesta vietu, mums jānodrošina karavīriem ne tikai labs ekipējums, modernas kazarmas un labāka apmācība kopā ar mūsu sabiedrotajiem, bet arī jāpalielina sociālās garantijas,» uzskata R. Vējonis.

Ministrs apmeklēja arī Nesprāgušās municijas neitralizēšanas skolu, 3. reģionālā nodrošinājuma centra bruņojuma un remonta centru un tehniskos parkus.

Tiekoties ar Ādažu novada domes priekšsēdētāju Normundu Zviedri, R. Vējonis uzsvēra: «Sadarbība ar Ādažu novada domi Aizsardzības ministrijai vienmēr ir bijusi un būs ļoti nozīmīga, jo šeit atrodas mūsu bruņoto spēku bāze un poligons, tāpēc militāro mācību laikā ļoti svarīgs ir domes atbalsts un iedzīvotāju sapratne. Savukārt mēs esam gatavi ar izpratni izskatīt jautājumus, kuros ministrija un bruņotie spēki var palīdzēt konkrētu Ādažu novada problēmu risināšanā. Es pateicos par līdzšinējo atbalstu un ceru, ka arī turpmāk mūsu sadarbība veidosies tikpat veiksmīgi.»

Drīz būs apritējis mēnesis, kopš aizsardzības ministra amatā ir stājies Raimonds Vējonis. Kāds ir bijis šis laiks, kas iecerēts un kādi secinājumi radušies — par to 14. februāra sarunā ar «Tēvijas Sargu».

— Kādi bija jūsu priekšstatī par aizsardzības sistēmu, pirms kļūvāt par aizsardzības ministru?

— Neesot aizsardzības sistēmā, skats uz to ir pavisam citāds. Esmu secinājis, ka gan sabiedrībai, gan politiķiem ir rozā brilles uz acīm un situācija bruņotajos spēkos šķiet daudz optimistiskāka un labāka, nekā patiesībā ir. Jau pirmo trīs nedēļu laikā, kopš esmu aizsardzības ministra amatā, iepazīstot situāciju gan ministrijā, gan bataljonos, redzu, ka vairāk nekā 20 gadu laikā Latvijas valsts nav spējusi pareizi un pietiekami nodrošināt attīstības iespējas Nacionālajos bruņotajos spēkos.

— Tas tāds skarbs secinājums...

— Jā, tas ir skarbs secinājums. Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem ir jābūt tiem, ar ko mēs lepojamies. Taču karavīriem jābūt nodrošinātiem tā, lai arī viņi varētu lepoties, ka dien Latvijas armijā. Jāatzīst, ka tas diemžēl tā nav, un es redzu, ka ir problēmas. Pirmkārt, mūsu bruņotajiem spēkiem ir jāturpina modernizēties, īpaši svarīgi ir tieši mehanizācijas jautājumi. Ar individuālo aprīkojumu, ar individuālajiem ieročiem mēs esam ļoti nodrošināti, bet tajā pašā laikā mums nav modernas tehnikas. Esošā tehnika, kaut arī tā vēl ļoti kalpo, tomēr ir jau novecojusi. Divdesmit vai vairāk gadu — tas tehnikai ir daudz. Mēs redzam, kā attīstās autotransports, kā tiek samazināts degvielas patēriņš. Līdzīgi ir ar armijas tehniku — jo tā ir jaunāka, jo vairāk samazinās uzturēšanas izdevumi, tātad var ieguldīt naudu citās vajadzībās. Ja mums starptautiskajās operācijās nav savas bruņutehnikas, tas nav ļoti labi. Mums nākas sadarboties partneriem lūgt palīdzību, lai varētu iznomāt kādu tehnikas vienību kā, piemēram, Afganistānā. Jāteic paldies ASV bruņotajiem spēkiem, kas sniedz šādu iespēju. Taču, ja dodamies starptautiskajās operācijās, mūsu karavīru rīcībā jābūt gan individuālajam ekipējumam, gan tehniskajam nodrošinājumam. Tieši tāpēc es saku tik skarbus vārdus, jo vairāk nekā 20 gadu laikā, tas nav pietiekamā līmenī izdarīts.

Bruņotajiem spēkiem ir jābūt tiem, ar ko mēs lepojamies!

Otra neatrisināta lieta, kas, arī neļauj karavīriem pilnībā lepoties ar to, ka viņi dien Latvijas armijā, ir fakts, ka atalgojums un sociālo jautājumu sistēma nav adekvāti sakārtota. Viņi veic ļoti nozīmīgu darbu, sargā Latviju. Tātad nodrošina visiem Latvijas iedzīvotājiem, arī Eiropas Savienībai un NATO austrumu robežas drošību. Cilvēkiem, kas to diendienā dara 24 stundas diennaktī, tas nav atbilstošs atalgojums. Arī sociālo garantiju

jautājumi, piemēram, uzturdevas un to kompensācija, dienasnaudas, arī pensionēšanās jautājumi un pensijas valstī nav adekvāti risināti.

— Kam jūsu skatījumā vispirms vajadzētu kerties klāt? Kas būs jūsu prioritātes, kurām sekosiet līdzī?

— Kā jau minēju, vispirms tie būs mehanizācijas jautājumi, atalgojums un sociālās

garantijas. Esošā finansējuma ietvaros daudz raitāk jārisina līguma noslēgšanas jautājumi par bruņoto spēku mehanizācijas un modernizācijas projektu. Sarunas jāpabeidz līdz maija beigām, lai noslēgtu līgumus. Jo ātrāk būs līgumi, jo ātrāk mūsu karavīri būs nodrošināti ar adekvātu mehanizācijas pakāpi, lai varētu drošāk justies, pildot uzdevumus, un arī attiecīgi attīstīt savas spējas. Par sociālajām garantijām — šis jautājums jārisina nākamā gada budžeta ietvaros, jo pašlaik ir uzsākts darbs pie nākamā gada budžeta plānošanas. Līdz ar to ir iespēja budžeta veidošanas sarunu gaitā par šiem jautājumiem cīnīties. Protams, pārsteidz vispārējais viedoklis par aizsardzības jomu. Visus šos gadus, kopš esam NATO, tomēr nav izdevies sasniegt izvirzīto mērķi, proti, panākt finansējumu aizsardzības jomai 2% apmērā no Latvijas iekšzemes kopprodukta (IKP). Finansējuma likne diemžēl ir lejupslidoša.

— Arī tagad?

— Jā, pagājušajā gadā bija 0,97% no IKP, šogad plānots 0,91%, nākamgad — 0,87% un pēc tam — tikai 0,81%. Tā valdība un parlaments ir nobalsojuši, parādot savu attieksmi pret aizsardzības jomu. Augstais mērķis, kam visi ir piekrituši, — nevienā brīdī pat nav bijušas diskusijas par to, ka 2% no IKP varētu nesasniegt, — patiesībā attālinās. Un tā būs reāla Latvijas valsts problēma ilgtermiņā, jo mēs regulāri nepildām šīs saistības. Iestāšanās NATO un ES — tie neapšaubāmi bija ļoti būtiski mērķi, kas bija jāsasniedz, lai būtu drošība šajā reģionā. Taču jāpilda arī savas saistības un pienākumi, ja gribam, lai NATO partnervalstis

Sauszemes spēku kājnieku brigādes komandieris pulkvedis Mārtiņš Liberts pasniedz aizsardzības ministram Raimondam Vējonim Sauszemes spēku kājnieku brigādes vairogu.

mums palīdz kaut vai nodrošināt gaisa telpas patrulēšanu Baltijas reģionā. Tas, ka budžets sarūk, ir ļoti slikts signāls mūsu partnervalstīm. Tāpēc viens no maniem uzdevumiem ir pārliecināt politiķus, ka mums šī liknes lejupslīde ir jāpārtrauc. Vismaz ir jāpanāk tās stabilitāte, lai 2% aizsardzības budžetam no IKP 2020. gadā, kā to paredz Valsts aizsardzības koncepcija, nekļūst par nesasniedzamu mērķi.

— Ja runājam par aizsardzības jomas budžetu, vai nākamajā gadā karavīriem varētu būt cerība, ka kaut kas uzlabosies?

— To, protams, izšķirs sarunas. Valstī ir daudz dažādu prioritāšu, bet šī ir viena no

manām svarīgākajām prioritātēm, un es par to cīnīšos. Man ir plānota tikšanās ar finanšu ministru, lai runātu tieši par budžeta jautājumiem, par to, ka Finanšu ministrija pašreizējā piedāvājumā daudzas lietas diemžēl ir aizmirsusi, pat tādas, kas jāiekļauj bāzes izdevumos.

— Ēnu dienas pasākumos jūs bijāt arī Krasta apsardzes dienestā. Jums jau iepriekš ir bijusi sadarbība ar krasta apsardzi.

— Diezgan bieži, kad biju vides ministrs.

— Kādi ir iespaidi par šo struktūru tagad, kad esat vienās pozīcijās?

— Toreiz mēs bijām sadarbības partneri, kopā risinājām tās problēmas, ar ko Krasta apsardzes dienests nodarbojas. Tagad esam vienā laivā, un man, esot aizsardzības ministra amatā, jādomā, kā uzlabot viņu darba spējas. Jāmeklē gan programmatoriski, gan arī tīri tehniski risinājumi, lai šis dienests, kas sniedz palīdzību krīzes un avārijas situācijās, arī jūrā, tiktu modernizēts. Krasta apsardzes dienests pilda visai sabiedrībai ļoti svarīgu funkciju. Daudzi varbūt pat neaizdomājas, kā tiek nodrošināta šāda palīdzība. It kā tas liekas pats par sevi saprotams — ja atgadās nelaime, tad viss tiek izdarīts, bet par to jāpateicas gan Krasta apsardzes dienestam, gan Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam. Un abi šie dienesti ir jāmodernizē. Jā, ugunsdzēsēji nav Aizsardzības ministrijas tiešajā atbildībā, bet šeit es uzveru valsts atbildību par tiem, kas pirmie dodas palīgā dažādās krīzes un avārijas situācijās.

Turpinājums 6. lpp.

Daugavpili aizsardzības ministrs apmeklēja Zemessardzes 34. artilērijas bataljonu.

Sākums 4. un 5. lpp.

— Kādi jautājumi tika pārrunāti, apmeklējot zemessargus? Vai arī šajā aizsardzības struktūrā ir kādi steidzami risināmi jautājumi?

— Kad mēs runājam par NBS modernizāciju, parasti vairāk uzsveram dažādu spēju attīstību saistībā ar profesionālo dienestu. Taču to prasa arī Zemessardzes attīstība. Kā vienā, tā otrā struktūrā aktuāls ir telpu jautājums, lai nebūtu tā kā Ādažos, kad kazarmā apmetums var uzkrīst karavīram uz galvas. Domāju, attiecībā uz kazarmām risinājumu atradīsim, jānosaka tikai pareizās prioritātes. Savukārt Zemessardzei telpu jautājums ir ļoti būtisks. Vizītē Jelgavā pārliecinājos, ka dažās vietās darba apstākļi nav atbilstoši pat elementārām prasībām. Līdz ar to ir jāizvērtē, kur situācija ir viskritiskākā, un jānovirza investīcijas, lai uzlabotu darba un sadzīves apstākļus.

Otrkārt, zemessargiem ne mazāk būtisks ir brīvprātības jautājums. Valsts uztur

profesionālo armiju, taču krīzes situācijā mums ir nepieciešami zemessargi, lai gādātu par drošību un aizstāvētu valsti. Tieši tāpēc arī no valsts puses ir jābūt lielākiem atbalsta mehānismiem, lai ieinteresētu cilvēkus, kuri ir gatavi savu brīvo laiku ziedot valsts aizsardzībai. Tās ir gan kompensācijas par dienesta uzdevumu izpildes un mācību dienām, gan uzturdevas kompensācijas. Šīs summas ir samazinājušās krīzes gados, un arī šis ir viens no jautājumiem, kas risināms budžeta kontekstā. Jādomā arī par līdzekļu ieguldīšanu apbruņojumā un individuālā ekipējuma dažādos elementos. Modernizējot regulāro armiju, nedrīkstam aizmirst Zemessardzi, jo krīzes situācijās visi strādās kopā, un tad ļoti lielas atšķirības kavēs pilnvērtīgu iesaisti uzdevumu izpildē.

Runājot par Zemessardzi, jāuzsver, ka līdzīgi mūsu profesionālā dienesta karavīriem viņi spēj pat sliktos finansējuma apstākļos izdarīt ļoti daudz. Arī sportā tas ir raksturīgs mūsu valstij. Neatlaidība, ziņāšanas, mūsu gudrība spēj aizstāt finanšu

līdzekļu trūkumu, tāpēc ir ļoti būtiski pilnveidot iespējas situāciju modelēšanai un virtuālajai apmācībai.

— Jūs pieminējāt sportu. Mūsu karavīri ir arī olimpiešu vidū. Kādas ir jūsu izjūtas, redzot viņus cīnāties?

— Tā sanācis, ka mūsu slēpotāji atpaliek no igauņiem, bet arī te jārunā par sporta atbalstu valstī. Mums daudzas lietas notiek uz profesionālā fanātisma robežas, ieguldot savus līdzekļus, laiku, iesaistot ģimeni un draugus, lai mēģinātu sasniegt kaut ko vairāk. Tā nav profesionāla valsts attieksme pret sporta attīstību.

— Kāds būtu jūsu novēlējums karavīriem un jaunsargiem? Kas viņus sagaida tuvākajos deviņos mēnešos?

— Ministrs nestrādā deviņiem mēnešiem vai četriem gadiem, bet strādā ilgtermiņā, arī lēmumi tiek pieņemti ilgtermiņā. Budžeta veidošanas laikā ir jāpanāk maksimāli labvēlīgāka situācija aizsardzības jomā.

Jaunsardzei es novēlu daudz vairāk izzināt savas valsts vēsturi. Šīs kustības attīstībā valsts iegulda līdzekļus, tāpēc aicinu jauniešus aktīvi piedalīties un sekmīgi apgūt Jaunsardzes apmācību programmas, lai kļūtu par izglītotiem karavīriem un savas valsts patriotiem.

Karavīri ir viena no tām retajām profesijām, kas zvēr uzticību, netaupot savus spēkus, veselību un dzīvību, lai sargātu Latvijas valsti un neatkarību. Tāpēc būtiskākais ir novēlēt, lai viņi vienmēr būtu gatavi to darīt un lai valsts viņiem vienmēr nodrošinātu šo gatavību gan materiāli, gan tehniski. Ja raugāties pagātnē, ienaidniekiem vienmēr ir bijis pārsvars, bet mēs esam cīnījušies ar degsmi, ar tautas vienotību, ar gudrību, un šīs vērtības jāvairo sabiedrībā arī šodien. **LB**

Iepazīstoties ar Ādažu bāzes vienību galvenajiem uzdevumiem un dienesta apstākļiem.

«Ēnas» iepazīst aizsardzības jomu

Taivo Trams

Foto — G. Dieziņš un N. Mežiņš.

Aizsardzības nozare ik gadu Ēnu dienas dalībniekiem šķiet viena no interesantākajām, tādēļ nav jābrīnās par salīdzinoši lielo skolēnu pieplūdumu, ko 12. februārī piedzīvoja Aizsardzības ministrija, Nacionālie bruņotie spēki (NBS) un to struktūrvienības. NBS uzņēma ap 100 «ēnu», savukārt aizsardzības ministram Raimondam Vējonim sekoja piecas «ēnas». Vēl septiņi skolēni ēnoja Rekrutēšanas un Jaunsardzes centru (RJC).

izaicinājumiem, ar ko pēdējos gados jāsastopas Rekrutēšanas nodaļas speciālistiem. Izrādās, pretendentu skaitu dienestam NBS struktūrvienībās iespaido ne tikai sliktā demogrāfiskā situācija mūsu valstī. Otrs iemesls ir pretendentu ne pārāk labā veselība un fiziskās sagatavotības līmenis, jo no pieciem pretendentiem atlasī dienestam NBS vai studijām Nacionālajā aizsardzības akadēmijā (NAA) iztur tikai viens. Savukārt «ēnas» no jaunsargu vidus var lepoties, jo laika gaitā ir pierādījis, ka jaunsargi ir vislabāk sagatavoti dienestam militārajās struktūrās, uzsvēra K. Timma.

Par Jaunsardzes aktualitātēm no pirmavota

Par Jaunsardzes aktualitātēm «ēnām» pastāstīja RJC Jaunsardzes departamenta direktors Ansis Straziņš. Piemēram, lai vairotu jauniešu piederības izjūtu savam novadam un popularizētu to, ir izveidoti jauni jaunsargu vienību vimpeli ar novadu uzrakstiem. Savukārt jaunsargu formastērpu tehniskajās specifikācijās tiek ieviestas izmaiņas, ņemot vērā pašu jaunsargu ieteikumus, kas izskanēja aizvadītajā jaunsargu konferencē. Izmaiņas gaidāmas arī jaunsargu formastērpu uzšuvēs — tā, lai pēc uzšuves būtu nosakāma katra jaunsarga pieredze Jaunsardzes rindās.

Jaunsardzes departamenta direktors «ēnas» informēja arī par trim šogad paredzētajām jaunsargu nometnēm. Viena no tām, ko organizē NBS Speciālo uzdevumu vienība, jau ir notikusi, bet vēl priekšā ir NAA nometne, kas notiks martā, skolas brīvlaikā. Nedēļu ilgās nometnes mērķauditorija ir vidusskolnieki, un tās laikā nometnes dalībniekiem būs iespēja iepazīt visus NBS regulāros spēkus un atsevišķās struktūrvienības, kā arī izpildīt testus (angļu valoda, psiholoģiskā noturība, līderības spējas u.tml.). Šīs piesātinātās nedēļas beigās pretendentiem jau būs puslīdz skaidrs, vai viņi varēs kļūt par NAA kadetu kandidātiem.

Savukārt NBS Apvienotā štāba organizētā nometne notiks vasarā. 10.—11. klašu skolēni, kuri interesējas par aizsardzības jomu un domā par karjeras veidošanu armijā,

Turpinājums 8. un 9. lpp.

RJC direktors Druvis Kleins stāsta «ēnām» par Jaunsardzes aktualitātēm.

Rekrutēšanas izaicinājumi

«Ēnu» vecuma amplitūda šogad bija visai plaša, taču arī visjaunākajiem tas netraucēja ar interesi uzklaut informāciju par institūcijām, kuru darbību jaunieši bija nolēmuši tuvāk iepazīt, un pašiem uzdot jautājumus.

Aizsardzības ministra Raimonda Vējoņa «ēnas» uzzināja par viņam veicamajiem uzdevumiem, kā arī vēroja Aizsardzības ministrijas darbu. Protams, jāņem vērā arī sniegtā iespēja uzdot savus jautājumus ministram, tā saņemot visautoritatīvāko skaidrojumu par nozares aktualitātēm un norisēm.

Savukārt RJC jaunieši uzklāja Rekrutēšanas nodaļas vadītāja Kaspars Timmas stāstījumu par centra uzdevumiem, mērķiem un aktivitātēm, kas tiek organizētas, lai sasniegtu RJC izvirzītos mērķus. Cita starpā, jaunieši uzzināja arī par

«Ēnas» iepazīst Krasta apsardzes dienesta ikdienu.

Sākums 7. lpp.

šīs nometnes laikā varēs iepazīt NBS spēku veidus un Zemessardzi, daļu nometnes laikā pavadot dažādās armijas struktūrvienībās un iepazīstot armijas dzīvi realitātē. Arī tas jauniešiem ļaus pamatotāk izvērtēt savus dotumus, izvēloties turpmāko karjeras ceļu. «Tas laiks, kad dienestam armijā pietika ar vienkāršām šaušanas un skriešanas prasmēm, sen ir pagājis. Ieroči un kaujas prasmes mūsdienās ir daudz sarežģītāki, tāpēc neseismīgie armijai vairs neder.»

Atzinīgi novērtējis jaunsargu ieguldījumu valsts aizsardzības sistēmā un jaunatnes patriotiskajā audzināšanā, Jaunsardzes departamenta direktors A. Strazdiņš paskaidroja, ka Jaunsardze nav jāuztver kā rekrutēšanas platforma un jaunsargam pēc tās nav obligāti jādodas uz armiju. Taču tas, ka jaunsargi ir krietni labāk sagatavoti

Raimonds Vējonis aizsardzības ministra amatā ar «ēnām» tikās pirmo reizi.

Skolēni bija klāt NBS komandiera ģenerālleitnanta Raimonda Graubes un AM valsts sekretāra Jāņa Sārta apspliedē.

Liels piedzīvojums «ēnām» bija ledlauža «Varma» apmeklējums.

militārajam dienestam un viņu karjera attīstās ātrāk, ir skaidrs.

«Ēnas» no visas Latvijas

Pēc ministrijas un RJC apmeklējuma «ēnas» devās iepazīt Jūras spēku flotiles Krasta apsardzes dienestu (KAD). Šeit skolēni noklausījās KAD speciālistu stāstījumu un vēroja Jūras meklēšanas un glābšanas koordinācijas centra darbu. «Ēnas» īpaši saistīja stāstījums par cilvēku meklēšanas un glābšanas operācijām, tostarp pērn organizēto vairāk nekā 200 zemleddus maksšķerņieku izglābšanu no atlūzuša ledus gabala. Pēc tam «ēnas» apmeklēja ledlauzi «Varma», ko bija iespēja izstaigāt no komandtiltiņa un ēdamzāles līdz pat mašīntelpai.

Ēnu dienas dalībnieki ar Aizsardzības ministrijas un NBS apmeklējumu bija ļoti apmierināti. **Dana Murova** Ēnu dienā bija ieradies kopā ar draudzeni **Viktoriju Novikovu**, abas mācās Ziemeļvalstu ģimnāzijas 7. b klasē. Danas tētis ir jūrnīks, tāpēc interese par krasta apsardzi ir ļoti saprotama. «Te ir interesanti, arī strādāt šeit būtu ļoti saistoši. Esmu domājusi iet tālāk mācīties un strādāt jomā, kas būtu saistīta ar jūru, taču gala lēmums vēl nav pieņemts — vēl domāju», atzīst Dana.

Edgars Balabkins, kas mācās 8. klasē, uz Ēnu dienu ieradies no Alūksnes. Viņa tētis strādā Kājnieku skolā, tādēļ dēls izvēlējies ēnot bruņotos spēkus. Edgaru interesē tieši krasta apsardze, un viņš labprāt izmantojis iespēju doties uz Rīgu, lai iepazītu KAD darbu klātienē.

Edgars Liepiņš mācās Ābeļu pamatskolā un atbraucis uz Rīgu no Jēkabpils. «Pats esmu jaunsargs jau divus gadus, tādēļ arī bija interesanti Ēnu dienā braukt uz šejieni. Šādā pasākumā piedalos pirmo reizi.

Edgars Liepiņš interesējas par militārajiem jautājumiem un jau divus gadus ir jaunsargs.

Mums piedāvāja ļoti interesantu un izglītojošu programmu, uzzināju daudz jauna. Līdz šim par jūrniecību vispār neko nebiju dzirdējis, tā kā jaunās informācijas patiešām ir daudz. Tieši to biju gaidījis.» Viņš apsver domu nākotnē kļūt par kājnieku vai robežsargu.

Raivita Tuka pārstāv Tuku ģimeni no Saldus. 16 gadus vecā meitene mācās Brocēnu vidusskolā un Jaunsardzē aktīvi darbojas kopš bērnības. «Jau pavisam mazu mani ņēma līdzi uz dažādiem jaunsargu salidojumiem un pārgājieniem. Ēnu dienā

piedalos pirmo reizi, ir ļoti interesanti, jo neko tādu nebiju redzējis, arī Aizsardzības ministrijā nebiju bijusi. Pirmais iespaids — darbs ikdienā te notiek ļoti operatīvi un ātri, viss ir sakārtots. Ir gandarījums par šo dienu, un noteikti būs arī ieguvumi,» saka Raivita. Savu nākotnes profesiju viņa gan vairāk saista ar juridisko jomu un domā kļūt par advokāti.

Artūrs Lācis mācās Rīgas valsts tehnikumā par automehāniķi. «Mani vispār interesē valsts drošība un aizsardzība. Savulaik interesējos arī par Jaunsardzi, bija doma iestāties, bet nesanāca. Taču nākotnē vēlos darīt kaut ko ar aizsardzības jomu saistītu, piemēram, gaisa vai sauszemes spēkos,» saka Artūrs. Par Ēnu dienā redzēto viņam ir labi iespaidi, patikušas prezentācijas Aizsardzības ministrijā un Krasta apsardzes dienestā.

tas bijis apzināts lēmums, izvēloties potenciālās «ēnas».

«Man tiešām ir prieks, ka jauniešiem ir interese par aizsardzības jomu,» atzīst ministrs. «Es domāju, ka šādos pasākumos viņi daudz labāk saprot, ka tās zināšanas, ko dod skola, it īpaši svešvalodu prasme, ir ļoti būtiskas. Un aizsardzības jomā bez svešvalodām nevar iztikt.»

Ēnu dienā R. Vējonim nācies atbildēt uz visdažādākajiem jautājumiem, piemēram, cik cilvēku ir armijā un cik strādā ministrijā, kā arī iesaistīties diskusijās par ministra darbu. «Reizēm bērniem ir nepareizs priekšstats par aizsardzības jomu un ministra lomu tajā. Pieļauju, tas radies no filmām. Visvairāk, manuprāt, šajā ziņā grēko Holivuda — rodas iespaids, ka ministram ir ļoti lielas pilnvaras dot pavēles

Jaunieši izmanto iespēju pielaikt mūsdienu bruņutērpu.

Divpadsmitgadīgais **Amirs Alkadi** no Āgenskalna sākumskolas ēnoja aizsardzības ministru. «Mums visu labi izstāstīja, sapratu, ka šajā amatā ir daudz jālasa un jāzina. Iepriekš gan par šo jomu neesmu interesējies.» Viņa skolasbiedrs **Matiss Jānis Rekerts** arī bija vēlējies kļūt par ministra «ēnu». «Ministrs likās interesants, jauks un draudzīgs. Viņš arī pastāstīja visu, ko es gribēju uzzināt,» teic Matiss Jānis.

Svarīgi ņemt pretī zināšanas

Aizsardzības ministram Raimondam Vējonim jaunajā amatā šī ir pirmā saskare ar jauniešiem. Ministra «ēnu» vecuma amplitūda bija visai plaša — no pamatskolēniem līdz pēdējo klašu jauniešiem. Arī ģeogrāfiski bija pārstāvēta teju visa Latvija —

karavīriem, izmantot dažādas «sarkanās podziņas». Realitātē tā gluži nav, un varbūt kādam par to bija neliela vilšanās,» secina ministrs.

Savām «ēnām» un citiem jauniešiem Raimonds Vējonis novēl pareizi novērtēt tās zināšanas, ko dod skola. «Kad pats vēl mācies, liekas, ko tas skolotājs uzplūjas ar savām zināšanām. Esmu strādājis par skolotāju un labi zinu, kā tas ir,» smaida ministrs. Taču šīs zināšanas, kas patstāvīgi jāpildinveido, izmantojot dažādus papildu avotus, arī dos pamatu turpmākajai dzīvei, saka R. Vējonis. «Un, protams, vienlīdz svarīgi ir nezaudēt interesi par to jomu, ko esi izvēlējies. Jo vislabāk un visvieglāk ir strādāt darbu, kas tevi patiešām interesē.» **LB**

NATO

stratēģisko komunikāciju veidos no Latvijas

Taivo Trams

Foto — Normunds Mežiņš.

NATO izcilības centri dažādās jomās nav nekāds jaunums — tie sekmīgi darbojas jau ilgāku laiku un labi tiek galā ar saviem uzdevumiem. Mūsu kaimiņvalstīs šādi centri jau darbojas, nu kārtā pienākusi arī Latvijai — šeit dibināts NATO Izcilības centrs stratēģiskās komunikācijas jautājumos. Tā direktors Jānis Kārklīņš, diplomāts ar ievērojamu starptautisko pieredzi, atbild uz «Tēvijas Sarga» jautājumiem.

— NATO Izcilības centrs stratēģiskās komunikācijas jautājumos — šķan ļoti nopietni, un tā noteikti arī ir. Taču kā mēs pavisam vienkārši varam raksturot — kas ir centrs un kāpēc tas vajadzīgs?

— Mēs dzīvojam laikā, kad komunikāciju nozare ievērojami mainās — parādās jauni mediji, jaunas tehnoloģiskās iespējas — tas ir no vienas puses. No otras puses, informācija iegūst arvien pieaugošu lomu visās dzīves jomās — vai tā ir ekonomiskā, zinātniskā vai militārā joma. Līdz ar to parādās jauni izaicinājumi un jaunas vajadzības.

Koncepts par stratēģisko komunikāciju, kas pēc būtības nozīmē dažādu komunikācijas veidu koordinētu izmantošanu, lai sasniegtu vajadzīgos mērķus, ir attīstīts nesen, lai maksimāli izmantotu jauno komunikācijas tehnoloģiju radītās iespējas. Vai tie būtu politiskie, vai ekonomiskie vai militārie mērķi — tas, iespējams, maina izmantojamo mediju īpatsvaru katrā konkrētajā gadījumā, taču pēc būtības dažādu komunikācijas veidu un platformu izmantošana ir neatņemama katra projekta sastāvdaļa.

2009. gada NATO samitā šis jautājums tika uzrunāts un samita deklarācijā konstatēts, ka stratēģiskās komunikācijas jomā NATO spējas ir nepietiekamas un ka tās nepieciešams uzlabot. Ar šo domu prātā Latvijas valdība nāca klajā ar iniciatīvu akcentēt šo jautājumu NATO ietvaros, izveidojot Stratēģiskās komunikācijas izcilības centru.

— Kādi būs centra svarīgākie darbības virzieni?

— Centrs ir tikko radīts, un pašlaik mēs veicam visus vajadzīgos darbus, lai uzsāktu tā saturisko darbību. Centrs strādās vairākos virzienos — gan informācijas lauka izpētes vai analītiskajā virzienā, gan operacionālajā virzienā, gan arī izglītojošajā virzienā. Šī darba rezultāti būs izmantojami dažādās jomās gan NATO politiskajās un militārajās struktūrās, gan arī NATO dalībvalstīs. Tie būs izmantojami gan politiskajiem, gan militāriem un miera uzturēšanas mērķiem, lai stiprinātu alianses politiskās un militārās spējas.

— Kuras valstis ir lielākie sadarbības partneri šajā projektā?

— Ir vairākas alianses valstis, kas ir izrādījušas pastiprinātu interesi par stratēģiskajām komunikācijām, un tā ir pamatota ar to, ka šīs valstis ir novērtējušas šī koncepta

svarīgumu un jau veic sagatavošanās vai kapacitātes audzēšanas darbus nacionālā līmenī. Te es varu minēt gan Lielbritāniju, gan Vāciju, Franciju, Itāliju un Poliju, gan arī mūsu pašu kaimiņvalstis Lietuvu un Igauniju.

— Kas būs centra darbības svarīgākais produkts, un kam tas tiks piedāvāts?

— Kā jau minēju, stratēģiskā komunikācija ir kompozīts koncepts, kādā veidā izmantot dažādus komunikāciju veidus, lai sasniegtu noteikto mērķi. Varu to paskaidrot ar piemēru: līdz šim bieži tiek izmantoti tradicionālie mediji — drukātā prese, radio vai televīzija. Attīstoties un iegūstot arvien lielāku popularitāti sociālajiem medijiem, rodas loģisks jautājums — vai atsevišķos gadījumos, izmantojot sociālos medijus vai pieslēdzot tos tradicionālajiem medijiem, mēs nevaram labāk sasniegt noteiktas iedzīvotāju grupas, lai tām izskaidrotu kāda projekta būtību vai kādas politikas mērķus? Tas ir tikai viens, visai vienkāršs piemērs, lai ļoti vispārīgi paskaidrotu stratēģiskās komunikācijas būtību.

Centru droši var uzskatīt par domnīcu. Tā ir zinātniski pētnieciska iestāde, kas nodarbosies ar izpēti, analīzi, rekomendāciju izstrādi, labāko praksi apkopošanu un sniegs rekomendācijas atbilstošām dalībvalstu struktūrām un organizācijām vai arī alianse struktūrām un organizācijām. Centra uzdevums nav izteikties vai sniegt jebkādu vērtējumu par notiekošajiem procesiem vai kādām ziņu aktualitātēm, un centrs ar to noteikti nenodarbosies.

— Medijos ir izskanējis viedoklis, ka centrs mums tagad ir, taču nav pietiekami daudz atbilstošas kvalifikācijas speciālistu darbam tajā.

— NATO izcilības centri pēc definīcijas tiek veidoti kā starptautiskās sadarbības platformas. Ja mēs vērtējam paši sevi, Latvijā arī pašlaik ir pasaules līmeņa eksperti gan komunikācijas zinātņu jomā, gan izglītības un jauno tehnoloģiju jomās. Tā kā es gluži nepiekrīstu tam, ka Latvijā nav pietiekamas kompetences un kapacitātes, lai veidotu šādu centru. Turklāt, tā kā stratēģiskās komunikācijas joma ir jauna un tā joprojām turpina veidoties, nevar teikt, ka pasaulē vispār ir daudz cilvēku, kuri varētu apgalvot — es esmu eksperts stratēģiskās komunikācijas jomā. Stratēģiskā komunikācija faktiski tiek būvēta no jau eksistējošām komunikāciju jomām, būtiskākais uzdevums tajā ir saprast, kādos apstākļos un cik lielā mērā ir jāizmanto viens, otrs vai trešais pieejamais komunikāciju veids, lai sasniegtu savu mērķi.

Ar šo domu prātā Latvijas valdība nāca klajā ar iniciatīvu akcentēt šo jautājumu NATO ietvaros, izveidojot Stratēģiskās komunikācijas izcilības centru.

Iespējams, tas skan vienkārši un triviāli, bet es atceros 1992. gadu, kad Ārlietu ministrijas valsts sekretārs vaicāja pirmajam Vācijas vēstniekam Latvijā — kas mums jādara, lai uzliktu Latviju uz pasaules kartes? Atbilde bija ģeniāli vienkārša un faktiski pilnā apjomā atspoguļo stratēģiskās komunikācijas būtību: dariet labus darbus un stāstiet pasaulei par tiem. Ja mēs ņemam šo vienkāršo tēzi kā stratēģiskās komunikācijas uzstādījumu, tad mums jāatrod vislabākais un efektīvākais veids, kā mēs stāstīsim pasaulei par saviem labajiem darbiem — caur televīziju, caur presi vai caur sociālajiem medijiem. Taču jāsaprot arī, ka katrā individuālajā gadījumā katram labajam darbam būs savs raksturs — viens būs ekonomiski svarīgs, cits — politiski vai kultūrsociāli nozīmīgs, līdz ar to, izmantojot vienus un tos pašus līdzekļus vienādās proporcijās, mēs noteikti nenonāksim līdz vajadzīgajam mērķim, jo ir dažādas mērķauditorijas un ir dažādi ziņojumi, bet mēs gribam, lai cilvēki tos uztvertu. Visa stratēģisko komunikāciju teorija ir balstīta jautājumā, kādā veidā vislabāk izmantot pieejamos komunikāciju kanālus, lai sasniegtu savu komunikāciju mērķi. Un tas attiecas vienlīdz gan uz civiliem, gan militāriem vai miera uzturēšanas mērķiem.

Jau 1946. gadā, uzreiz pēc Otrā pasaules kara, veidojot ANO Izglītības, zinātnes un kultūras organizāciju jeb UNESCO, tās veidotāji organizācijas konstitūcijā ierakstīja frāzi, kas arī ir ārkārtīgi atbilstoša stratēģiskās komunikācijas skaidrojumam. Proti, UNESCO konstitūcijā ir rakstīts: «Tā kā karš sākās cilvēku prātos, miera aizsardzībai arī ir jābūt cilvēku prātos.» Ja to pārfrāzē, var teikt, ka nevar uzvarēt karu, ja nevari panākt cilvēku ticību, citiem vārdiem — uzvarēt cīņā par cilvēku prātiem. Jau sen ir pilnīgi skaidrs, ka miera uzturēšanas un militāro mērķu sasniegšanu ir nepieciešams kombinēt ar komunikācijām, ar atbilstošiem ziņojumiem iedzīvotājiem, lai viņi saprastu, kas notiek. Jo, protams, arī otra puse komunicē, un tas, kādā veidā visefektīvāk novadīt šo ziņu līdz mērķauditorijai, — tas ir būtiskākais jautājums. Stratēģiskās komunikācijas teorija mēģina atbildēt uz šo jautājumu un izmantot šos secinājumus arī praksē.

— Kāds bija Latvijas ceļš līdz šī centra dibināšanai, un kādus ieguldījumus tas prasa?

— Tā bija Latvijas iniciatīva, ko sākotnēji piedāvājām dažādām alianse dalībvalstīm

un NATO komandstruktūru vadībai, vēloties redzēt, cik lielā mērā alianse atbalstītu šāda centra veidošanu. Šīs idejas aprobēšanas darbs ilga apmēram pusotru gadu, un, kad tapa skaidrs, ka jautājums ir svarīgs gan aliansei kā tādai, gan tās dalībvalstīm, Latvijas valdība pieņēma lēmumu šo centru veidot.

Centra veidošana notiek saskaņā ar NATO vadlinijām, jo šis nav pirmais centrs — pašlaik ir 18 šādi pilnībā funkcionējoši centri, tostarp arī pie mūsu kaimiņiem. Igaunijai ir kiberdrošības centrs, un pie lietuviešiem — enerģētiskās drošības centrs.

Centra uzturēšanas pamatprincips ir tāds, ka sākotnēji iniciatīvu finansē uzņēmošā valsts — kamēr centrs tiek akreditēts NATO. Pēc tam tās dalībvalstis, kas izlemj piedalīties, līdzfinansē centra darbību. Tajā pašā laikā uzņemošās valsts finansējums vienmēr būs lielāks nekā katras individuālās valsts piesaistītais finansējums un ieguldītie resursi — gan cilvēkresursi, gan finansējums projektu realizācijai.

— Ko no tā visa iegūs tieši Latvija?

— Katra centra dalībvalsts deleģē savus ekspertus darbam centrā, tādēļ viens no Latvijas ieguvumiem būs to pasaules vadošo stratēģiskās komunikācijas ekspertu speciālo zināšanu pieejamība, kuri iesaistīsies centra darbā. Tātad arī mēs paši varēsim daudz mācīties un iegūt no šī centra darbības. Mēs iegūsim lielu pieredzi, un šī pieredze mums palīdzēs ne tikai sasniegt labus rezultātus paša centra darbībā, bet arī tiešā veidā veicinās stratēģiskās komunikācijas prasmi Latvijā, kam vistiešākajā veidā ir ietekme, piemēram, uz Latvijas uzņēmumu konkurētspēju ārvalstīs. Mūsdienās ir pilnīgi skaidrs, ka pat ar vislabāko produktu, to nepavadot ar pienācīgu mārketingu, zīmolvērdību un komunikācijas ziņojumiem, nevar cerēt uz lieliem komerciāliem panākumiem.

— Vai varam runāt arī par kādiem skaitliskiem centra raksturojumiem?

— Centrs nebūs liels. Pēc diviem trim gadiem, kad centrs darbosies ar pilnu jauku, mēs varētu runāt par 20 — 25 cilvēkiem. Tas nenozīmē, ka netiks piesaistīti eksperti katra konkrētā projekta izpildei vai arī ka mēs nestrādāsim ar ekspertiem attālināti, jo šodienas tehnoloģiju un komunikācijas attīstības apstākļos nav vajadzības vienmēr būt klāt fiziski — var arī strādāt no jebkuras vietas pasaulē. Protams, ja uzdevums to atļaus. **EB**

Štāba mācībās «Orange Knight» gatavojās divīzijas līmeņa mācībām

Daina Ozoliņa,

AM Preses nodaļas vecākā referente.

Foto — Gatis Dieziņš.

No 1. līdz 7. februārim Ādažos norisinājās štāba mācības «Orange Knight», kuru mērķis bija nodrošināt kaujas uzdevumu plānošanu brigādes līmenī, kur brigāde dod pavēles bataljoniem un bataljonu vadība plāno, kā viņi izpildīs doto uzdevumu.

bruņoto spēku vienībai — vai tas būtu vads, rota, bataljons vai brigāde — jābūt trenētai pilnībā, ne tikai dažiem to elementiem.»

Latvija mācībās «Orange Knight» izstrādāja savus plānus, kurus no 3. līdz 13. aprīlim izmantos Dānijā, kur norisināsies mācības «Yellow Knight». Šajās mācībās Dānijas divīzijas sastāvā visas piecas brigādes — divas daņu un trīs Baltijas valstu — veiks kauju izspēli ar simulatoriem.

«Nacionālie bruņotie spēki daudzus gadus ir fokusējušies uz miera uzturēšanas operācijām, kas ir rotas vai pat mazāka ap-

sākotnējā fāzē veicam pretinieka izsišanu no pozīcijām,» mūsu uzdevumus atklāja Sauszemes spēku kājnieku brigādes Operatīvās un plānošanas pārvaldes Plānošanas daļas priekšnieks majors Raivis Melnis.

Mācību «Yellow Knight» laikā tiks veikta taktiskā simulācija — datorprogrammā ievadīti dati par brigādes apakšvienībām un to pozīcijām — un pēc tam simulēta kauja. «Tas ir reālistisks scenārijs ar mūsu reālajām kaujas spējām un atspoguļo to, ko mēs varētu izdarīt kaujas laukā. Mēs izstrādājam plānus, balstoties uz esošajiem resursiem,» uzsver majors Raivis Melnis.

«Ar savu pievienošanos Dānijas divīzijai mēs esam pierādījuši, ka mūsu profesionālās spējas ir augstā līmenī,» piebilst majors R. Melnis. «Iepriekšējās štāba mācībās Dānijā ir pierādījis, ka mūsu komandieri izšķirošās situācijās spēj izrādīt iniciatīvu un uzņemties atbildību, un tas kaujas situācijā var nest panākumus. Mūsu virsniekiem ir pietiekami daudz zināšanu un pieredzes starptautiskajās operācijās, lai tādus lēmumus pieņemtu.»

Sauszemes spēku kājnieku brigāde jau vairākus gadus piedalās šajā Dānijas divīzijas rīkotajā mācību ciklā, kas noslēdzas ar divīzijas līmeņa mācībām «Yellow Knight».

2013. gada 12. aprīlī Nacionālo bruņoto spēku komandiera vietnieks, Apvienotā štāba priekšnieks brigādes ģenerālis Juris Zeibārts un Dānijas Sauszemes spēku komandieris ģenerālmajors Pērs Ludvigsens parakstīja Saprāšanās memorandu par Latvijas Sauszemes spēku kājnieku brigādes iekļaušanu Dānijas divīzijā. Parakstītais dokuments paredz Dānijas divīzijas un Sauszemes spēku kājnieku brigādes kopīgu sadarbību gan plānošanas jautājumos, gan praktiskajos vingrinājumos, tādējādi paredzot daudz labāku sadarbību starp abu valstu karavīriem starptautiskajās operācijās. **LE**

«Orange Knight» mācībās šogad piedalījās Sauszemes spēku kājnieku brigādes 1. kājnieku bataljons un 2. kājnieku bataljons, Kaujas atbalsta bataljona rotu komandieri, kā arī Zemessardzes Studentu bataljons, Zemessardzes 19. bataljons un Mācību vadības pavēlniecības štābs, atbalstu sniedza Militārā policija un Gaisa spēku aviācijas bāze.

Saskaņā ar mācību scenāriju, Baltijas reģionā atrodas vairākas izdomātas valstis, kuras konfliktē savā starpā, un šī scenārija ietvaros tiek izspēlēta aizstāvības vai uzbrukuma operācija. Šo pašu scenāriju izspēlēja arī mācību «Steadfast Jazz» laikā — tās bija korpusa līmeņa mācības, kur bija iesaistītas vairākas divīzijas.

«Uzskatu, ka šī ir lieliska mācību iespēja, un aicinu ikvienu mācīties un gūt pieredzi no šī scenārija izspēles,» mācības atklājot, sacīja Sauszemes spēku kājnieku brigādes komandieris pulkvedis Mārtiņš Liberts. «Tādas mācības kā «Orange Knight» ir lieliska izdevība pilnveidot komandvadības prasmes. Bez štāba mācībām nav iedomājama bruņoto spēku attīstība. Jebkurai

mēra vienības operācijas, bet kopā ar Dānijas divīziju mācībās «Yellow Knight» mums būs unikāla iespēja koncentrēties uz paš aizsardzības uzdevumiem, konvencionālo karadarbību,» uzskata pulkvedis M. Liberts.

Turklāt tā būs kārtējā iespēja strādāt kopā kā NATO valstīm, pārbaudot savietojamību. Dānijas divīzija ir daudznacionāla vienība, kurā tiek izmantotas NATO procedūras un darbs notiek angļu valodā.

«Šā gada aprīlī mācībās «Yellow Knight» tiks izspēlēts uzbrukums apdzīvotā vietā. Latvijas Sauszemes spēku kājnieku brigādei scenārija izspēlē būs nozīmīga loma, jo mēs

Elejas bērnunams — paraugs citiem

Taivo Trams

Foto — Normunds Mežiņš.

Elejas bērnunamā nu jau gadu darbojas jaunsargu vienība, kas ir unikāla visā valstī — tajā jaunsargu apmācības programmu aktīvi apgūst bērnunama audzēkņi. Šis sociālais eksperiments ir attaisnojies, un pašlaik Elejas jaunsargu vienība var lepoties ar pozitīviem rezultātiem. Ieguvēji ir visi iecerē iesaistītie — gan bērni, gan iestāde un pašvaldība. Vienlaikus Elejas prakse var kalpot kā paraugs arī citām bērnu ārpusģimenes aprūpes iestādēm Latvijā.

Vienībai pirmā dzimšanas diena

«Man viņi visi ir vienādi, un arī prasības visiem ir vienādas. Kā tās tiks izpildītas — tas jau ir cits jautājums, un tur katram ir jāatrod ļoti individuāla pieeja,» atzīst vienības vadītājs Jaunsardzes **instruktors Ēriks Grinevics**. Šajā gadā gājis dažādi, arī vienības dibināšanas laikā izteiktas visdrūmākās prognozes.

Elejas jaunsargu vienībai pavisam nesen apritēja gads — tā dibināta 2013. gada 2. janvārī. Savukārt šī gada 11. janvārī pirmie bērnunama audzēkņi deva svinīgo zvērestu un kļuva

Elejas bērnunama jaunsargi kopā ar bērnunama direktori Nelliju Veinbergu un instruktoru Ēriku Grinevicu.

par pilntiesīgiem jaunsargiem, iegūstot paši savus formstērpus un zābakus. «Es uzskatu, ka gada laikā viņi ir tik daudz no apmācību programmas apguvuši, ka es jau varu uz viņiem paļauties,» atzīst vienības vadītājs.

Sākums nav bijis viegls. Lielākās problēmas bijušas ar disciplīnu — audzēkņiem bijis grūti pierast pie armijas kārtības, nepieciešamības pildīt uzdevumu, gluži vienkārši laikus ierasties uz nodarbību. «Es saprotu — te dzīvo ne jau labākajos apstākļos

auguši bērni, viņi savā dzīvē daudz ko ir pieredzējuši. Taču — kārtībai jābūt!»

«Viņi tak' visi aizmuks...»

«Pirmo reizi, kad gatavojos savējos vest nodarbībās uz mežu, mani biedēja — viņi noteikti aizmuks, neviens tevi neklausīs. Patiesībā mežā nekādu problēmu nebija, drīzāk jau tepat uz vietas iesākumā bija visādi gadījumi — piemēram, uz pirmo nodarbību sanāk tādi par mani garāki zēni, un te viņiem pēkšņi saka — to nedrīkst, šo nedrīkst. Viņš atbild: «Kam man to vajag?» — pagriežas un iet ārā.» Taču jau pēc pirmajām trim nodarbību reizēm disciplīnas jautājums bija atrisināts — visiem topošajiem jaunsargiem nācies saprast, ka prasības visiem ir vienādas un nekādu izņēmumu nebūs, savukārt par katru pārkāpumu konsekvēnti būs jāatbild.

«Tā pamata lieta, ko mēs iemācījāmies, ir darbs grupā. Tas, ka esam kolektīvs un nevar viens tā vienkārši paziņot, ka kaut ko viņš darīt negrasās. Dara visi — gribi vai negribi.» Disciplīnas nostiprināšanā ļoti palīdzējis arī pārdomāts taktiskais gājiens — sākotnēji lielākais «disidents» Artūrs iecelts par vienības komandieri, un ar to saistītā atbildība darījusi savu — tagad Artūrs ir autoritāte un viens no lielākajiem vienības balstiem. Sak' — nevari sevi savākt, tagad vāksi visus!

Jaunsardze Samanta Paula Grinevica labi orientējas ieročos.

Turpinājums 14. un 15. lpp.

Sākums 13. lpp.

Nellijs Veinberga labprāt nodotu savu pieredzi arī citiem bērnu noma.

Pašvaldība atbalsta bērnu noma ideju

Ideja par jaunsargu nodarbinātību Elejas bērnu noma radusies iestādes vadītājai Nellijs Veinbergai. «Mums iestādē ir salīdzinoši daudz puīšu, bet strādāt uz šejieni pārsvarā nāk sievietes. Vienā brīdī sapratām, ka šiem bērniem ir nepieciešams arī pozitīvais piemērs un dzīves pieredze, ko var dot vīrietis,» stāsta N. Veinberga. Jau pirms jaunsargu vienības izveides

bērnu noma bija visai laba sadarbība ar Elejas vidusskolu, kur jau darbojās jaunsargu vienība Ērika Grinevica vadībā. «Tā doma sen virmoja gaisā, ka vajadzētu Ēriku dabūt arī uz šejieni, lai mūsu puīšus pozitīvās sliedēs ievirza un parāda tās labās lietas, ko vīrieši māk darīt. Otrkārt — nevienam nav noslēpums, ka bērnu noma dažādi pārkāpumi ir diezgan bieža parādība, liela daļa šo bērnu neko labu savā dzīvē nav redzējuši. Arī tāpēc gribējām iedibināt jaunsargu kustību, jo tas motivētu viņus parādīt sevi no labās puses un liktu lietderīgi izmantot to enerģiju, kas viņos ir. Protams, tas disciplinē, turklāt ne tikai bērnus, bet mūs visus,» atzīst iestādes vadītāja.

Bērnu noma vadība ar savu ideju devusies pie Jelgavas novada pašvaldības, kas viņus uzklaušīja un atbalstīja. Atšķirībā no

brīvprātīgajām jaunsargu vienībām skolās Elejas bērnu noma tā ir obligāta sestdienu sastāvdaļa, un nodarbinātības apmeklē gan meitenes, gan zēni. Visiem, kuri tobrīd atrodas bērnu noma, no pulksten 10 līdz 13 ir nodarbinātības.

Ērikam Grinevicam jaunsargu kustības aizsākšana Elejas bērnu noma bijusi vēl viena papildu slodze — viņš līdz tam ar jaunsargiem strādājis jau sešās skolās. Ilgi gan nav domājis, piekritis ātri un savu izvēli nav nožēlojis ne mirkli — darbs ar bērniem, kuri aug bez savas ģimenes, sniedz milzu gandarījumu, apziņu, ka esi spējis palīdzēt kādam cilvēkam atrast savu ceļu un kļūt labākam. Papildu gandarījumu dod arī sabiedrības un pašvaldības atbalsts un sapratne. «Man ir ļoti paveicies ar cilvēkiem, ar kuriem kopā strādāju. Mums ir savs poligons, pašu iekārtots — tas ir milzīgs pluss, ka ir vieta, kurp vienmēr var aizbraukt un organizēt dažādas nodarbinātības,» atzīst instruktors. Poligona izveidē daudz palīdzējusi Jelgavas novada pašvaldība, arī transports jaunsargiem nekad netiek atteikts. «Cik gadu te strādāju, vienmēr esmu saņēmis atbalstu mūsu iniciatīvām. Un ir arī rezultāts — mūsu novadā jauniešiem ir iespējas brīvo laiku pavadīt lietderīgi.»

Gatavi biedru vest pie rokas

Ierindas mācība, ieroču apguve un mezglu siešanas pamatzināšanas ir lietas, kas veido jauniešu raksturu un attieksmi pret dzīvi, turklāt tās var praktiski noderēt turpmākajā dzīvē. Tomēr vispopulārākās viņiem ir nodarbinātības mežā. Ēriks Grinevics

neslēpj — sākumā nedaudz uztraucies, kā tad isti būs, pirmo reizi ar bērnu noma bērniem dodoties diennakts pasākumā uz mežu. «Šie bērni ne reizi tādos pasākumos ar nakšņošanu ārpus iestādes nebija piedalījušies, pat tā pa istam mežā nebija bijuši. Taču viss bija kārtībā — salikām visus jaunktās grupās kopā ar bērniem no citām skolām, kuriem jau bija ilgāka pieredze Jaunsardzē. Un tad varēja redzēt, kāda šiem bērniem rodas atbildības izjūta — dažs labs pat bija gatavs visu pasākuma laiku kaut vai vest pie rokas savu biedru, lai tikai kaut kas nenotiktu un viņš nenomaldītos vai nenobītos svešos apstākļos.»

Darbošanās jaunktās grupās ir devusi ļoti labus rezultātus. No vienas puses, pieredzējušākie jaunsargi jaunpieņacējiem ir labs paraugs, no kā mācīties attieksmi pret darbu, lai būtu rezultāti. No otras — tāda veidā visiem bērniem ir iespēja uzlabot sadarbības prasmes. «Esot mežā, drauga izjūta pielip ātri. Tur vairs nešķiro, kurš no kurienes nācis — ja jāsēž slēpnī naktī, par tādiem niekiem pārstāj domāt. Visi ātri kļūst par draugiem un novērtē to atbalstu, ko var dot biedrs.» Komunikācija turpinās arī pēc nodarbinātības — jaunsargi sarakstās sociālajos tīklos, sūta viens otram e-pastus ar jaunāko informāciju par notikumiem vienībā un citām aktualitātēm. Tas, kas izdevies tiktāl iekustināt un ieinteresēt bērnu noma jauniešus, lai viņi par kopīgo lietu interesētos arī paši, ir viens no lielākajiem šī gada panākumiem, uzskata instruktors.

Savs ieguvums no diennakts nodarbinātības ir arī bērnu noma administrācijai —

Pirmo reizi, kad gatavojos savējos vest nodarbībās uz mežu, mani biedēja — viņi noteikti aizmuks, neviens tevi neklausīs.

atgriežoties no meža, jauniešiem pietiek spēka nokļūt līdz gultai. Uz blēņām prāts vairs nenesas.

Audzina jaunus komandierus

Bērnunama jaunsargi strādā pēc standarta jaunsargu apmācības programmas. «Īstenībā ņemu pat nedaudz vairāk vielas. Piemēram, tādas šķietami elementāras lietas kā zvēru pēdu atpazīšana mežā — mazajiem tā ir ļoti interesanta nodarbe. Mācāmies arī atšķirt dažādus kokus. Šim mērķim man mežā ir sazāģēti dažādu koku paraugi. Citādi gadās tā, kā bija pašā vienības sākumā — esam mežā, gatavojamies nakšņošanai. Saku, kursim ugunsgrābi, atnesiet sausu priedes malku. Bet man atnes sapuvušu, slapju apsi.»

Nodarbībās instruktoram palīdz vairāki jaunsargi no citām vienībām, ar kurām viņš strādā. Tā kā Ēriks Grinevics ir zemesargs un rotas virssēržants, viņš ir ieinteresēts, lai viņa aizbilstamie un palīgi savu turpmāko dzīvi saistītu ar Zemessardzi. «Viņiem jāmāk ne tikai strādāt komandā, bet arī to vadīt. Un te, nodarbībā, tas viss ir ļoti labi redzams — es varu mierīgi sēdēt malā un vērot. Kļūdas, protams, laboju, bet ar cilvēkiem strādāt jāmācās pašiem. Un, ja redzu, ka šādā vecumā viņi to ir apguvuši — cepuri nost!»

Kļūst vīrišķīgāki un mācās disciplīnu

Artūram (15 gadi), Elejas bērnunama jaunsargu vienības vecākajam, attiecības ar Jaunsardzi sākotnēji veidojušās pasmagi. «Pats sākums bija īpaši grūts. Es runāju pretī, strīdējos. Īstenībā tobrīd neko no tā visa nesapratu, un man arī tas īpaši nepatika. Jā, esmu arī mucis no nodarbībām. Bet pagāja kāds laiks, un tagad man tieši viss patīk, viss ir ļoti normāli. Turklāt man ir labs paraugs — mūsu

instruktors. Nesen mums iedeva formas, tagad es esmu oficiāls jaunsargs. Tā kā — viss notiek. Noteikti šajā laikā esmu kļuvis vīrišķīgāks — tas pats par sevi.»

Dāvis (13 gadi) piekrit, ka sākums bijis diezgan smags. «Man sākumā arī negribējās iet uz nodarbībām, jo tās nepatika. Taču, kad aizgājām pirmajā pārgājienā, viss sāka mainīties. Man vairāk patīk nodarbības

mežā, nevis iekštelpās.» Ar viņu vienisprātis ir **Terēze** (16 gadi), kurai arī iesākums bijis pagrūts, bet pēc pirmajām nodarbībām viss līcī interesantāks un noderīgāks. Arī viņa labprātāk dodas uz nodarbībām brīvā dabā. «Visvairāk patīk, kad esam mežā, tur patiešām ir interesanti,» viņa atzīst. **Mairis** (14 gadi) piebilst: «Man arī, tāpat kā gandrīz visiem pārējiem, no sākuma nepatika jaunsargos, bet pēc tam, kad sākām iet pārgājienos, sāka iepatīkties. Arī ar ieročiem patīk strādāt, mācīties tos izjaukt un salikt. Man tas liekas ļoti interesanti.» Savukārt **Edgaram** (13 gadi) jaunsargu nodarbības iepatikušās uzreiz. Tās, viņaprāt, dod iespēju pilnveidoties un attīstīties. «Slodze arī ir, bet tas man patīk,» viņš saka.

Deniss ir visvecākais no Elejas jaunsargu grupas, ar ko sarunājamies — viņam jau septiņpadsmit gadu. Viņam ir arī visilgākā

jauni draugi un biežākas iespējas apmeklēt dažādus pasākumus un parādīt savas spējas. Tas nav maz, tādēļ Elejas jaunsargi aicina arī citas bērnu ārpusģimenes aprūpes iestādes dibināt jaunsargu vienības, lai galu galā izveidotu visas šāda veida iestādes aptverošu sistēmu. «Manuprāt, tā ir vislabākā nodarbe gan brīvdienās, gan ikdienā,» atzīst Artūrs.

Stāstīs citiem par savu pieredzi

Pēc pirmā sekmīgi aizvadītā darba gada Elejas bērnunama jaunsargiem ir ko teikt arī citos bērnunamos mītošajiem bērniem un jauniešiem. Viņi ir gandarīti par ieguldīto darbu, jo redz savu progresu un panākumus. Ar labām sekmēm viņi piedalās dažādos pasākumos un ir nopietni konkurenti citām jaunsargu vienībām, kurās ir tikai no ģimenēm nākuši bērni. «Es pat teiktu, ka viņi noteikti ir labāki, jo savā dzīvē ne vienmēr ir saņēmuši pienācīgu atbalstu un mīlestību, turklāt viņi ļoti, ļoti grib parādīt citiem savas labās īpašības. Tādu iespēju mums nemaz tik bieži nav,» saka bērnunama vadītāja Nellija Veinberga.

Elejas bērnunama sestdienās visi piedalās jaunsargu vienības nodarbībās.

pieredze jaunsargos, nodarbībās viņš palīdz vienības komandierim un nākotnē domā par militāro karjeru. «Es Jaunsardzē darbojos jau vairāk nekā četrus gadus. No desmit gadiem sāku iet jaunsargos, pēc tam bija tāds brīdis, kad nedaudz paslinkoju, taču pēc tam, no četrpadsmit gadu vecuma, at sāku atkal aktīvi darboties. Un tagad, kad šeit izveidoja jaunsargu vienību, es biju pirmais nodaļas komandieris. Man šīs nodarbības ļoti patīk, vēlāk domāju iestāties arī Zemessardzē. Ko tālāk? — tad jau redzēs.»

Iespējas biežāk nodarboties ar sportu, labāka fiziskā sagatavotība un izpratne par disciplīnu, daudz jaunu zināšanu par ieročiem, par mežu un spējam orientēties tajā un nepazust — tie ir lielākie ieguvumi, kurus no savām jaunsargu nodarbībām paņēmuši Elejas bērnunama jaunsargi. Protams, arī

Īpašas atmiņas Elejas jaunsargiem saistās ar piedalīšanos 11. novembra Lāpu gājienā Jelgavā. «Tas mums visiem aizgāja līdz pašai sirdij. Mani jaunieši redzēja, uz ko tiekies. Viņi bija kopā ar visiem, gāja plecu pie pleca ar citiem gājiena dalībniekiem, jauniem vai veciem, nabagiem vai bagātiem — tam nebija nozīmes,» stāsta instruktors. Vēl viens nozīmīgs notikums bijis Ziemassvētku kauju atceres pasākums Ložmetējkalnā, kur jaunsargi tikušies arī ar Nacionālo bruņoto spēku komandieri ģenerālleitnantu Raimonu Graubi.

Lai par sasniegto pavēstītu arī citiem bērnunamiem, Elejas jaunsargi ir iecerējuši sagatavot prezentāciju par savu jaunsargu vienību un ar to apceļot citas bērnu ārpusģimenes iestādes, mēģinot ieinteresēt arī pārējos jauniešus. **IE**

Artūrs no bērnunama lielākā blēņdara izaudzis līdz jaunsargu vienības komandierim.

Noskaidroti pirmie uzvarētāji florbolā

No 29. līdz 31. janvārim Rīgā, VAMOIC sporta zālē Krustabaznīcas ielā aizsākās NBS florbola čempionāts. Tajā tika noskaidroti šā gada 2. līgas pirmo trīs vietu ieguvēji, kā arī 1. līgas divas labākās komandas, kuras 11. decembrī NBS Sporta kluba 20. gadadienas pasākumu ietvaros tiksies lielajā finālā, lai izcīnītu šī gada čempionu titulu. Čempionātam bija pieteiktas 15 komandas no dažādu regulāro spēku un Zemessardzes vienībām — piecas 1. līgā un desmit 2. līgā.

2. līgā fināla spēlē tikās MP komanda (maj. J. Pavlovskis, kpt. E. Popakuls, kpt. R. Kokorevičs, št. vsrž. E. Priednieks, srž. J. Ecētājs, srž. A. Stūrītis, kpr. R. Brencāns, dkar. A. Kušners, dkar. A. Kirijenko, dkar. R. Svatoduhs, kar. K. Indruška, dkar. O. Mežsargs) ar KS komandu (kpt. Ģ. Jaunzems, št. vsrž. G. Deksnis, št. vssrž. K. Logins, vsrž. M. Strazds, vsrž. U. Locāns, vsrž. I. Krūmiņš, kpr. M. Kravalis, kpr. M. Petrovs, kpr. J. Kvante, dkar. R. Teters-Teterovskis, dkar. N. Lepiks, kar. R. Neupakojevs). Ar 1:0 uzvarēja MP florbolisti (attēlā). Vienīgos vārtus spēles 17. minūtē guva kpr. Raivis Brencāns.

Bronzas medaļas 2. līgā izcīnīja St. Bn komanda, ar 4:1 uzvarot NP komandu. Jau spēles pirmajās minūtēs vārtus guva St. Bn florbolisti kpr. J. Fedulovs un vlt. M. Jansons. Atbildes vārtus iesita NP dkar. I. Kozičs. Otrajā puslaikā St. Bn labā divus vārtus guva vlt. V. Brīvers.

1. līgā spēlē par 3. vietu ŠB komanda (vlt. J. Kriuliņš, kpr. J. Mičs, kpr. R. Ohnovskis, kpr. A. Avots, kpr. K. Kiršteins, kpr. E. Konrāds, kpr. D. Makarēvičs, kpr. K. Zaļkalns, kpr. D. Podnieks,

dkar. A. Mustermans, dkar. J. Novikovs, kar. Ģ. Rudzītis) uzvarēja GS AB komandu (kpt. I. Kleinbergs, kpt. N. Kīsnics, kpt. J. Kazenko, vlt. R. Staņislavskis, srž. J. Kalniņš, srž. A. Kusiņš, kpr. M. Bite, kpr. Z. Bergmane, kpr. E. Ormanis, dkar. Dz. Grigāns, dkar. E. Josts, kar. M. Lasis). Jau spēles 3. minūtē vārtus guva kpr. K. Kiršteins. Otrajā puslaikā ŠB florbolisti savu pārsvaru palielināja, 14. minūtē gūstot otru vārtus (vlt. J. Kriuliņš) un nodrošinot uzvaru.

11. decembrī fināla spēlē tiksies NAA un 3. RNC komanda, lai noskaidrotu 2014. gada NBS čempionus 1. līgā florbolā vīriešiem.

Sagatavojusi NBS SK FSSN 1. klases speciāliste dkar. Gerda Krūmiņa.

Četri NBS pārstāvji — Latvijas olimpiskās komandas sastāvā

7. februārī tika atklātas 22. ziemas olimpiskās spēles Sočos, kur Latvijas delegācijas sastāvā 58 sportistu vidū bija arī četri NBS pārstāvji — biatlonisti kar. Andrejs Rastorgujevs (MP) un zs. Žanna Juškāne (ZS St. Bn) un distanču slēpotāji kpt. Inga Dauškane (3. RNC) un zs. Jānis Paipals (ZS 25. KB).

Vislielākās cerības sporta līdzjutēji, protams, saistīja ar kar. Andreju Rastorgujevu, kas neilgi pirms olimpiskajām spēlēm Eiropas čempionātā Čehijas pilsētā Nove Mesto 20 km individuālajā distancē izcīnīja 1. vietu, kļūstot par 2014. gada Eiropas čempionu, bet 10 km sprinta distancē ar pieļautu 1 kļūdu šaušanā ieguva daļēju 3. vietu.

Andrejs pirmajā olimpiskajā startā Sočos 10 km sprinta distancē, pieļaujot 1 kļūdu guļus šaušanā, izcīnīja 17. vietu, zaudējot zelta medaļas ieguvējam Ū. E. Bjērndalenam +46,7 sek. 12,5 km iedzīšanas distancē viņš ierindojās 9. vietā, kļūdoties tikai reizi pirmajā stāvus šautuvē. 20 km individuālajā distancē, Andrejs četrās šautuvēs kļūdījās trīs reizes un ierindojās 33. vietā. Divas dienas pārceltajās 15 km masu starta sacensībās, kurās startē tikai 30 labākie biatlonisti, Andrejs ar trim kļūdām (0+1+1+1) ierindojās 14. vietā, zaudējot uzvarētājam E. H. Svendsenam +1:24,0 min.

Labākā Latvijas biatloniste zs. Žanna Juškāne IBU kausa posmā, kas bija arī Latvijas izlases atlases sacensības biatlonā kvalifikācijai uz Soču olimpiskajām spēlēm, 7,5 km sprinta sacensībās Ridnaunā (Itālijā) ieguva 13. vietu (1+0) un 11. vietu (0+0). Uzlabojot šaušanu Žannai bija iespēja sasniegt labāku rezultātu nekā Vankūveras olimpiskajās spēlēs.

Sočos pirmajā startā, 7,5 km sprinta distancē Žanna ar sešām pieļautām kļūdām (2+4) ierindojās 79. vietā, atkārtotot Vankūveras rezultātu sprinta sacensībās.

15 km individuālajā sacensībā Žanna Juškāne pēc kļūdām trīs šautuvēs (2+2+2) sacensības neturpināja.

Latvijas labākā distanču slēpotāja kpt. Inga Dauškane savā iecienītajā disciplīnā sprintā šosezon sasniedza labākos punktus karjerā (119 FIS punkti), bet distancēs tika iegūti 136 FIS punkti. Olimpiskajā debijā Inga šajā disciplīnā izcīnīja 59. vietu (+21 sek, salīdzinot ar līderes laiku). Savukārt 10 km klasiskajā distancē ar intervāla startu Inga ierindojās 65. vietā.

Gulbenietim zs. Jānim Paipalam Soču olimpiskās spēles bija otrās viņa karjerā. Jānis ir bijis gan NBS, gan Latvijas čempions distanču slēpošanā. Labāko fizisko formu viņš sasniedza šā gada sākumā, kad Somijas čempionātā sprinta distancē ieguva 76 FIS punktus, nodrošinot sev dalību olimpiskajās spēlēs. Sočos viņš startēja sprinta sacensībās un ierindojās 71. vietā, bet 15 km klasiskajā distancē ar intervāla startu nespējot sasniegt finišu.

Sagatavojusi NBS SK FSSN 1. klases speciāliste Gerda Krūmiņa.

Foto — Ilmārs Znotiņš (LOK).

Olimpiete kapteine Inga Dauškane

Gerda Krūmiņa,

dižkareive, NBS SK FSSN 1. klases speciāliste.

Foto — Ilmārs Znotiņš (LOK).

58 Latvijas olimpiešu vidū, kuri startēja 22. ziemas olimpiskajās spēlēs Sočos, bija arī četri Nacionālo bruņoto spēku pārstāvji. Lai vairāk uzzinātu par olimpisko spēļu gaisotni un distanču slēpošanu, uz sarunu aicinājām Latvijas valsts sieviešu izlases līderi, Nacionālo bruņoto spēku (NBS) 3. RNC drošības nodaļas virsnieci kapteini Ingu Dauškani.

— Pastāsti, lūdzu, kā un kad tev radās doma mēģināt cīnīties par ceļazīmi uz ziemas olimpiskajām spēlēm? Kāpēc izvēlējies tieši distanču slēpošanu, nevis kādu citu sporta veidu?

— Diezin vai es parakstītos startēt skeletonā vai kamanīņu sportā! Bet, ja runā nopietni, ar distanču slēpošanu es nodarbojos kopš pamatskolas laikiem. Dzīvē gan viss iegrozijs tā, ka no slēpošanas aizgāju un kādu laiku trenējos militārajā piecīnā. Kad ekonomiskās krīzes ietekmē militārais sports piedzīvoja savus norieta laikus, nācās arī atvadīties no militārās piecīņas. Mana atgriešanās distanču slēpošanā notika 2010. gadā, kad trenere Ilze Cekule no Cēsīm

mani uzaicināja startēt Latvijas II ziemas olimpiādē, kur pašai par lielu izbrīnu uzvarēju sprinta distancē. Man tas bija negaidīts pārsteigums, jo tobrīd trenējos no dienesta brīvajā laikā un nedomāju par nopietnu atgriešanos profesionālajā sportā. Pēc uzvaras ziemas olimpiādē sekoja piedāvājums startēt nākamā gada pasaules čempionātā distanču slēpošanā. Sacensības notika Norvēģijā, kas ir distanču slēpošanas lielvalsts, un es nespēju atteikties. Norvēģijā gūtās emocijas mani iedvesmoja, un pavadēja doma, ka distanču slēpošanā es varētu uzkavēties nedaudz ilgāk un, ja būs lemts, kvalificēties arī olimpiskajām spēlēm Sočos. Par olimpiskajām spēlēm lēmumu pieņēmu tikai pagājušā gada maijā, kad saņēmu akceptu no sava komandiera pltn. Kaspara Zdanovska. Komandiera lēmums bija izšķirošais, vai turpināt iesākto ceļu. Arī tagadējais 3. RNC komandieris maj. Juris Čudo mani atbalstīja, un nebija pamata iesāktu neturpināt.

— Sočos tu startēji sprinta sacensībās un 10 km klasiskajā distancē ar intervāla startu. Kāpēc izvēlējies startēt šajās disciplīnās?

— Izvēle vairāk bija saistīta ar kvalifikācijas normatīvu izpildi. Mana stiprā puse, vismaz militārajā piecīnā, bija šķēršļu josla,

un sprinta sacensības slēpošanā ir vistuvāk šai militārās piecīņas disciplīnai. Man labāk padodas un patīk tieši sprinta distance. Lai atbilstoši sagatavotos vairākām olimpisko spēļu disciplīnām, ir vajadzīgs laiks. Tā nav viena sezona, bet daudzi smagi darba gadi, kuros sportistam ir sevi jāpierāda gan treniņos, gan starptautiska mēroga sacensībās.

— Kura distance tev pašai ir sirdij tuvāka un kāpēc?

— Tas ir sprints, jo, kā jau minēju, tas man padodas vislabāk. Cilvēkam ir jāatrod un jāattīsta savas stiprās puses. Grūtākais ir tās atrast, bet, kad tas ir izdarīts, atliek tikai mērķtiecīgi un smagi strādāt. Diemžēl Latvijā nav profesionālu distanču slēpošanas sprinta treneru, bet sprints ļoti atšķiras no klasiskajām distanču slēpošanas disciplīnām ar tehnisko izpildījumu un izvēlēto taktiku distancē. Taču neatkarīgi no distances uz katru startu olimpiskajās spēlēs gāju ar atbildības izjūtu pret sevi, treneri un valsti. Gribēju parādīt to labāko, ko spēju.

— Vai esi apmierināta ar saviem startiem Sočos?

— Tikai daļēji, jo sagatavošanās periodā tika izdarīts milzīgs darbs, un rezultātam 10 km distancē bija jābūt augstākam. Slēpošanā svarīgs ir arī tehniskais nodrošinājums. Latvijā šajā ziņā krietni vien atpaliek no tām valstīm, kam ir pieeja labākajam inventāram un kas atvēl miljonus slēpju testēšanai un sagatavošanai. Otrs izaicinājums olimpiskajās spēlēs bija viduskalnes neparastie klimatiskie apstākļi. Starta laikā gaisa temperatūra bija virs +22 grādiem, tomēr sniega mitrums nebija lielāks par 30%. Tas bija liels izaicinājums ne tikai sportistiem, bet arī slēpju smērētājiem. Tagad apzinos, ka dažas lietas būtu darījusi citādāk, bet trūka pieredzes. Daži secinājumi man noteikti palīdzēs nākotnē. Paldies saku Latvijas olimpiskās vienības (LOV) ārstiem Līgai un Aldim Cīruļiem, kuri deva padomus, kā un ko labāk darīt pirms sacensībām un to laikā.

— Ar ko olimpiskais starts atšķiras no citām starptautiska mēroga sacensībām?

— Olimpiskās spēles ir kā svētki. Tās ir fantastiskas sajūtas, ka vari piedalīties svarīgākajā četrgrades sporta forumā un būt kopā ar pasaules labākajiem sportistiem, startēt un mācīties no viņiem. Dalība olimpiskajās spēlēs ir katra sportista sapnis.

Tēvijas Sargs

Kapteine Inga Dauškane.
Foto — Ilmārs Znotiņš (LOK).

Sākums 17. lpp.

Atbilstoši sacensību limenim arī trases konfigurācija un reljefs bija diezgan sarežģīts. Trasē bija nobraucieni, kur varēja sasniegt ātrumu 85 km/h, un daudzi vadošie sportisti tās vidū izstājās, jo pietrūka spēka veikt distanci.

— Vai sacensību laikā ar visu tiki galā viena?

— Vislielākā pateicība pienākas manai treneri Ilzei Cekulei, kas dienu un nakti

pūlēm, ko nežēloju, lai tiktu uz šo grandiozo sporta pasākumu. Priekšnesumi bija krāšņi un interesanti, lai gan vairāk saprotami bijušās PSRS valstīm. Bija pārdomātas pat vissīkākās nianšes.

— Kas tevi Sočos visvairāk pārsteidza?

— Klimats, jo nekad dzīvē nebiju slēpojusi +22 grādos. Uz trasi varēja doties šortiņos, ko daudzi arī darīja. Eksotika un galvassāpes vienlaikus! Galvassāpes, jo bija grūti atbilstoši klimatam piemeklēt slēpes. Jā, visvairāk mani pārsteidza krasā klimata

— Varbūt vari mums atklāt, kāds bija tavs dienas režīms, gatavojoties Soču olimpiādei?

— Cēlos pulksten 6.30, tad sekoja 50 minūšu rīta rosme — 20 minūtes lēns skrējieni, pēc tam 30 minūtes dziļās muskulatūras attīstīšanas vingrinājumu komplekss, ko aizguvu no trenera Ivara Čakura, kas jau kādu laiku strādā Norvēģijā. Pēc rīta rosmes sekoja brokastis. 10.00—12.00 — pirmais (rīta) treniņš. Ap 13.00 — pusdienas, bet pēc tām 1—1,5h atpūta. Parasti tā izpaudās kā diendusa. 16.00—18.00 — otrais (vakara) treniņš, ap plkst. 19.00 vakariņas. 22.00 — naktsmiers. Protams, tāds dienas režīms prasa augstu disciplinētību un lielu gribasspēku. Īpaši rītos, kad bija jūtams liels nogurums. Tomēr mana motivācija bija olimpiskās spēles.

— Kādas rakstura īpašības veido labu karavīru un arī labu sportistu?

— Pirmkārt, jābūt milzīgai neatlaidībai, cīņas sparam un gribasspēkam. Jābūt psiholoģiski spēcīgam un pārliecinātam, kas tas, ko tu dari, ir pareizi. Ir reizes, kad ir grūti saņemties un nolaižas rokas, bet ir jāatrod sevī spēks iet uz priekšu un nepadoties, līdz izvirzītais mērķis ir sasniegts. No fiziskajām īpašībām — visa pamatā ir izturība. Tomēr katram individuāli ir jāspēj novērtēt, ko daba tam ir devusi, lai attīstītu to pareizajā virzienā. Neviens no mums nav piedzimis ar olimpisko medaļu vai ģenerāļa pakāpi, bet gan sasniedzis to ar milzīgu darbu un neatlaidību.

— Kādi ir tavi nākotnes plāni?

— Tie ir saistīti ar dienestu armijā. Atgriezīšos dienestā un visu uzmanību veltīšu drošībai Ādažu garnizonā. Protams, sports ir un paliks svarīga manas dzīves sastāvdaļa. Es turpināšu kustēties un baudīt tās fantastiskās sajūtas, ko tas sniedz. Apzinot, ka, strauji pārtraucot treniņus, es varu nopietni kaitēt veselībai, tāpēc slodze ir jāsamazina pakāpeniski.

— Tavs novēlējums dienesta biedriem un citiem NBS karavīriem?

— Gribu teikt lielu paldies dienesta biedriem par atbalstu un līdzīdību, jo man ir liels gods dienēt vienībā, kur ir tik draudzīgs kolektīvs. Mans novēlējums visiem karavīriem — ja dzīvē ir vēlēšanās kaut ko sasniegt, tad, sperot soli pa solim, agrāk vai vēlāk jūs nokļūsi līdz savam mērķim. Novēlu, lai katram mums dzīvē būtu savs mērķis, uz kuru tiekties. **IB**

bija sazvanāma, atbalstīja mani un deva padomus treniņu procesā un slēpju sagatavošanā. Mācību treniņu nometnēs lielākoties biju viena — trenere un ārsti mani konsultēja pa telefonu. Paldies jāteic arī NBS komandierim ģenerālleitnantam Raimondam Graubem un NP 3. RNC vienībai par atbalstu. Finansiāli palīdzēja Latvijas Olimpiskā vienība, kas nodrošināja iespēju piedalīties starptautiskajās sacensībās un treniņnometnēs.

— Atklāšanas un noslēguma ceremonija... Varbūt biji to laimīgo sportistu vidū, kuri piedalījās atklāšanas ceremonijā?

— Jā, es biju to laimīgo skaitā. Emocijas, kas pārņem, kad tu ieej olimpiskajā stadionā un nokļūsti pasaules uzmanības centrā, ir neaprakstamas. Katru mirkli tu tver ar sajūsmu. Man vienmēr ir bijis un būs gods būt Latvijas armijas virsniecei un sportistei, kura pārstāv savu valsti. Atklāšanas ceremonija man bija kā dāvana par tām

maiņa, jo stadions un trase, kur notika sacensības, atrodas 1500 metrus virs jūras līmeņa, bet lejā pilsētā — zaļa zāle un Melnās jūras fantastiskā pludmale.

Mani ļoti pārsteidza arī drošības pasākumi olimpisko spēļu laikā. Tā kā esmu drošības virsniece, tad ar vislielāko interesi vēroju, kā tiek organizēta drošība olimpiskajā ciematā, trasēs un oficiālajās pieņemšanās. Jāteic, ka drošība gan atklāšanas, gan sacensību laikā bija visaugstākajā līmenī.

— Vai bija arī kādi komiski atgadījumi?

— Olimpisko spēļu laikā mēs startējām sarkanas krāsas ODLO tērpos, kādos startē arī Norvēģijas izlases biatlonistes. Mums uz starta un iesildīšanās formas tērpiem nebija savas valsts simbolikas un karodziņu. Kādā no treniņiem man pretī slēpoja Tereza Johauga, viena no Norvēģijas komandas labākajām sportistēm, un, ieraugot manu formas tērpu, apstājās un pasveicināja...

NBS hokeja un zemledus makšķernieku izlases labākās

2014. gadā NBS Sporta klubs ir aizsācis jaunu tradīciju starptautiskā karavīru sporta attīstībā, uzņemoties pirmo Baltijas valstu karavīru ziemas sporta spēļu organizēšanu, kas no 4. līdz 7. februārim norisinājās Cēsis un Valmierā. Popularizējot Starptautiskās militārā sporta padomes (CSM) deviņi «Draudzība caur sportu», Baltijas valstu karavīri un jaunsargi no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas sacentās četros sporta veidos — biatlonā, distanču slēpošanā, zemledus makšķerēšanā un hokejā. Sacensības norisinājās trīs dažādās vietās: Cēsu olimpiskajā centrā Priekuļos (distanču slēpošana un biatlons), Ungura ezerā (zemledus makšķerēšana) un Vidzemes ledus hallē Valmierā (hokejs).

5. februārī Priekuļos tika noskaidrotas labākās jauktās distanču slēpotāju komandas jaunsargu un karavīru grupās, kā arī labākie biatlonisti individuālajās sprinta distancēs.

Pirmie distancē devās biatlonisti. 7,5 km sprinta distancē vīriešiem ar vienu soda apli, pielautu stāvus šaušanā, zelta medaļu ieguva kar. U. Vislapū no Igaunijas (22:30). Ar trīs kļūdām šaušanā (1+2) 2. vietā ierindojās igauņis vsrž. P. Narusks (23:08), bet mūsu karavīrs dkar. G. Rozenbergs ar vienu kļūdu stāvus šautuvē izcīnīja bronzas medaļu (24:55).

Sievietēm 4,5 km sprinta distancē Igaunijas sportiste kar. H. Sirli (viena kļūda šautuvē) pavisam nedaudz (32 sek) apsteidza mūsu kpr. L. Savļaku-Bondari, kas šāva nekļūdīgi abās šautuvēs. 3. vieta lietuvietei kar. G. Kenaitei.

Jaunsargiem 3 km sprinta distancē labākais no Latvijas komandas bija jaunsargs E. Briedīts, kas, šaujot bez kļūdām, ieguva 3. vietu; 1. un 2. vietā Lietuvas jaunsargi K. Paukste un L. Čepulis. Jaunsardzēm tāda paša garuma distancē labākā no Latvijas bija E. Radziņa, kas izcīnīja 4. vietu.

Distanču slēpotājiem (3 x 1 km + 3 x 1 km) jauktajās komandu sprinta sacensībās dominēja kaimiņi — 1. vietā ierindojās Igaunijas 3. komanda (kar. H. Sirli, vsrž. P. Narusks), 2. vietā — Lietuvas 1. komanda (kar. G. Kenaite, kar. R. Kavaļausks), bet 3. vietu izcīnīja Igaunijas 1. komanda (kar. T. Pirmanne, kar. U. Vislapū). Labākajai latviešu komandai (kad. G. Āboliņa un kar. A. Putna) — 5. vieta.

Latvijas jaunsargu komanda (E. Skopāne, I. Caune) 2 x 1 km + 2 x 1 km jauktajās komandu sprinta sacensībās ieguva 3. vietu.

Uzvarētāji — Latvijas NBS hokeja komanda.

5. februāra vakarā Valmierā spēlēja starp Latvijas un Igaunijas hokeja izlasēm, pārliecinoši labāki bija mūsu hokejisti, kuri ar rezultātu 12:0 pārspēja pretiniekus.

Nākamajā sacensību dienā tika sadalīti medaļu komplekti biatlona un slēpošanas sacensību programmā. 3 x 1 km + 3 x 1 km komandu sprinta sacensībās labākie bija Igaunijas biatlonisti (kar. H. Sirli un kar. U. Vislapū), 2. vietā ierindojās Latvijas 1. komanda (kpr. L. Savļaka-Bondare, dkar. G. Rozenbergs), bet 3. vietu ieguva Lietuvas 1. komanda (kar. G. Kenaite, kar. D. Beleckijs).

Latvijas jaunsargi ieguva bronzas medaļas jauktajās 2 x 1 km + 2 x 1 km komandu sprinta sacensībās, piekāpjoties abām lietuviešu jaunsargu komandām.

Savukārt slēpošanā vīriešiem 5 km brīvā stila distancē kar. A. Arvi (Igaunija) un kar. V. Petrusis (Lietuva) uzrādīja vienādu laiku distancē (13:40), iegūstot dalītu 1. vietu. Atpaliekot no uzvarētājiem 23 sek, 3. vietā ierindojās kar. R. Kavaļausks (Lietuva), bet labākais no Latvijas karavīriem bija vlt. V. Bodnieks, iegūstot 4. vietu.

Sievietēm 3 km brīvā stila distancē nepārspēja palika lietuvietei kar. G. Kenaite (9:43). 2. vietā (+13 sek) — kar. T. Pirmanne, bet 3. vietā — kar. H. Sirli. Labākā no Latvijas slēpotājām bija kad. G. Āboliņa, kas izcīnīja 4. vietu.

Jaunsargu grupā 3 km brīvā stila distancē zēniem mūsu jaunsargs M. Slikšjānis izcīnīja 3. vietu, bet 2 km brīvā stila distancē meitenēm labākā no Latvijas bija E. Skopāne (4. vieta).

Zemledus makšķernieki divas dienas cīnījās par medaļām Ungura ezerā. Ar labiem panākumiem startēja Latvijas izlases makšķernieki (vsrž. G. Svencis, srž. J. Stirna, vsrž. D. Artamonovs), iegūstot 1. vietu komandu vērtējumā, bet individuāli izcīnot 1. un 3. vietu (srž. J. Stirna un vsrž. D. Artamonovs).

6. februāra hokeja spēlē starp Lietuvas un Igaunijas izlasēm nedaudz labāki izrādījās lietuvieši, kuri ar minimālu pārsvaru (3:2) spēja uzvarēt igauņu hokejistus.

7. februārī tikās Latvijas un Lietuvas hokeja izlases, kuras savā starpā noskaidroja 1. Baltijas valstu karavīru ziemas sporta spēļu uzvarētājus. Fināla spēlē ar 10:0 pārliecinoši uzvarēja Latvijas hokejisti (vsrž. H. Dežurovs, dkar. A. Mironovičs, maj. A. Purviņš, maj. A. Ludboržs, kpt. J. Slaidiņš, maj. J. Pavlovskis, kpt. A. Brūns, kpr. R. Brencāns, dkar. E. Bērziņš, dkar. I. Nolle, plt. J. Drinks, dkar. A. Borisenko, kpr. K. Kiršteins, dkar. R. Ohnovskis, dkar. Ģ. Rudzītis, vlt. J. Kriuliņš, bcm. O. Jurčenko, bcm. I. Kužņecovs).

Nākamgad Baltijas valstu karavīru ziemas sporta spēles notiks Lietuvā.

Sagatavojusi NBS SK FSSN 1. klases speciāliste dkar. Gerda Krūmiņa.

Foto — no NBS Sporta kluba arhīva.

Pirmo Baltijas valstu karavīru ziemas sporta spēļu dalībnieki atklāšanas ceremonijā.

Latvijas Krasta apsardze — paraugs citām valstīm

Liene Ulbina,

Jūras spēku flotiles Krasta apsardzes dienesta sabiedrisko attiecību speciāliste.

Foto — no Rekrutēšanas un Jaunsardzes centra arhīva.

Jūras spēku flotiles Krasta apsardzes dienestam (JSF KAD) 2014. gads cilvēku meklēšanas un glābšanas jomā sācies mierīgs un ar cerību, ka tas nav klusums pirms vētras. Līdz ar to ir bijusi iespēja pilnveidot sadarbību ar citām valstīm. Februāra sāku-

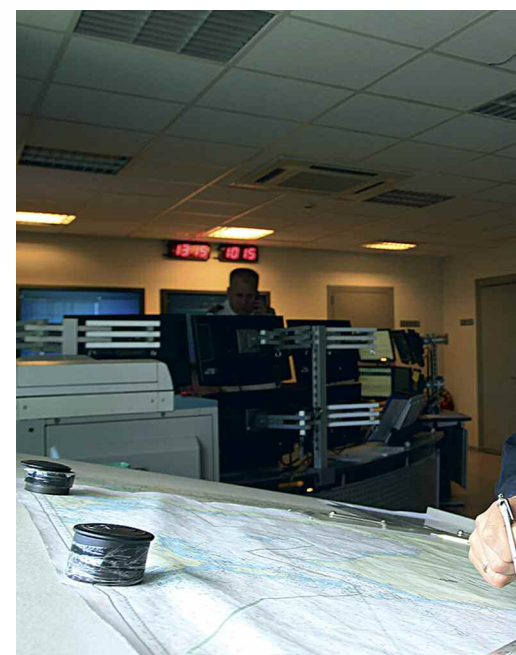
mā KAD viesojās Gruzijas Krasta apsardzes delegācija.

Vizītes mērķis — padziļināti izprast Latvijas JSF struktūru, iepazīt pieredzi, jo Gruzijas kolēģi atzinuši, ka Latvijas Krasta apsardzes dienesta attīstības ceļš un tā struktūra ir viņiem vispiemērotākā. Viens no būtiskākajiem iemesliem ir resursu ekonomija, jo krasta apsardzes funkcijas ir vienai organizācijai — Nacionālo bruņoto spēku Jūras spēku flotilei.

Latvijas Krasta apsardzes dienesta sadarbība ar Gruzijas Krasta apsardzi aizsākās jau 2003. gadā. Toreiz Gruzijas Krasta

apsardze bija Jūras spēku sastāvā Aizsardzības ministrijas pakļautībā, bet pēc kara 2008. gadā Gruzijas valdība pieņēma lēmumu, ka Krasta apsardzei jābūt Iekšlietu ministrijas pārraudzībā. Šobrīd Gruzijā Jūras spēku vienības nav, tās funkcijas pilda Krasta apsardze.

Latvijas Krasta apsardzes dienests darbojas kā elektroniskās informācijas aprites

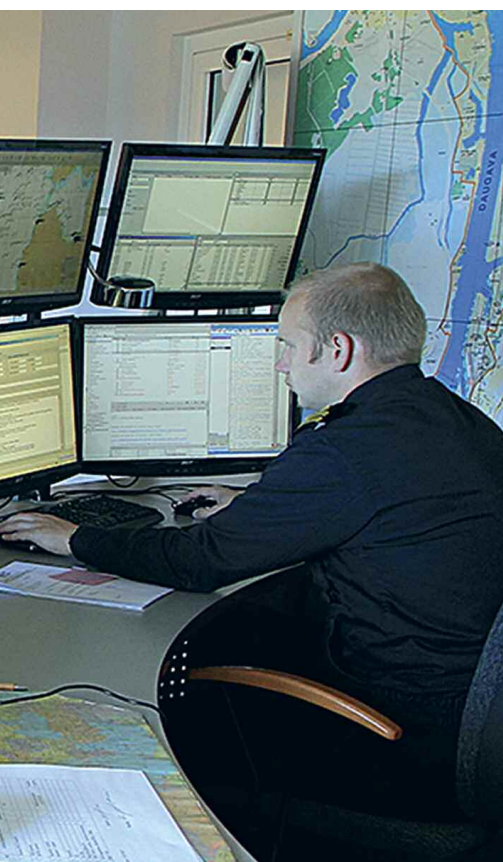
Tiek atliktas koordinātas negadījuma rajona noteikšanai.

Jūras meklēšanas un glābšanas koordinācijas centrā (MRCC Riga).

JŪRAS SPĒKI

un starptautiskās komunikācijas centrs, un tā galvenās funkcijas ir cilvēku meklēšana un glābšana jūrā, kuģošanas drošība, jūras vides aizsardzība. Struktūrvienība sastāv no Jūras meklēšanas un glābšanas koordinācijas centra (MRCC Riga — darbojas nepārtrauktā režīmā 24 stundas diennaktī), Vadības grupas, Administratīvās nodaļas, Operatīvās un Tehniskā atbalsta nodaļas.

Kādēļ Gruzijai izdevīgs Latvijas Krasta apsardzes dienesta modelis, kāds vērojams arī Norvēģijā, Dānijā un Portugālē?

KAD priekšnieka p.i. un Jūras meklēšanas un glābšanas koordinācijas centra priekšnieks kptlt. Andris Skribis:

«Lai Gruzijas Krasta apsardze varētu iespējami veiksmīgāk koordinēt cilvēku meklēšanas un glābšanas operācijas, pirmkārt, ir jābūt atbilstoši kvalificētam personālam, otrkārt, jābūt piemērotiem informācijas tehnoloģiju risinājumiem negadījuma rajona noteikšanai, kā arī adekvāti jāplāno gan jūras, gan gaisa glābšanas resursu izmantošana. Savukārt, augstvērtīgai cilvēku meklēšanas un glābšanas atbildības rajona pārraudzīšanai nepieciešams atbilstošs tehniskais nodrošinājums (sakaru sistēmas, automatiskā identifikācijas sistēma, globālās jūras negadījumu un drošības sistēmas u.c.). Šādā ziņā mēs varam kalpot kā paraugs.»

Veidojot KAD, gūta pieredze no Dānijas, Zviedrijas, Itālijas, Lielbritānijas un Amerikas Savienotajām Valstīm. Pieredze uzkrāta, piedaloties starptautiskās cilvēku meklēšanas un glābšanas mācībās, naftas seku likvidācijas mācībās u.c., tādējādi paaugstinot personāla kvalifikāciju. Līdztekus attīstoties tehnoloģijām, nepārtraukti uzlabots tehnoloģiskais nodrošinājums.

Latvijas Krasta apsardzes dienesta vadība piekrit uzskatam, ka cilvēka dzīvības cena ir augstāka par visu, līdz ar to dienests neatlaidīgi turpina informēt un izglītot sabiedrību par drošību uz ūdens. Lai iespējami paaugstinātu cilvēku meklēšanas un glābšanas operāciju efektivitāti, KAD izmanto jūras novērošanas sistēmu, piedalās dažādās starptautiskās mācībās, kā galveno prioritāti izvirzot personāla sagatavošanu. Liels ieguvums ir sakārtotā likumdošana, kas paredz, ka atpūtas kuģa kapteinim (vadītājam), īpašniekam vai tā pilnvarotai personai (arī jahtklubs, kurā kuģis paredzējis piestāt) pirms izešanas no ostas un ienākšanas tajā, jāziņo par plānoto maršrutu, tādējādi paaugstinot meklēšanas un glābšanas operāciju efektivitāti.

KAD Vides pārvaldības speciālists Ojārs Gerke:

«Gruzijas Krasta apsardze, viesojoties Latvijā, izrādīja interesi uzsākt sadarbību, lai izmantotu labāko praksi, kuru Latvijas Krasta apsardze ir attīstījusi piesārņojuma seku likvidācijas, zvejas kontroles un vides aizsardzības jomā. Īpaši vērtīgu pieredzi Gruzija varētu gūt no valsts institūciju un

citu organizāciju sadarbības modeļa, kuru Latvijas Krasta apsardze ir izveidojusi, izmantojot nacionālo likumdošanas bāzi, piemēram, izstrādājot dokumentu «Nacionālais gatavības plāns naftas, bīstamo vai kaitīgo vielu piesārņojuma gadījumiem jūrā». KAD MRCC Riga darbības modelis varētu kalpot kā paraugs Gruzijas Krasta apsardzes spēju attīstīšanai arī zvejas kontroles, piesārņojuma seku likvidācijas un vides aizsardzības operāciju vadīšanas nodrošināšanai jūrā, kā arī starptautiskās sadarbības attīstīšanai Melnās jūras reģionā.»

KAD kuģošanas drošības inspektors Deniss Bičkovs:

«Gruzijas Krasta apsardze var pārņemt kuģošanas drošības kontroles modeli. Kuģošanas drošības uzraudzība ietver kuģu kustības novērošanu, identifikāciju, analīzi, informācijas apmaiņu ar citām kompetentajām institūcijām, kā arī starptautiskā kuģu un ostu aizsardzības kodeksa (ISPS) izpildi u.c. Tā kā Gruzija perspektīvā plāno kļūt par Eiropas Savienības dalībvalsti, Latvijas Krasta apsardzes dienests uzskata, ka ar laiku Gruzijas Krasta apsardzei varētu būt aktuāls jautājums par Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2010/65/EK prasību ieviešanu, kas paredz, ka kuģiem ienākot un izejot no ostas, informācija jāsniedz vienā interneta vietnē, kas pieejama visām atbildīgajām institūcijām (piemēram, Latvijā — Muitas pārvaldei, Valsts robežsardzei, Pārīkas un veterinārajam dienestam, ostām u.c.), tādējādi uzlabojot kuģošanas drošību Gruzijas atbildības rajonā.»

Goldingenes karaliste

gaida sabus pabalstniekus

Taivo Trams

Foto — Gatis Dieziņš.

Galda spēles cilvēki spēlējuši visos laikos. Tās vienojušas draugus un ģimenes, ļāvušas labāk izprast līdzspēlētājus, galu galā — palīdzējušas vienkārši labi pavadīt laiku. Mūsdienās, kad brīva laika ir pamaz, varētu domāt, ka galda spēļu vietu aizpilda saziņa internetā vai kāda spēle datorā. Tomēr tā gluži nav — pēdējā laikā galda spēļu popularitāte atkal pieaug un to klāsts kļūst arvien plašāks un daudzveidīgāks. Nu to papildina arī Latvijā radīta stratēģijas galda spēle «Goldingen».

Vācu sarūpēts kultūršoks

Galda spēles «Goldingen» autors ir Jānis Gruzinskis. Dzimis un audzis pie Ventas rumbas, pēc tam devies studēt uz Rīgu, kur mācījies Rīgas tūrisma skolā. Saistībā ar tūrisma studijām Jānis nonāca Vācijā, kur piedzīvoja, kā pats saka, kultūršoku, kas būtiski mainīja viņa turpmāko dzīvi.

«Galda spēles man nebija sveša pasaule — mūsu ģimenē jau kopš manas bērnības tās bija ierasta lieta un bieža izklaide vakaros un nedēļas nogalēs. Spēlējām visas tolaik pieejamās un populārās spēles: cirku, ričuraču, domino, dambreti un kāršu spēles.»

Taču Vācijas pieredze būtiski mainīja viņa priekšstatus par galda spēļu pasauli. «Vācijā dzīvoju viesģimenē. Tādā jaukā vidusmēra vācu ģimenē — vīrs, sieva, divas meitas. Un viņiem bija tradīcija — nedēļas nogalēs visa ģimene, bieži vien arī kopā ar kaimiņiem, sanāca kopā un spēlēja galda spēles. Viesi nāca ar savu cienastu, tie bija savā ziņā tādi nelieli svētki. Latvijā tiem laikiem diezgan neiedomājama situācija,» stāsta spēles autors. «Tajā mājā bija liela kaste, tāda kārtīga pūralāde, pilna ar galda spēlēm. Latvijā tolaik galda spēle lielākoties bija tāds melnbalts, labākajā gadījumā — pablāvs krāsains izstrādājums visai sliktā poligrāfiskā kvalitātē, bet Vācijā man pavērsās pavisam cita pasaule — spilgtas krāsas, lieliskas ilustrācijas, spraigi

piedzīvojumi un stāsti! Tad arī sapratu, ka galda spēles nebūt nav domātas tikai bērniem.»

Pirmās domas par spēli

Ja līdz tam Jānis bija vienkārši aizrāvis ar galda spēlēm, tad Vācijas pieredze nāca kā liels un pozitīvs impulss — viņš saprata, ka var radīt arī pats. Var vēl labāk, skaistāk un interesantāk. Tad arī dzima «Goldingen» pirmie iedīgļi, lai gan līdz spēles realizācijai vēl bija ejams tāls un sarežģīts ceļš.

Lūzuma punktu un pozitīvas pārmaiņas galda spēļu tirgū Latvijā iezīmēja izdevniecības «Egmont» izdots klasiskais «Monopols» — spēle ikona, ko paštaisītās versijās pazina spēlētāji vēl padomju laikos. Tas bija pirmais nopietnais signāls, ka galda spēļu tirgus sāks attīstīties arī pie mums. Taču Jānis nevēlējās būt tikai pasīvs vērotājs un vienkāršs spēlētājs — Vācijā gūtā pieredze ļāva saprast, ka viņš spēj un grib radīt arī pats.

Pēc atgriešanās Latvijā dzima pirmās jaunās spēles idejas un sižeta versijas, tapa arī pirmās skices. Tolaik Jānis apmeklēja sagatavošanas kursus Lietišķās mākslas koledžā, kur viņam bija jāiesniedz arī savi darbi — par tiem kalpoja topošās spēles pirmās skices un kompozīcijas.

Pēc šī posma spēles tapšanā iestājās pauze. «Nācās visu nolikt malā darba dēļ — laiki mainījās, bija jāpelna nauda.» Tomēr no 2009. gada, kad iestājās dižķibe, «Goldingen» veidotājam atkal radās vairāk brīvu brīžu.

Pilnībā «Made in Latvia»

«Tobrīd jau biju sapratis — ir jānodarbojas ar to, kas patiešām patīk, — tad arī viss sanāks. Vienlaikus dzima vēlme darīt kaut ko vairāk sev pašam. Tad nu atkal cēlu gaismā spēles ideju un sāku tā krietni nopietnāk domāt tās stāstu. Tobrīd jau bija uzkrāta lielāka pieredze šajā jomā.» Viss kopā ļāva realizēt projektu un izveidot pirmo visā pilnībā Latvijā tapušo stratēģijas galda spēli. «Goldingen» nekas nav aizgūts vai pielāgots no ārzemēs populārām galda spēlēm. Gan spēles stāsts un pasaule, kurā noris tās darbības, gan spēles noteikumi, gaita un kartes, kārtis un pārējie aksesuāri ir izdomāti, zīmēti, pārbaudīti un ražoti Latvijā. «Paši visu likām kopā, testējām un

Spēles autors Jānis Gruzinskis ir pārliecināts, ka galda spēlēm ir jābūt interesantām un vizuāli krāšņām.

INTERESANTI

komplektējām. Centāties, lai viss būtu praktisks un arī skaists un saistošs.»

Pirmās pilnībā nokomplektētās spēles kastes «dzimšana» ir fiksēta pavisam precīzi — tas notika 2013. gada 8. novembrī plkst. 13.31. «Uz tās ir arī visu spēles tapšanā iesaistīto cilvēku paraksti, un tā tiks saglabāta piemiņai.»

Paslēptā Kuldīga

Ko īsti nozīmē vārds «Goldingen»? «Daudzi cilvēki jau zina, ka tas ir senais Kuldīgas nosaukums. Es pats esmu nācis no šīs ļoti iedvesmojošās pilsētas. Tas arī pamudināja šādi nosaukt spēli, turklāt vārds ir skaists, un cilvēkiem viegli uztverams.»

Interesentiem gan nevajadzētu gaidīt, ka spēle būs ceļvedis pa Kuldīgu. «Mana Goldingene ir karaliste, pasaku valsts, kuras veidošanā var iesaistīties ikviens cilvēks uz šīs pasaules. Protams, tas nāks ar laiku, taču spēlē ir radīti visi vajadzīgie priekšnoteikumi. Spēlētājiem ir pases, katrai pasei — numurs, un pavisam drīz jaunajā mājaslapā www.goldingen.com būs iespējams reģistrēt savu pasi un kļūt par oficiālu šīs karalistes iedzīvotāju. Tas sniegs iespēju pieteikt savu dalību «Goldingen» organizētajos spēļu vakaros, izpelnīties īpašo goda iedzīvotāja statusu, kā arī piedalīties turnīros, izcīnīt titulus un kļūt par varoni,» stāsta autors.

Tomēr daži Kuldīgas vaibsti ir ieslēpti spēles ilustrācijās. Acīgākie spēlētāji, īpaši jau kuldīdznieki, tos varētu pamanīt, piemēram, spēlē var atrast Kuldīgas rātsnamu, savukārt kartē attēlotās upes gultne atkārtoti Ventas tecējumu cauri pilsētai. Arī pilsētas skatu tornis un dažas salas atrodamas zīmējumos.

Spēlē «Goldingen» nav ne mīņas no pelēcīguma un ikdienišķuma.

«Mūsu sabiedrībā valda tāds visai dīvains priekšstats, proti, latvisks dizains — tas ir kaut kas, kas iepakots brūnā preskartonā un apsiets ar prievīti. Nē — latvisks ir tas, ko es kā latvietis, Latvijas pilsonis, radu šajā zemē. Un šoreiz es gribēju radīt kaut ko skaistu un krāšņu, interesantu un kvalitatīvu. Tādu produktu, kas ir ne vien izdomāts un ražots pie mums Latvijā, bet ar savu funkcionalitāti arī apliecinātu, ka mēs varam — mums ir sava nākotne arī galda spēļu jomā. Galu galā — spēle ir ļoti emocionāls un cilvēkus apvienojošs produkts, un tādā tam arī jāizskatās.»

Triloģija

«Man vienmēr ir patīcis zīmēt, radīt, rasēt. Spēles pamats jau bija tapis, un kādu dienu es pie tā visa piesēdos uz ilgāku laiku — bija tāda sajūta, ka roka pati zināja, ko zīmēt, tik raiti virknējās tēli,» atminas Jānis.

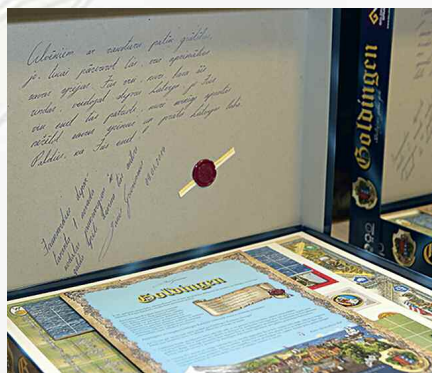

Autors Jānis Gruzinskis iepazīstina ar spēles noteikumiem.

Paša sākumā šī aizraušanās vēl likās tikai kā rotaļa, kas patikami aizpildīs brīvo laiku kopā ar draugiem, bet jo drīz jaunais hobijs pārvērtās darbā — visskaistākajā darbā, jo, ja dari to, kas patīk, tad sekmējas.

«Dažreiz man bija sajūta, ka spēle rada un maina mani, nevis es to. Bija reizes, kad pat kādus 70% no visa jau gatavā vienkārši bija jāslauka no galda nost un jāsak viss no jauna. Visgrūtāk jau ir atzīt sev pašam, ka esi kļūdījies. Bet pēc tādām reizēm izdodas vislabākie rezultāti,» atzīst Jānis Gruzinskis.

«Goldingen» stāsts ir tikai tā sākumā. Spēle ir iecerēta kā triloģija un veidota tā, ka nākotnē tai būs iespējams pievienot papildinājumus, kas ļaus ne vien palielināt spēlētāju skaitu, bet arī mainīt scenāriju. Tagad spēles darbība vērsta uz to, lai spēlētāji apgūtu māku komunicēt savā starpā, tirgoties cits ar citu, lai, liekot lietā diplomātiju, iegūtu lielāku labumu. Taču ļoti svarīga spēles sastāvdaļa ir arī dalībnieku saliedēšana, lai viņi mācītos sadarboties un palīdzētu mazākajiem vai iesācējiem — bez tā progresa nebūs nevienam. Spēles noteikumi pieļauj daudzas izvēles iespējas, tādējādi liekot katram pašam izvērtēt, vai pavērušos izdevību izmantot savtīgi vai arī meklēt gudrāku un citus saudzējošāku ceļu līdz uzvarai.

Spēle «Goldingen» ar veltījuma ierakstu no tās autora nonāk pie jaunsargiem.

Savukārt otrajā spēles daļā spēlētājiem vairāk uzmanības būs jāvelta militārajiem procesiem — tās darbība notiks 13. gs. sākumā, un sava loma spēles gaitā būs arī Krusta kariem. Tālākā nākotnē iecerēta arī trešā daļa, un visas spēles daļas vienos Goldingenes karaliste kā norises vieta.

Spēle ģimenei un draugiem

Spēle ir paredzēta trim līdz sešiem spēlētājiem, un tā veidota kā klasiska ģimenes spēle. «Pasaulē ir zināmas daudzas divu vai četru spēlētāju galda spēles — bet man radās jautājums: ja ģimenē spēlē galda spēles, kur paliek vecvecāki vai draugi? Tādēļ es gribēju radīt spēli, kas savestu kopā ģimenes visas paaudzes vai pat divas nelielas ģimenes,» skaidro autors. Spēlēšanas laiks ir diezgan ilgs — divas līdz divarpus stundas, pirmajā reizē varbūt pat vairāk. Nākotnē tiks rīkoti arī «Goldingen» turnīri. To noteikumi nedaudz atšķirsies no ģimenes spēles noteikumiem, tie būs dinamiskāki un vairāk vērsti uz individuālu uzvaru un spēles gaitas paātrināšanu.

Goldingenes karalistes iepazīšanu vēlams uzsākt no 12 gadiem — jo spēles gaita prasa aktīvu līdzdomāšanu, liek izmantot dažādas stratēģijas un mainīt taktiku.

«Mani reizēm pārsteidz, ka desmitgadīgs bērns spēlē visu ātri aptver, bet kāds pieaugušais, pat vairākas reizes spēlējot, nesaprot nekā. Šķiet, ka mēs, pieaugušie, kādā brīdī esam pazaudējuši savu iekšējo bērnu — spēju priecāties, atslābināties un ļauties iztēlei. Bērns taču māk spēlēties pat ar ikdienišķiem priekšmetiem, tādiem kā katla vāks vai koka karote. Viņš apvelta tos ar neparastām īpašībām un ātri iejūtas pasaku varoņa lomā. Mums šis fantāzijas lidojums reizēm vairs nav pieejams vai arī ir aizmirsis ikdienas steigā,» atzīst Jānis Gruzinskis. Bet to var mēģināt atgūt — un te talkā nāks galda spēles. ■

Japāņu artilērijas apšaudes izraisīts
ugunsgrēks Portarturas vecpilsētā.
1904. gads.

VĒSTURE

ar ložmetēju munīciju un ložmetēju lentes. Por. Sprincis bija smagi ievainots ar 2 durkļa dūrieniem, taču palika ierindā līdz uzbrukuma nobeigumam. Neišlotes pulka rotas nostiprinājās viņu ieņemtajās ienaidnieka pozīcijās», bet Krūmiņš — «naktī no 1904. gada 17. uz 18. novembri, apzinoties japāņu ieņemtā ierakuma svarīgumu pie «Golubinaja Buhta», pēc savas iniciatīvas ar 25 strēlniekiem metās uzbrukumā zem flangu un frontālas uguns, pirmais ielēca ierakumā un atbrīvoja to no japāņiem, neskatojoties uz iegūto tiešo ievainojumu» (citētas oficiālās pavēles kara resoram).

1904. gada sākumā uz Tālajiem Austrumiem karaspēka papildināšanai nosūtītais

Latviešu piedalīšanās Krievijas — Japānas karā 1904.—1905. gadā

Ēriks Jēkabsons,

asoc. profesors.

Foto — no Latvijas Kara muzeja fondiem.

Šogad apīt 110 gadu, kopš sākās Krievijas karš ar Japānu, kurā pirmo reizi modernajā karadarbībā masveidā piedalījās latviešu tautības virsnieki un karavīri (šajā rakstā netiks aplūkota latviešu jūrnieku dalība karadarbībā, kas arī bija vērtējama). Pēc 10 gadiem Krievijas — Japānas karam sekoja Pirmais pasaules karš, kas pilnībā mainīja visu Eiropas tautu dzīvi.

Nespējot vienoties ar Krieviju par interešu sfēru sadali Korejā un Mandžūrijā, Japānas bruņotie spēki 1904. gada februārī uzsāka karadarbību pret Krieviju, iznīcinot krievu flotes daļu Portarturā. Pēc tam japāņu spēki ātri ieņēma Koreju un maijā iebruka Mandžūrijā. Krievu karaspēks atkāpās līdz Mukdenai un pēc vairākām smagām kaujām — vēl tālāk uz ziemeļiem. 1904. gada decembrī kapitulēja ilgstoši ielenktais Portarturas cietoksnis. 1905. gada februārī japāņi uzvarēja kaujā pie Mukdenas, bet maijā — pilnībā satrieca ieradušos krievu Baltijas floti. 1905. gada augustā tika parakstīts miera līgums, kurā Krievija zaudēja ievērojamas teritorijas un savu ietekmi reģionā. Lielī bija arī dzīvā spēka zaudējumi.

Latvieši šajā karā piedalījās ne tikai kā aktīvā dienesta karavīri un virsnieki, sanitārierēdņi (pirmkārt, ārsti) un farmaceiti, bet pirmo reizi — arī kā iesauktie rezervisti. Piemēram, Daugavpilī novietotā 25. divīzija

tika papildināta ar rezervistiem no Latgales, Jēkabpils un Ilūkstes apriņķa, savukārt Rīgā esošā 29. artilērijas brigāde — ar rezervistiem no Vidzemes. No Krievijas Eiropas daļā garnizonos palikušajiem pulkiem zināms virsnieku skaits nosūtīšanai uz fronti tika izdalīts ar ložēšanas palīdzību. Piemēram, tādā veidā turp nokļūst Pleskavā novietotā 96. kājnieku pulka podporūčiks Rūdolfs Bangerskis.

Ar Svētā Jura ordeni apbalvotie latvieši

Par kaujās parādīto izcilo varonību ar augstāko apbalvojumu Svētā Jura ordeņa IV šķiru apbalvoto 348 virsnieku vidū ir vismaz četri latvieši — **porūčiks Maksis Kathe** (latvieša Arvīda Kathes un vācietes dēls no Kauņas guberņas, vēlākais Lietuvas armijas ģenerālis), 86. kājnieku pulka **podporūčiks Ādolfs Sprincis**, Kvantunas cietokšņa artilērijas **porūčiks Eduards Kalniņš** un 28. Austrumsibīrijas strēlnieku pulka **podporūčiks Teodors Krūmiņš** (1875. gadā Kurzemes guberņā dzimušais virsnieks pirms kara bija dienējis 98. kājnieku pulkā Daugavpilī).

Ā. Sprincis augsto apbalvojumu saņēma par to, ka «naktī uz 1905. gada 19. februāri, saņemot pavēli ar 3 rotām un brīvprātīgajiem izsist spēcīgu japāņu aizsardzības posteni ar ložmetējiem, ieņēmis pozīcijas pie Huļantunā ciema (austrumos no Putilova sopkas), bijušajā mūsu apsardzības līnijā, piegāja bez šāviena pie japāņu ierakumiem, un pirmais metās tiem virsū; japāņi bija pārsteigti nesagatavoti, apmēram 200 cilvēku tika nodurti, pārējie bēga, pametot 3 ložmetējus, 4 kastes

Novogeorgijevskas (Modļina, Polija) cietokšņa artilērijas podporūčiks Eduards Kalniņš tika ieskaitīts Kvantunas cietokšņa artilērijā un no februāra līdz kapitulācijai piedalījās Portarturas cietokšņa aizstāvēšanā.

Krievu armijas karavīri stāv gaolana laukā. Mandžūrija, ap 1904. gadu. Pa labi — latvietis, no rezerves iesauktais praporščiks Pauls Zolts.

Augsto apbalvojumu viņš saņēma par to, ka 1904. gada 6.—10. augusta kaujās, komandējot aizredutes bateriju, «neskatoties uz stipru ienaidnieka artilērijas uguni, sekmīgi ar viņam padotajiem 4 lielgabaliem turpināja kauju vēl tad, kad bija palicis tikai 1 lielgabals, un pēc tam, izšāvis 2 beidzamos šāvienus, metās kopā ar saviem kareivjiem durkļu uzbrukumā un atsvieda japāņus no baterijas, pie tam tika ievainots abās kājās». Turklāt 9. augustā, sprāgstot lādiņam, viņš tika vēl ar šķembām smagi ievainots kaklā, mugurā, plecā, celī, gūžā un žoklī. Pēc atgriešanās no hospitāļa augusta beigās atkal iesaistījās cietokšņa aizstāvēšanā un oktobrī

komandēja arī no 116. kājnieku pulka Rīgā uz Mandžūriju nosūtītais apakšpulkvedis Juris Graudiņš (apbalvots), apakšpulkvedis Mārtiņš Bērziņš, apakšpulkvedis Dāvis Sīmansons (trīs kaujas ordeņi, kontuzēts), kapteinis Ādams Kreicbergs (97. Vidzemes kājnieku pulkā, kurš ieradās frontē pilnā sastāvā no Daugavpils; viens kaujas ordenis par kauju pie Mukdenas), apakšpulkvedis Jēkabs Miezers. 31. divīzijas štāba adjutants kauju laikā bija ģenerālštāba kapteinis (no 1904. gada decembra — ģenerālštāba apakšpulkvedis) Kārlis Ezeriņš, kurš tika apbalvots ar pieciem kaujas ordeņiem (ieskaitot Sv. Vladimira IV šķiras ordeni ar

pulkvedi), štābkapteinis (1905. gadā par kaujas nopelniem — kapteinis) Jānis Ušaks (24. Austrumsibīrijas strēlnieku pulkā, arī viens kaujas ordenis, 1905. gada februārī arjergarda kaujās ievainots ar lodes sitiena rezultātā atšķēlušos akmens lausku), kapteinis Augusts Misiņš un štābkapteinis Antons Ratnieks (abi 21. Austrumsibīrijas strēlnieku pulkā, apbalvoti ar vairākiem kaujas ordeņiem, arī ar Sv. Vladimira IV šķiras ordeni ar šķēpiem), štābkapteinis Jānis Kalniņš (33. kājnieku pulkā, 1905. gada februārī ievainots ar lodi sejā, divi ordeņi), poručiks Rūdolfs Bangerskis (36. kājnieku pulkā), poručiks Oskars Asmanis (145. kājnieku pulkā), kapteinis Jānis Lepiks (kaujās ievainots ar lodi vēderā un kājā, kontuzēts, vairāki apbalvojumi, 1905. gada septembrī par kaujas nopelniem paaugstināts par apakšpulkvedi un iecelts par bataljona komandieri) un kapteinis Gustavs Francis (abi — 241. kājnieku pulkā), kapteinis Ādams Kreicbergs, poručiks Gustavs Mangulis (2. Austrumsibīrijas strēlnieku pulkā), podporučiks Mārtiņš Peniķis (121. kājnieku pulkā), poručiks Pēteris Radziņš (10. Austrumsibīrijas strēlnieku pulkā), poručiks Pauls Šmits (t.s. Miščina nodaļas sotņas komandieris, 2. strēlnieku pulkā), štābkapteinis Eduards Jaunīts (87. kājnieku pulkā, 1905. gada aprīlī par kaujas nopelniem paaugstināts par kapteini, apbalvots ar trijiem kaujas ordeņiem), poručiks Eduards Bembergs (24. Austrumsibīrijas strēlnieku pulkā), štābkapteinis Reinis Bisenieks, kapteinis Emīls Gulbe (241. kājnieku pulkā), poručiks Andrejs Jātnieks, štābkapteinis Jānis Kēze, kapteinis Jēkabs Krūze, kapteinis Jēkabs Ziverts (divi kaujas ordeņi), štābkapteinis Andrejs Putris (divi kaujas ordeņi), poručiks Eduards Bembergs (15. Austrumsibīrijas strēlnieku pulkā un 3. Sibīrijas armijas korpasa Intendantūras pārvaldē, trīs ordeņi, ilgstoši bija Kvantunas cietokšņa karaspēka sastāvā), podporučiks Antons Blumbergs (99. Ivangorodas kājnieku pulkā, divi kaujas ordeņi), štābkapteinis Jēkabs Vējš no Saldus pagasta (216. kājnieku pulkā, 1905. gada februārī ievainots ar lodi kājā, divi kaujas ordeņi), štābkapteinis Jānis Polis (viens ordenis), Jānis Purenis un Andrejs Svekris, poručiks Ernests Ziemelis (divi kaujas ordeņi), kapteinis Kārlis Tilcens, poručiks Jezups Višņevskis (ievainots, apbalvots), poručiks Mārtiņš Eduards Šoke (divi kaujas ordeņi, par kaujas nopelniem — štābkapteinis), kapteinis Jānis Vagelis (kaujas apbalvojumi), podporučiks Jānis Bajārs (146. Caricinas pulkā, trīs ordeņi) u.c.

Turpinājums nākamajā numurā.

Krievijas armijas karavīri dzelzceļa vagonu izkraušanas darbos Ļaojanas stacijā. 1904. gada augusts.

guva galvas kontūziju. Cietoksnim kapitulējot 1904. gada 24. decembrī, viņš brīvprātīgi devās gūstā kopā ar kareivjiem (saskaņā ar padošanās noteikumiem virsniekiem tas nebija jādara), no kura atgriezās tikai pēc kara nobeiguma — 1906. gada janvārī. Turklāt par varonību šajā karā viņš saņēma arī Zelta zobenu (vēlāk tos pārdēvē par «Svētā Jura ieročiem», pielīdzinot ordenim) un vēl divus ordeņus.

Latviešu tautības virsnieki papildina Tālo Austrumu karaspēka rindas

1905. gada aprīlī uz Vladivostoku no Jelgavas garnizona tika nosūtīts arī 114. kājnieku pulka apakšpulkvedis Jānis Tabaciņš, kuru iedalīja 29. Austrumsibīrijas strēlnieku pulkā kā bataljona komandieri un vēlāk saimniecības priekšnieku, bet no 1905. gada oktobra līdz 1906. gada sākumam pulks cīnījās Mandžūrijā. Kājnieku bataljonu kaujās

šķēpiem) un laiku pa laikam izpildīja arī divīzijas štāba priekšnieka pienākumus.

Kājnieku rotu komandēja štābkapteinis (no 1905. gada aprīļa kapteinis) Pēteris Sīlis (281. Drisas kājnieku pulkā), kurš 1905. gada februārī tika ievainots ar lodi elkonī, podporučiks Pēteris Lubānietis (10. Austrumsibīrijas strēlnieku pulkā, par kaujās parādīto varonību — poručiks, vairāki ordeņi), poručiks Gustavs Mangulis (2. Austrumsibīrijas strēlnieku pulkā, 1904. gada oktobrī ievainots ar lodi plaušās, vairāki ordeņi), kurš atsūtīja uz Latviju vairākas latviešu presē publicētas korespondences par kara gaitu, štābkapteinis Kārlis Cināts (3. Austrumsibīrijas strēlnieku pulkā, apbalvots), kapteinis Jānis Kantinieks (16. Austrumsibīrijas strēlnieku pulkā, vairāki apbalvojumi), štābkapteinis Gustavs Kuplāsts (119. kājnieku pulkā), kapteinis Andrievs Zemītis (1905. gada februārī paaugstināts par apakš-

Latvijas armijas vienotas intendantūras sistēmas izveidošana 1919.—1920. g.

Juris Ciganovs,

Latvijas Kara muzeja direktora vietnieks.
Foto — no Latvijas Kara muzeja krājuma.

Sākums «Tēvijas Sarga» šā gada janvāra numurā.

Armijas apgādības pārvalde un tās galvenie uzdevumi

Pēc Cēsu kaujām un Strazdumuižas pamiera noslēgšanas 1919. gada 3. jūlijā radās iespēja abas Latvijas Pagaidu valdības bruņotā karaspēka grupas sākt apvienot vienotā armijā. Tas attiecas ne tikai uz vienotas

armijas kaujas vienību organizatorisko struktūru izveidi, bet arī uz vienotas apgādes sistēmas jeb intendantūras dienestu izveidošanu. Tā kā bija izveidojušās divas atsevišķas, viena no otras neatkarīgas karaspēka struktūras, radās nepieciešamība abus veidojumus transformēt vienotā bruņotā spēkā, ar vienotu organizācijas uzbūvi, vienotu vadību un vienotu apgādes sistēmu. Dienvidlatvijas armijas grupa un Ziemeļlatvijas brigāde sāka pāriet uz vienotu organizācijas štatu. 1919. gada 16. jūlijā, apvienojot abu brigāžu intendantūras, ar armijas virs-

pavēlnieka un apsardzības ministra pavēli nodibināja Armijas apgādības pārvaldi. Par pārvaldes priekšnieku iecēla pulkvedi — leitnantu Augustu Stieبری. Tās galvenais uzdevums bija no divām organizācijas ziņā dažādām struktūrām intendantūrā izveidot vienotu armijas apgādes sistēmu, kā arī nodrošināt armiju ar nepieciešamajiem apgādes priekšmetiem un pārkārtot armijas aizmuguri, pārveidojot to atbilstoši kara apstākļiem.

Pirmais pārvaldes uzdevums bija apvienot abu latviešu karaspēka brigāžu apgādes daļas vienā struktūrā ar vienu vadību. Galvenie pārvaldes uzdevumi tika definēti Noteikumos par karaspēku pārvaldību kara laikā: 1. Pilnīgi pārkārtot armijas aizmuguri; 2. Organizēt armijai vajadzīgo apgādību, atsvabinot no lieku uzdevumu izpildīšanas; 3. Izdot rīkojumus un noteikumus par karaspēka vajadzībām uztura, elpes, apavu, apģērba, munīcijas un citu karaspēka piederumu savākšanu un izgatavošanu uz vietas; 4. Izzināt veidus, kā piegādāt no ārvalstīm tos kara piederumus, kurus nebūtu iespējams iegādāties Latvijā; 5. Pārzināt to armijas budžeta un finanšu daļu, kas attiecas uz minētajiem kara materiāliem; 6. Rīkojumu un noteikumu veidā regulēt civilo iedzīvotāju attiecības ar karaspēku armijas aizmugurē. Līdz pārvaldes nodibināšanai Latvijas karaspēku vienību saimniecības iestāžu funkcijas netika skaidri noteiktas, piemēram, Ziemeļlatvijas brigādes intendantūras pakļautībā esošās Kara satiksmes pārvaldes uzdevumi neietilpa intendantūras parasti veicamo uzdevumu kategorijā, tāpat Latvijas Dienvidarmijas intendantūras pakļautībā esošās sapieru rotas un munīcijas noliktavas uzdevumi nebija saistīti ar klasisko intendantūras iestāžu uzdevumiem. Armijas vadība centās šīs abu brigāžu dažādo apgāžu sistēmu organizatoriskās uzbūves sistēmas vienkāršot, izveidojot pie nu jau vienotās Armijas apgādības pārvaldes vairākas apakšstruktūras. Ar armijas virspavēlnieka 1919. gada 15. jūlija pavēli pie pārvaldes izveidoja šādas iestādes: Armijas saimniecības pārvaldi (priekšnieks — leitnants Kārlis Ķēviets); Artilērijas pārvaldi (priekšnieks — pulkvedis — leitnants Jēkabs Ruškevičs), Etapu un rajonu komandantūru pārvaldi

(priekšnieks — pulkvedis—leitnants Pēteris Silenīks), Kara satiksmes pārvaldi (priekšnieks — kapteinis Pēteris Ozols), Tehnisko pārvaldi (priekšnieks — kapteinis Arturs Aparņieks). Armijas apgādības pārvaldes pārziņā nonāca arī 1919. gada 19. jūlijā dibinātā Armijas sanitārā pārvalde (priekšnieks — ārsts—pulkvedis Pēteris Sņiķers) un 1919. gada 29. jūlijā dibinātā Armijas veterinārā pārvalde (priekšnieka v. i. Augusts Kirhenšteins, no 10. septembra — Andrejs Egle).

1919. gada augusta beigās pārvaldes jau bija noorganizējušas savus štatus tiktāl, ka varēja uzsākt darbību. Sāka darbu darbnīcas pie saimniecības, artilērijas un tehniskajām pārvaldēm, tika atvērtas noliktavas. Kara satiksmes pārvalde atklāja lauka pasta kantorus Rīgā, Mārcienā, Stukmaņos un Valmierā. Lauka pasta darbojās arī Kurzēmē, bet tur tā darbību apgrūtināja P. Bermonta Rietumu brīvprātīgo armijas vienību pretdarbība. Liepājā tika noorganizēta Liepājas Kara apgādības pārvalde, kura būtībā darbojās autonomi no Armijas saimniecības pārvaldes, jo attālums un P. Bermonta armijas klātbūtne Kurzēmē un Zemgalē apgrūtināja sakarus ar Rīgu.

Pārkārtojumi Armijas apgādības pārvaldes struktūrā

Kā redzams, Armijas apgādības pārvaldes struktūrā bija iekļautas iestādes arī ar karaspēka apgādību nesaistītiem uzdevumiem, kas, kā izrādījās laika gaitā, krietni sarežģīja pārvaldes darba organizāciju, padarot to smagnēju un lēmumu pieņemšanu pārāk sarežģītu. To atzina armijas vadība, un jau 1919. gada 10. septembrī Kara satiksmes pārvalde tika pakļauta tieši armijas virspavēlniekam. 1919. gada 20. septembrī Apsardzības ministrijas tiešā pārraudzībā pārgāja Armijas apgādības pārvaldes dzīvokļu nodaļa, kas darbojās Saimniecības pārvaldes pārraudzībā.

Līdz ar Armijas apgādības pārvaldes izveidošanu notika mēģinājums organizatoriski sakārtot armijas vienību apgādi ar finanšu līdzekļiem. Līdz vienotas armijas struktūras izveidei karaspēka vienību finanšu apgādes jomā valdīja haoss. Katra karaspēka daļa šajā jomā darbojās autonomi, mēģinot saviem spēkiem iegūt finansējuma avotus ikdienas norēķiniem. Nebija izstrādāta grāmatvedības vešanas kārtība, nebija vienotas atalgojuma sistēmas, nebija reglamentēta karaspēka vienību naudas pieprasījumu kārtība. Finanšu jautājumu sakārtošanai Armijas apgādības pārvaldes pakļautībā esošajā Armijas saimniecības pārvaldē 1919. gada 31. augustā izveidoja finanšu — budžeta nodaļu, kurā katrai ka-

raspēka daļai bija jāiesniedz savi budžeta pieprasījumi. Tomēr arī šīs nodaļas pakļautība drīz mainījās. 1919. gada 2. oktobrī Armijas apgādības pārvaldes priekšnieka tiešā pakļautībā tika nodibināta Budžeta un naudas nodaļa, kura pārņēma visas Armijas saimniecības pārvaldes finanšu — budžeta nodaļas funkcijas (ši nodaļa tika likvidēta). Šāda pakļautības un organizācijas struktūras maiņa laikā, kad dažādu pārvalžu iestādes vēl atradās formēšanās stadijā, kļuva par vienu no iemesliem haosam, kas valdīja Latvijas armijas kaujas vienību aizmugurē 1919. gada 8.—11. oktobrī — P. Bermonta komandētās Krievijas Rietumu brīvprātīgo armijas uzbrukumu pirmajās dienās.

LA karavīri zirga pajūgā.

Tomēr arī bermontiādes laikā turpinājās Latvijas armijas aizmugures iestāžu organizācijas optimizācijas process. 1919. gada 13. novembrī no Armijas apgādības pārvaldes padotības izņēma Armijas artilērijas pārvaldi, kuru pakļāva Virspavēlnieka štāba priekšniekam. Armijas apgādības pārvaldes priekšnieka pakļautībā tika nodota no Armijas artilērijas pārvaldes izdalītā Artilērijas apgādības pārvalde. 15. novembrī Armijas tehniskā pārvalde tika pakļauta Armijas štāba priekšniekam, bet no Armijas tehniskās pārvaldes tika izdalīta Apgādības daļa, kura, savukārt, palika Armijas apgādības pārvaldes priekšnieka pārziņā.

Tādējādi radās divaina organizatoriskā struktūra, kurā Armijas apgādības pārvaldei pakļautībā bija tikai daļa no divu pārvalžu struktūrām. Šāda situācija traucēja īstenot abu minēto pārvalžu (Armijas tehniskās un Armijas artilērijas pārvaldes) uzdevumus, jo pārvalžu iestādēm līdz galam nebija skaidrs, kādus jautājumus savas

kompetences ietvaros var risināt viena vai otra pārraudzītāja institūcija.

1920. gada septembrī tika likvidēta Liepājas Kara apgādības pārvalde. Šajā laikā Armijas apgādības pārvaldes Budžeta un naudas nodaļa pāriet Apsardzības ministrijas tiešā pārraudzībā. 2. oktobrī Armijas veterināro pārvaldi nodeva Armijas sanitārās pārvaldes pārraudzībā. Šajā laikā sakarā ar darbības funkciju sašaurināšanos un vairāku iestāžu padotības maiņu armijas virspavēlniecība pakāpeniski nodeva visas ar armijas apgādi saistītās funkcijas Armijas apgādības pārvaldes pakļautībā esošajai Armijas saimniecības pārvaldei.

1920. gada 15. novembrī Armijas apgādības pārvaldi likvidēja un tās vietā nodibināja

atsevišķu Armijas saimniecības pārvaldi. Par pārvaldes priekšnieku iecēla pulkvedi R. Dambīti. Dibināšanas brīdī pārvaldes štatā bija vairākas, ar pārvaldes galveno uzdevumu — armijas vienību apgādi ar pārtiku, elpi un apģērbu — saistītās nodaļas: pārtikas un furāžas nodaļa, apavu un apģērbu nodaļa, transporta nodaļa, saimniecības pasākumu nodaļa, naudas (finanšu) nodaļa jeb grāmatvedība un kanceleja. Pārvaldes pakļautībā atradās vairākas 1920. gadā izveidotās dažādu mantu izgatavošanas un remonta darbnīcas: apavu darbnīca, apģērbu darbnīca, transporta līdzekļu remontdarbnīca, zirglietu darbnīca, kā arī maizes ceptuve Rīgā, kafijas dedzinātava Rīgā (atradās alus brūža «Livonia» telpās), ziepju fabrika Rīgā (pastāvēja līdz 1922. gadam), kā arī saimniecības mantu noliktavas Rīgā, Valmierā, Daugavpilī, Vecgulbenē un Liepājā, pārtikas un elpes galvenā noliktava Rīgā un armijas saimniecības darba bataljons. ■

42 maratoni 2013. gadā

Aigars Kalējs,

seržants, Instruktoru skolas
Nodrošinājuma daļas instruktors.
Foto — no A. Kalēja personiskā arhīva.

Viss aizsākās 2012. gada nogalē, kad pārskatīju, kā ir gājis ar sportošanu kopumā aizvadītajā gadā. Vērtējot ultramaratonus, sapratu, ka vēlētos palielināt to apjomu. Noslēdzināju arī citu Latvijas skrējēju sasniegumus. Visvairāk uzrunāja Renča skaitlis (RS; <http://renchix.blogspot.com/2011/02/renca-skaitlis-un-motivacija-skriesanai.html>). 2012. gadā Jānis Actiņš bija sasniedzis RS-30. Pie sevis nodomāju, ka savu mērķi varētu mēģināt sasniegt tieši ar RS palīdzību. Ideāli 2013. gadā būtu iespēt par vienu vairāk jeb sasniegt RS-31, tāpat noskriet šajā gadā 31 reizi 31 kilometru. Ņemot vērā, ka mērķis bija diezgan augsts, neieciirtu to akmeņi, bet paturēju prātā.

Pirmais āķis

2013. gada 1. janvāris. Jādodas uz laukiem paciemoties, attālums ap 14 km. Nolemju mēģināt ar nelieliem likumiem turp aizskriet. Maršruts tāds, ka vairākās vietās ir iespējams skriet pa taisno. Sākotnēji sajūtas labas, tāpēc visur izvēlos garāko ceļu, pēc 21 km pieņemu lēmumu veikt apli, kur sanāk 37 km, bet ap 27. km kļūst grūti. Tomēr āķis ir lūpā — vajag vēl un vēl. Temps krītas, taču doma par maratonu ņem virsroku pie 33. km. Bērzkrogā uz Vidzemes šosejas pēdējais grūtais lēmums — nevis griezties uz plānoto finišu, bet Madonas virzienā vēl salasīt 5 km, lai noskrietu pirmo maratonu 2013. gadā, pirmo maratonu treniņā un, kā gada beigās izrādīsies, pirmo no 42 maratoniem.

Vai sapnis ir reāls?

Kaut arī janvārī vairāk uzmanības pievēršu slēpošanai un mēneša vidū iedzīvojos nelielā muguras krikā, izdodas noskriet pirmos četrus maratonus. Parādās pirmās reālās sajūtas, ka varbūt tomēr varētu kaut ko iespēt šajā gadā. Guntars Kukuļinskis jau izsaka pirmo prognozi un novēlējumu. Ļoti lielā eiforijā nekritu un uzreiz nesadomājos, ka tik vienkārši viss turpināsies atlikušajos

11 mēnešos, jo man patik arī braukt ar divriteni, piedalīties sacensībās, vēl ir arī citas aktivitātes un pienākumi, kas sevišķi vasarā prasa ļoti daudz laika. Sarēķinu, ka pirmajā pusgadā jābūt pa četriem maratoniem un otrajā pusgadā pa trim maratoniem mēnesī.

Ziema uzņem apgriezienus, un pirmās apņemšanās emocijas pierimst. **Februārī** veicu tikai divus maratonus. **Martā** trīs svētdienās salasu trīs maratonus, taču parādās arvien nopietnākas iebildes — kāpēc tas vajadzīgs, jo pēc divu stundu skrējiena paliek grūti. Pamotivē daži draugi, bet daži paziņas sauc par dullu. Pats ceru, ka ar katru maratonu kļūs vieglāk.

Aprīlis sākas ar jaunām emocijām, jo 7. aprīlī noskrienu divus maratonus — pirmo pie TV ekrāna (Parīzes maratons) un uz karstām oglēm savu 10. maratonu. «Ripoja» ļoti labi, veicu vienu no šī gada labākajiem treniņu maratoniem (3.35:41), tā ka varu rekomendēt šo recepti.

Maijs, aktīvas velosezonas sākums. Laiku prasa velokrosa organizēšana Ozolkalnā — un nāk klāt tikai divi maratoni.

Jūnijs sajūtu ziņā ir viens no labākajiem mēnešiem. Sākusies vasara, un netipiski sev ceļos agrāk un skrienu agros maratonus. Izdodas izlidzināt trases pirmās un otrās pusītes laikus, kā arī noskriet labāko treniņu maratonu (3.26:36). Ir pagājis pusgads, un noskriet 19 maratoni, tāpat minus divi no ideālā plāna, taču optimālajā plānā tuos stabili. Sajūta, ka ir ielikta laba bāzīte, lai vairāk skrietu pa kalniem, jo līdz šim esmu skrējis klasiskos maratonus, cik nu Cēsu apkārtnē tas ir iespējams. Nav aizmirsts senais sapnis par dalību «Mont-Blanc» ultramaratonā, kur nepieciešami kvalificēšanās punkti, kas liecina par dalībnieka gatavību. Teorētiski pietiek ar diviem Siguldas kalnu maratoniem, taču lielākas pieredzes gūšanai noskatu «Morenic Trail» Itālijā oktobra sākumā (<http://www.morenictrail.com/>), kur, pieveicot 109 km, iespējams iegūt trīs kvalifikācijas punktus.

Negaidīts pavērsiens

Jūlijs sākas cerīgi, tiek veikts pirmais kalnu maratons «Priekuļu Trail» takās. Taču tad pienāk liktenīgais 9. jūlijs, kad, iepazīstoties ar SEB MTB maratona Vietalvas posma trasī, vienā no nobraucieniem lūst velosipēda dakša un nākas iestāties «lido-tājos», kas beidzas ar lauztu mugurkaula pirmo skriemeli.

Sākumā vēl ceru, ka ātri tikšu atpakaļ ierindā, taču pēc pirmās nedēļas, ko pavadu ar «šallīti» ap kaklu, saprotu, ka esmu nolikts kārtīgi pie vietas un ārsta noteiktās vismaz sešas nedēļas būs jāpavada mierā. Šis laiks ir ļoti grūts, jo jūtos kā vecs bezspēcīgs onkulis. Ar laiku tomēr iemācos kustēties bez kakla grozīšanas un daudzas lietas jau spēju izdarīt. Sportiskajiem sapņiem, maratoniem un velosezonai strīpan gan ir pāri. Labā ziņa — varēja būt sliktāk. Ārsts teic, ka es esot dzimis laimes krekliņā. Uz šīs pozitīvās nots arī pavadu savu neplānoto atvaļinājumu.

Sapņa atdzimšana

Augusta beigās saudzīgā režīmā atsāku kustēties ar diviem pusmaratoniem. Pirmajā no tiem izbaudu plašu sajūtu gammu: pirmo kilometru labo «ripošanu», karstumu, galvas pagriešanu ar nelieliem krakšķīšiem, badu, ābolu zagšanu un vēl kārtīgu izlišanu. Kopumā secinu, ka traumētais mugurkauls pārāk netraucē skriet un skriešana ļoti neietekmē traumēto mugurkaulu. Pēc diviem pusmaratoniem atgriežos pie maratoniem, tad ar divu dienu pauzīti vēl augustā tieku pie veseliem diviem. Pamēģinu uzkāpt arī uz velosipēda, bet saprotu, ka šis sporta un pārvietošanās veids manam mugurkaulam vēl nepatīk.

Veicu nelielus matemātiskos aprēķinus un saprotu, ka teorētiski varētu restartēt iepriekšējos mērķus. Pārāk nesaspringstu, bet iespēju robežās mēģinu kustēties.

Šajā gadā biju plānojis realizēt vēl kādu sapni — skriet par tempa turētāju maratonā. Cerot, ka līdz 15. septembrim tikšu uz

Itālija, Rimini province,
Montebello virsotne,
21. kilometrs.

Siguldas kalnu maratons — tuvojoties finišam.

striņas, neatsaucu savu kandidatūru. **Septembris** ir izšķirošais mēnesis, lai pieņemtu lēmumu arī par Itālijas ultramaratonu. Tā nu ir sakritis, ka ik pēc trim nedēļām paredzētas manas vienīgās trīs šī gada sacensības (Valmieras maratons, «Morenic Trail» Itālijā un Siguldas kalnu maratons). Septembra sākumā vēl šaubos, vai pieteikties, bet pieņemu lēmumu, ka piedalīšos visās noskatītajās sacensībās un turpināšu maratona eksperimentu.

Septembrī — četri maratoni, un pēdējais jau Itālijā. Mēģinu piedzīt ekipējumu «Morenic Trail» vajadzībām. Maršruts līdzens, ar kārtīgu 4 km garu kāpumu pusmaratona beigās, foto, un griežu atpakaļ. Laika apstākļi, klimats, temperatūra, sajūtas diezgan vārgas, par ko liecina arī laiks (5.05:01), kas nedod īpašu pārliecību, domājot par gaidāmajiem 109 km pēc nedēļas.

Oktobris sākas ar debiju ultramaratonā. Uzskatu, ka nostartēju ļoti labi. Liela migla, neliela mandrāža, bet sākums bez liela stresa, jūtos pārliecinoši skrējienos lejup. Ap 50. un 60. km paliek pavisam grūti, taču pēc nelielas zupas pauzes atkopjos, ātrums ir krities, taču stabilizējies. Pēdējos 30 km apvienoju spēkus ar kādu itāli, un pēc 17.16:05 godam sasniedzam finišu.

Atgriezies Latvijā, gūstu labu mācību, skrienot nākamo maratona. Biju iedomājies, ja esmu pieveicis 109 km, tad jau maratons nāks viegli, taču sajūtu ziņā dabūju kārtīgi trūkties un nolaisties uz zemes. Tuvojas oktobra beigas. Pirmdienā grūts treniņmaratons pa Siguldas pauguriņiem, atkal sajūtas nav tās labākās, taču sestdien noslēdzošajā oktobra maratonā (Siguldas kalnu maratons) jūtos OK. Tik ļoti pa dubļiem slidināties vēl neesmu nekad. Arī šoreiz joprojām komfortabli jutos tieši noskrējienos.

skrienot, bet arī gatavojoties un plānojot nākamo skrējiena reizi. Mēneša iesākums mierīgs, pirmajā nedēļā tikai viens maratons, taču nākamajās nedēļās pārslēdzos uz diviem maratoniem, sajūtas atgriežas, sāk arī labāk «ripot», līdz ar to atgriežas ticība saviem spēkiem un rodas arī lielāka pārliecība par izvirzītā mērķa sasniegšanu 2013. gadā. Noslēdzošajam maratonam varu atļauties izvēlēties dienu tuvāk gada beigām. Patiess prieks, ka aicinājumam piedalīties noslēdzošajā maratonā atsaucas Edgars Bremze un ar velosipēdu arī Uģis Strazdiņš.

Secinājumi

- Maratona distance pagātnē man bija 42,195 km bez satura, taču pēc šī eksperimenta cieņa pret to ir augusi. Jo vairāk skrēju, jo lielāks respekts radās.

2013. gada skrējieni

km	109	54	42,2	21	8	3	1907
reizes	1	1	40	2	1	2	47
avg/h*	17.16:05	6.59:17	3.54:24	1.48:55	00.31:20	00.10:48	4.27:28

* Vidējais laiks distancē.

Klāt ir **novembris**, un saprotu, lai sasniegtu savu mērķi, ir diezgan daudz jāskrien, jo vajadzīgi vēl 12 maratoni. Pirmajos divos Rīgā, Mežaparkā, liekas, ka «baterija» ir galīgi izpumpēta, jo ļoti grūti iekļauties četrās stundās. Tāpēc skaitliskais kāpinājums sanāk minimāls — novembrī pieci maratoni. Mazs apsveikums valsts svētkos ir izvirzīšanās Renča skaitļa vadībā.

Gaisma tuneļa galā!

Decembris. Vajadzīgi septiņi maratoni. Piezogas slinkuma velniņš, kas drupina motivāciju. Ļoti liela ciņa ar sevi, ne tikai

- Ja varam veikt ko tādu, kas patīk pašam un var kādu citu iedvesmot, tad veidojas ideāls salikums.

- Katra cilvēka izvirzītie mērķi, apņemšanās, rekordi un pārdzīvojumi ir daudz vērtīgāki nekā to salīdzināšana ar labākajiem kādā jomā, jo ikvienam individuāli ir savas iespējas. Nav svarīgi, vai mērķis ir nonūjot 5 km, lai paelpotu svaiņu gaisu un parunātos ar biedru, vai noskriet savus pirmos 10 km, vai pievārt 200 km ultramaratonu, vai sasniegt Latvijas rekordu kādā disciplīnā. Katram savs! Kustamies! **TS**

Pēc 42. maratona noskriešanas.

Latvijas smagatlētikai — 120

Arnīs Šauriņš,

Latvijas Godžju-rju karatē federācijas prezidents.

Foto — no autora personiskā arhīva.

Turpinām žurnāla «Tēvijas Sargs»

2010. gada 10., 11. un 12. numurā, kā arī 2011. gada 1., 3. un 4. numurā aizsāko Latvijas smagatlētikas 120 gadu jubilejai (1890.—2010. g.) veltīto rakstu sēriju, kurā apskatām tolaik Latvijas smagatlētikā ietilpušo sporta veidu (20. gs. sākumā ar šo terminu apzīmēja profesionālu un amatieru svaru celšanu, grieķu—romiešu cīņu, amerikāņu — brīvo cīņu, angļu boksu, franču boksu, džudžitsu un džudo) attīstību, Latvijas iedzīvotāju pieredzi, mācīšanās metodikas, sporta veida tehnikas, treniņu rīkus, lietotos terminus, sportistu dienas režīmu, uzturu, sacensību noteikumus un citas raksturīgās īpatnības, aptverot laika posmu no 1890. līdz 1940. gadam. Smagatlētika jo plaši izmantota zēnu un jauniešu vispusīgai fiziskajai attīstībai, sagatavošanai militārajam dienestam, kā arī topošo virsnieku un instruktoru apmācībā.

Viens no laušanās veidiem (tā Latvijā dēvēja cīņas sporta veidus), ar kuru mūsu zemē līdz Otrajam pasaules karam nodarbojās profesionāli un amatieri, ir brīvā cīņa. Dažādos latviešu periodikas izdevumos šis cīņas veids tika apzīmēts ar terminiem *catch-as-catch-can*, brīvā jeb amerikāņu cīņa, brīvā cīņa, brīvstila cīņa. Latviešu konversācijas vārdnīcā (1939—1940) — *Catch as catch can* (ķer kā vari) — angļu un amerikāņu brīvā cīņa, bet par brīvo cīņu vārdnīcas autori bija nosaukuši Šveices t.s. *Schwiegen* un *Suisse libre* cīņu.

Par brīvās cīņas dzimteni tiek uzskatīta Anglija. Jau 18. gs. tur eksistēja vairāki cīņas veidi ar saviem sacensību noteikumiem, pazīstamākie no tiem nāca no Kamberlendās, Vestmorlendās, Lankašīras, Kornvalas un Devonšīras grāfistes. 19. gs. angļiem ieceļojot Amerikā, tur nokļūst arī angļu cīņas veidi. Tajā pašā laikā Eiropā bija vērojams profesionālās franču cīņas (tagad: grieķu—romiešu cīņa) popularitātes periods. Franču cīņas čempionāti profesionāliem notika galvenokārt cirkos. Cirktruņas un profesionālie cīkstoņi ceļoja pa pasauli, piedaloties cīņu čempionātos

Izaudzināt labus cīkstoņus —

tas ir tāpat kā ar augļu kociņiem. Jāizmeklē tādi, kam labas saknes, lai mēs varētu būt droši, ka tie labi augs un nesīs augļus.

Jānis Leskinovičs (1892—1959)

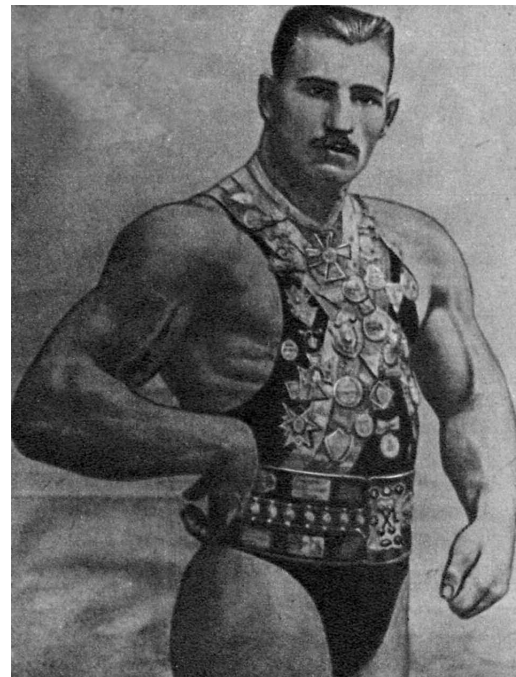
dažādās valstīs, arī Amerikā. Uz Ameriku laimes meklējumos devās cilvēki no daudzām Eiropas valstīm, tādējādi franču cīņu iepazīna arī Amerikā. Saplūstot angļu nacionālajiem cīņas veidiem, franču cīņai un atsevišķu Ziemeļamerikas indiāņu cilšu (piemēram, irokēzu) cīņu tehnikām, izveidojās cīņas veids, kurš tika saukts par *catch as catch can*. Šis cīņas veids tālāk attīstījās divos virzienos, proti, amatieriem un profesionāliem. Amatieru virziens Ziemeļamerikas koledžu un universitāšu studentu un sportistu amatieru vidū guva tik lielu popularitāti un plašu attīstību, ka šo cīņas sporta veidu iekļāva 1904. gada olimpiskajās spēlēs, kas notika ASV, Sentluisā. Cīņas norisinājās septiņās svaru kategorijās. Olimpiskā komiteja nodēvēja šo cīņas sporta veidu par brīvo cīņu (*Free stile*). Brīvā cīņa netika iekļauta 1912. gada olimpiskajās spēlēs.

Profesionālu *catch as catch can* virziens attīstījās cirka vidē, kur mērķis bija ar šo cīņu piesaistīt, aizraut un izklaidēt publiku, lai gūtu pēc iespējas lielāku peļņu. Profesionālu cīņas notika bez svara kategorijām. Pakāpeniski attīstoties abiem *catch as catch can* virzieniem, tie atgriezās Eiropā, kur no 20. gs. 20. gadiem kļuva aizvien populārāki.

1898. gadā Krievijā iznāk barona Kistera sarakstītā pirmā grāmata krievu valodā, kas izklāsta brīvās cīņas paņēmienus un sacensību noteikumus. Savukārt jau 20. gs. sākumā Pēterburgā un Maskavā atsevišķi atlētikas pulciņi un klubi piedāvāja apmācīt brīvā cīņā interesentus.

Kristaps Veilands-Šulcs

Latvijas profesionālie cīkstoņi Jānis (Ivans) Spuļš (1883—1962), Klemenšs Buļš (1888—1953), Kristaps Veilands-Šulcs (1885—1987), kas Krievijā bija ieguvuši lielu popularitāti līdz Pirmajam pasaules karam (1914—1918), dažreiz piedalījās arī brīvās cīņas čempionātos, kuru dalībnieki pārstāvēja savus, piemēram, Azerbaidžānas, Armēnijas un Gruzijas nacionālo cīņu veidus, kam bija daudz kopēja ar starptautiskās brīvās cīņas tehniku.

Kristaps Veilands-Šulcs ar zelta jostu.

Krievijas Sverdlovskas apgabala 2010. gada nozīmīgo notikumu un atceres dienu kalendārā par vienu no latviešu cīkstoņiem lasāmi šādi vārdi: «Šogad aprit 125 gadi, kopš dzimis profesionālais cīkstonis, pasaules čempions cīņā un cirka mākslinieks Kristaps Veilands-Šulcs. Francijā, Vācijā, Šveicē, Turcijā, Norvēģijā, Amerikā un Krievijā — visur viņa vārds pulcēja milzīgu cilvēku auditoriju. Kopš 1928. gada viņš dzīvoja Sverdlovskas apgabalā. Miris 102 gadu vecumā Sverdlovskā [tag. Jekaterinburga].»

Savukārt avīzē «Sporta Pasaule» (1937) lasām par Veilanda-Šulca darbošanos 2. Rīgas Atlētu klubā (2. RAK) līdz Pirmajam pasaules karam: «Lielu slavu kā profesionāls lauzējs guva 2. RAK biedrs Veilands, kas uzstājās zem vārda Šulcs. Viņa krūtīs bagātīgi rotāja godalgas. Starp citu, Veilands izcīnīja arī greznu jostu, kas tolaik maksāja ne mazāk kā 500 zelta rubļus!»

Kristaps Veilands-Šulcs par savu dalību kādā brīvās cīņas čempionātā žurnālā «Herkules» 1914. gadā atceras:

«Bez ikdienas cīņas ar Lūrihu es trenējos katru dienu arī Vingrošanas biedrībā ar divdesmit amatieriem, galvenokārt apgūstot brīvo cīņu ar visiem viņu piecirtieniem. Brīvā cīņa bija man vajadzīga priekš Baku, kur mēs braucām pēc Tiflissas. Bakinieši ne īpaši uzticējās franču cīņai, īpaši persieši, kas teica, ka visi mūsu cīkstoņi nevarēs noturēties pret persiešu pehlivaniem (cīkstoņiem) vairākas minūtes. Kā viņi bija izbrīnīti, kad pret visām viņu slavenībām cirka direkcija pieteica vismazāko čempionāta cīkstoni — mani.

Ar dievpalīgu es izstiepu divdesmit vietējos cīkstoņus, pie tam ne ar vienu necīnījās ilgāk par 3 minūtēm. Iznāca ar mani cīnīties pats slavenākais no pehlivaniem — Mišruts, milzīga spēka cilvēks. Viņš mani parterā... un uzreiz nogāzās uz pleciem no mana *bras role* [metiens savērpjot, skrūve] 35 sekundēs. Kas cirkā notika, aprakstīt pat nav iespējams. Krievu publika aplaudēja, persieši gandrīz lien vīrsu ar nažiem. Vispār, runājot par austrumu cīkstoņiem, jāteic, ka viņiem ir ļoti liels dabas dots spēks, bet viņi nav pieraduši pie diezgan ātras cīņas, un, ja sākt tos raustīt un apgrūtināt ar paņēmieniem, spēki viņiem ātri vien ir galā. Kad es pārtrumpoju visus persiešu cīkstoņus, vietējie bagātņieki izrakstīja par lielu naudu kādu turku cīkstoni.

Tās dienas rītā, kad bija nolikta mana cīņa ar turku, atnāca pie manis uz viesnīcu divi persieši, kurus es agrāk biju nometis uz pleciem, un teica man: «Skaties, mazais šaitan, bīsties turka, viņš grib tev aci izdurt vai kāju salauzt!» Es viņiem pateicos par brīdinājumu, bet šie atteica: «Ne jau priekš tevis to darām, bet priekš sevis! Ja viņš tevi uzvarēs, tad mums visi tautieši bārdā splaus, jo mēs netikām ar tevi galā.»

Redzu turkam tāda fizionomija, ka labāk uz lielceļa vakarā to nesatikt. Ah! Domāju, parterā es gan neiešu. Sāku lēkāt ap viņu un noķēru uz *tour de tête* [metiens pār muguru, satverot aiz galvas]. Divarpus minūtēs papēži vien nozibēja gaisā. Tā kā pēc šīs cīņas persieši bija solījušies mani nodurt, tad man iedeva apsardzi, kas mani atveda uz cirku un aizveda mani mājās «kā ģenerāli». Bakū es ieguvu pirmo balvu par brīvo cīņu, trešo par franču cīņu.

Jutu sevi tik labi trenētu, ka nolēmu, ja būs nākošgad čempionāts brīvajā — amerikāņu cīņā Parīzē, braukšu turp, lai tiktos ar labākajiem brīvās cīņas speciālistiem no Anglijas un Amerikas. Vai man salauzis abas kājas vai arī es iziešu pasaules čempionos. Visādā ziņā — tas ir tā vērts.»

Jānis Leskinovičs

Latvijā profesionālu brīvās cīņas varēja vērot Rīgas cirkā grieķu—romiešu cīņu

čempionātu laikā 20. gs. 30. gados. Latvijas profesionāli, kas cīnījās pēc brīvās cīņas noteikumiem, to apguva, mācoties individuāli pie kāda no saviem kolēģiem, vērojot citu cīņas, ar privātu treneru un sparingpartneru palīdzību vai ar ārvalstu mācību literatūras un periodikas palīdzību. 1925. gada avīze «Latvijas Strādnieku Sports» raksta: «Viena no smagatlētikas sastāvdaļām ir, kā jau minēts, populārā grieķu—romiešu cīņa. Citur piekopj arī tā saukto brīvo cīņu — *catch-as-catch-can*. Latviešiem šinī nozarē izcilu sportistu nav; kā izņēmums būtu mināms latvietis Leskinovičs, kurš šī gada profesionālu čempionātā Vācijā ir guvis spīdošu uzvaru pār pasaules meistariem.» No Ritas Apines pētījuma (1999) par Jāni Leskinoviču uzzinām viņa izaugsmes ceļu:

«Jānis studijas tomēr nebeidza, jo tika mobilizēts armijā un iestājās Alekseja kara skolā, kuru pabeidza 1915. gadā. Tad nāca karš. Simtiem un tūkstošiem jaunekļu atmeta visam ar roku un gāja kā brīvprātīgie uz fronti. Arī Jānis Leskinovičs. Raibi, gari un grūti bija kara gadi. Jānis cīnījās kaujās Rīgas frontē, tepat pie Daugavas krastiem. Bet arī šeit nebija aizmirsis vecos niķus. Atpūtas brīžos brašais virsnieks labprāt trenējies kopā ar saviem karavīriem. Tika pat sarīkoti sporta svētki, un arī pats Jānis uzstājies. Kad liela ļaužu pulka priekšā virsnieks nolīcis gar zemi visus savus pretiniekus, tad kareivju sajūsmai nebija gala. ..

1921. gadā cauri Rīgai Jānis devās uz Vāciju, lai kļūtu par profesionālu cīkstoni. Pāris gadu Jānis lauzās kā labs cīkstonis, bet līdz pasaules meistara godam vēl bija jānoiet krietns ceļš. Kā Jānis pats intervijās atzinies, ceļš uz augstākajām virsotnēm bijis ne vien grūts, bet arī nežēlīgs un asiņains: «Kad sāku čempionātos likt uz tepiķa slavenos cīkstoņus, viņi pūlējās mani salauzt, sasist. Un, kad uz cirkus arēnas parādījās nīknaiss zvērs, kuram bija uzdots sakropļot manu miesu uz visiem laikiem, es zināju, ar ko man darišana, un gāju droši tam preti. Nedaudzās sekundēs tas kā akmens gulēja no sviests gar zemi. No tā laika es uzvarēju.» ..

1923. gadā Ķelnē Jānis Leskinovičs ieguva Eiropas meistara nosaukumu, guva lielus panākumus Argentīnā un Brazīlijā. Tajā pašā gadā Madridē izcīnīja profesionālo cīkstoņu pasaules čempiona nosaukumu. 1924. gadā viņš panākumu atkārtoja Riodežaneiro, cīnījās Vācijā, Šveicē, Spānijā un Portugālē, uzvarēja «Zelta jostas» izcīņā Hamburgā (1928, 1930, 1931), Eiropas meistarsacīkstēs Prāgā (1929, 1930) un Rīgā (1931), īpašumā ieguva H. Eberlesa kausu un Dortmundas kausu (1928), uzvarēja Ščecinas un Hamburgas turnīros (1932). Hamburgas lielo zelta jostu Jānis pārveda

uz Rīgu un pēc Otrā pasaules kara nodeva Rīgas Vēstures un kuģniecības muzejam. Pēc Eiropas nāca Amerika, kas bija to laiku profesionālo cīkstoņu Meka. J. Leskinovičs cīnījās Buenosairesā, Sanpaulu, Riodežaneiro, Ņujorkā. Kādā viesošanās reizē astoņos mēnešos Jānis izcīnīja 117 uzvaras. Amerikā tika iepazīta un izstudēta sarežģītā brīvā cīņa, kas bija ļoti populāra šajā zemē. Argentīnā Jāni sauca par kaulu lauzēju, jo viņa iemīļotākais cīņas paņēmiens bija *supless* [metiens pār tiltu], ko viņš apguva jau 1912. gadā Pēterburgā, un šo efektīgo paņēmieni Amerikā vēl nepazīna. ..

Katrs rīts Jānim sākās ar vingrošanu 30 minūšu garumā un vieglu masāžu. Pēc vieglām brokastīm sekoja pastaiga pusotras stundas garumā. Katru priekšpusdienu Jānis cīnījās ar diviem treniņa pretiniekiem. Regulāri trenējās ar latviešiem — labi pazīstamiem kolēģiem, draugiem, bet no sāncensiem izvairījās. Pusdienās lietoja daudz sakņu, drusciņ gaļas, atturoties no sāls un pipariem, lai nevajadzētu daudz dzert. Viegli varēja noēst pāris duču banānu vai divus trīs ananasus. Pēcpusdienā lasīja avīzes, cītīgi sekojot politikai, vai arī rakstīja vēstules. Kad necīnījās, tad pirms cirka ieturēja vakariņas, bet, ja bija jācīnās, palika neēdis septiņas stundas līdz dienas beigām. Pēc cīņas gaidīja silta vanna. Brīvajā laikā interesējās par sportu — tāpat kā skolas gados, kad nevienu futbola sacīksti vai boksu, vai laušanas garām nepalaida, ja tikai atlika laiks.»

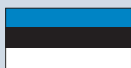
Turpinājums nākamajā numurā.

Pēc izrādes apmeklējiet
„Operas kafejnīcu”
 Švarca stūrī.
SALAMONSKA CIRKS
 Starptautiskais grieķu-romiešu
cīņu čempionāts
 1938. g. aprīlis

Orģināla dubultnelsona pretparāde.
 (apakšā pasaul. čemp. Jānis Leskinovičs; augšā Spānijas čemp. Fulluardo.)

J. Leskinovičs uz cirka programmiņas vāka 1938. gadā.

Turpinās NATO standartu ieviešana Emari bāzē

Igaunijas Gaisa spēku bāzē Emari tiks uzstādīta radiolokācijas sistēma, kas izmaksās 7,1 miljonu eiro un būs paredzēta militāro lidmašīnu navigācijai un uzņemšanai lidlaukā. Saskaņā ar Aizsardzības ministrijas un ASV uzņēmuma «ITT Exelis» parakstīto līgumu augstas precizitātes radaru Igaunijai piegādās 2015. gada vasarā. Ar tā palīdzību varēs nodrošināt jebkura tipa NATO militāro lidmašīnu drošu piezemēšanos lidlaukā. Radara dati ļaus apkopot un analizēt informāciju par lidaparāta atrašanos, laikus konstatējot jebkuras novirzes no plānotā piezemēšanās kursa.

Pašlaik Emari bāzē darbojas civilas nozīmes navigācijas sistēma, ar kuru nevar koordinēt dažu militāro lidmašīnu tipu piezemēšanos. Jaunais «ITT Exelis» radars Emari bāzē ļaus iekļauties NATO noteiktajos standartos, garantējot gan militāro, gan civilo gaisakuģu drošu navigāciju piezemēšanās brīdī.

Aizsardzības ministrs Urmas Reinsalu uzskata, ka jaunais radars ir nozīmīgs ieguvums, gan piedaloties Baltijas gaisa telpas drošības pasākumos, gan dažādu mācību rīkošanā, gan vajadzības gadījumā veicot sabiedroto spēku uzņemošās valsts funkciju savā teritorijā.

Gads sākas ar tanku un pretgaisa aizsardzības ieroču iegādēm

Somijas Aizsardzības ministrija gada sākumā oficiāli publicējusi plānu iegādāties no Nīderlandes 100 lietotus tankus «Leopard 2A6» par 200 miljoniem eiro. Šī darījuma juridiskās formalitātes ar Nīderlandes militāro resoru tika kārtotas kopš 2013. gada decembra. Panākta vienošanās, ka pirmo tanku partiju somi saņems 2015. gadā, bet viss pirkums tiks piegādāts pa daļām — līdz 2019. gadam. Divpusējais līgums ietver arī vairākas opcijas 10 gadu periodam, tajā skaitā par tanku rezerves daļām, instrumentiem, trenāžieriem, izmēģinājumu iekārtām un municiju. Nīderlandes tanki ir labā tehniskā stāvoklī, tiem veikti nepieciešamie apkopes un modernizācijas darbi. Nīderlande pārdevusi šo tehniku tāpēc, ka jau 2011. gadā pieņēms lēmums izslēgt no bruņojuma visus tankus «Leopard-2».

Somijas Bruņoto spēku sastāvā patlaban ir arī 2004. gadā no Vācijas nopirktie 100 tanki «Leopard-2A4». Toreiz par 68 miljoniem eiro tika nopirkti pavisam 124 tanki, taču pēdējos gados daļa šīs tehnikas ir pārveidota par speciālajām mašīnām.

Līdztekus tanku parka modernizācijai Somijas militārais resors janvāra beigās paziņojis, ka par 90 miljoniem eiro iegādāsies vairākus simtus

ASV karavīrs palaic raketi ar PGA kompleksu «Stinger».

ASV kompānijas «Raytheon» ražotos pārnēsājamus pretgaisa aizsardzības kompleksus «Stinger», kas paredzēti zemu lidojošu lidmašīnu, helikopteru un bezpilota lidaparātu iznīcināšanai. Plānots, ka šos PGA ieročus Somija saņems trīs gadu laikā, sākot ar 2014. gadu. «Stinger» aizstās pašlaik apbruņojumā esošos Krievijas ražojuma kompleksus.

Jūras un Sauszemes spēkiem būs jauna tehnika

Aizsardzības ministrija paziņojusi, ka 15 gadu perspektīvā Jūras spēku modernizācijai un apbruņošanai paredzēts iztērēt 5,8 miljardus dolāru. Šādi tērīņi iekļauti valsts apbruņojuma programmā 2013.—2022. gadam un plānošanas dokumentos līdz 2030. gadam. Jūras spēkiem tiks nopirkti 14 dažādi virsūdens kuģi (3 korvetes, 4 apsardzes kuteri, 3 minū traļi u.c.) un trīs zemūdenes, kā arī trīs patruļlidmašīnas un 12—14 pretzemūdeņu un meklēšanas — glābšanas helikopteri. Patlaban Polijas JS sastāvā ir 90 kuģi, 29 helikopteri un 12 lidmašīnas. Ja netiks veiktas jaunas tehnikas iegādes, jau 2022. gadā JS ierindā var palikt vairs tikai 15—20% no pašreizējās tehnikas un bruņojuma.

Tiltlicējs «MS-20 Daglezja».

Polijas AM vienlaikus risina arī Sauszemes spēku modernizācijas jautājumu, no Vācijas Bundesvēra sastāva iepērkot 119 tankus «Leopard-2» (dažādās modifikācijās) un nepieciešamās iekārtas. 180 miljonus vērtais līgums paredz arī 200 citas tehnikas vienību iegādi, tajā skaitā 40 automašīnas «Unimog U 1300/L 4x4». Līdz 2014. gada beigām saskaņā ar līgumu tiks piegādāti 77 tanki «Leopard-2A5» un 14 «Leopard-2A4». Līdz 2015. gada beigām — 28 tanki «Leopard-2A5» un visa atlikusī tehnika.

Bruņoto spēku mobilitātes uzlabošanai gada sākumā Polija izsludināja tenderi par septiņu tiltlicēju «MS-20 Daglezja» (ar 6x6 riteņu formulu) piegādi. Saskaņā ar Polijas prasībām pirmajiem četriem tiltlicējiem jābūt piegādātiem jau šogad, atlikušajiem — 2015. gadā. Paredzēts pasūtīto tiltlicēju skaitu palielināt līdz 50 vienībām. «MS-20 Daglezja» var uzstādīt 3—4 m platu un līdz 23 m garu tiltu, kurš var izturēt 63,5 t smagas kāpurķēžu tehnikas braukšanu pāri.

Polija arī gatavojas iegādāties kopumā 40 jaunas remonta un evakuācijas mašīnas uz riteņu šasijas KWZT, kuru piegādes tiks organizētas līdz 2018. gadam. KWZT apgādās ar bukšanas iekārtu bruņutransportieru, pašgājējhaubiču un smago automobiļu (līdz 26 t) vilkšanai pa šķēršļotu apvidu.

Valstī apstiprināta jauna stratēģiskā prioritāte

Šī gada 21. janvārī Francijas aizsardzības ministrs Žans Īvs Ledriāns paziņoja, ka valstī oficiāli noteikta jauna stratēģiskā prioritāte — kiberuzbrukumu novēršanas programma, kuras realizācija sāksies jau šogad. Programmas finansējums iekļauts militārā resora budžeta plānošanā piecu gadu perspektīvā.

Uzstājoties kiberdrošībai veltītā starptautiskā konferencē Lillē, Ž. Ī. Ledriāns uzsvēra, ka Francijas pasākumi kiberdrošības jomā

NATO turpina veidot Eiropas pretraķešu aizsardzības vairogu

Ši gada 11. februārī Spānijas ostā Rotā ieradās pretgaisa aizsardzības (PGA) eskadras mīnukuģis «*USS Donald Cook*» (*Arleigh Burke-class*), kas aprīkots ar kaujas informācijas un vadības sistēmu «*Aegis*». «*USS Donald Cook*» ietilpst ASV Jūras spēku sastāvā, un tam ir dots uzdevums turpmāk pastāvīgi bāzēties Rotas ostā un kļūt par vienu no NATO PGA sistēmas segmentiem Eiropā, kā arī piedalīties jūras patrulēšanas uzdevumu izpildē un dažādās jūras spēku mācībās.

«*USS Donald Cook*».

Tuvākajos divos gados Eiropā uz pastāvīgu bāzēšanos iedzīvojas vēl trīs eskadras mīnukuģi («*USS Ross*», «*USS Porter*», «*USS Carney*») ar sistēmām «*Aegis*» uz klāja. Šie pasākumi notiks saskaņā ar 2010. gadā NATO samītā noslēgto vienošanos par NATO vadītas PGA sistēmas izveidi Eiropā, lai aizsargātos pret potenciālu Irānas raķešu uzbrukumu.

Spānija 2011. gadā pieteicās dalībai NATO PGA projektā, atļaujot izmantot Rotas ostu NATO PGA eskadras mīnukuģu bāzēšanai. Arī Polija, Čehija, Turcija un Nīderlande ir parakstījušas vienošanos par NATO PGA elementu izvietojumu savā teritorijā. Saskaņā ar līdzšinējiem plāniem NATO PGA sistēmas formēšanai būtu jānoslēdzas 2018. gadā.

Laiks nomainīt vecos krievu iznīcinātājus

Slovākijas Gaisa spēku sastāvā esošajiem Krievijas ražojuma iznīcinātājiem jau ir iztērēts tehniskās ekspluatācijas resurss, tāpēc top starptautisks tenderis iznīcinātāju iegādei. Iespējams, Slovākija sekos Čehijas scenārijam un iegādāsies lizingā Zviedrijas kompānijas «*Saab*» ražotos iznīcinātājus «*Jas-39 Gripen*». Lidzekļu ekonomijas nolūkos Slovākija un Čehija arī apspriež iespēju formēt apvienoto iznīcinātāju eskadriņu, kas veiktu divu valstu gaisa telpas patrulēšanas misiju.

Laikā no 2004. līdz 2014. gadam Čehija ir izmaksājusi kompānijai «*Saab*» aptuveni 973 miljonus dolāru par 14 iznīcinātāju īri. Šo sadarbības līgumu uzskata par ļoti veiksmīgu, un to plānots pagarināt līdz 2029. gadam. Pēc ekspertu aplēsēm, 6—8 iznīcinātāju «*Jas-39 Gripen*» lizings uz 15 gadiem Slovākijai varētu izmaksāt aptuveni 340 miljonus dolāru.

Vērienīga militārā dienesta reklamēšanas kampaņa

Ši gada janvārī Lielbritānijas medijos (radio, kino, TV un presē) uzsākta intensīva reklāmas kampaņa, lai ieinteresētu par dienestu dažādās militārās vienībās. Valdība šai akcijai atvēlējusi trīs miljonus sterliņu mārciņu. Kampaņas moto — «Vairāk nekā acs spēj saredzēt», un tās mērķis ir panākt, ka mazināsies brīvprātīgo deficīts regulārajās vienībās un rezervistos.

AM pasūtītājā aptaujā ir noskaidrojies, ka katrs ceturtais brits nav apmierināts ar savu pašreizējo civilo karjeru. Respondenti arī atzinuši, ka viņiem ir ļoti ierobežotas zināšanas par profesiju un darba specifiku daudzveidību Karaliskajos bruņotajos spēkos (KBS). Aptaujā atklājies, ka gandrīz puse respondentu uzskata, ka par dienestu KBS rezervē nepienākas nekāda samaksa.

Uzrunājot reklāmas kampaņas mērķauditoriju, KBS Ģenerālštāba priekšnieks ģenerālis Pīters Volls uzsvēris, ka armija piedāvā cilvēkiem unikālas darba iespējas dzimtenē un ārvalstīs, kas saistītas ar jauniem izaicinājumiem un atklājumiem gan miera, gan kara apstākļos. Pēc ģenerāļa teiktā, šāds apstākļu salikums cilvēkā attīsta un pilnveido uz panākumiem vērstas personiskās īpašības, tajā skaitā līderību, analītiskās spējas, apņēmību un fizisko izturību.

Neskatoties uz milzīgajām priekšrocībām, ko sola armija, KBS ziņojums liecina, ka no 2013. gada jūlija līdz septembrim rezervistu skaits sarucis par 1630 salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni. Lielbritānijas KBS rezerves spēkos kopumā dien 21 870 karavīri, no kuriem 19 090 ir armijas rezerve. KBS augstākās pavēlniecības pārstāvji uzskata, ka plašā reklāmas kampaņa ļaus tuvākajos divos gados palielināt armijas rezervistu skaitu līdz 35 000. Uzsvērts, ka pēdējos 10 gados ir iztērēti aptuveni 1,8 miljardi sterliņu mārciņu, lai būtiski uzlabotu rezerves karavīru ekipējumu un tuvinātu to regulāro vienību standartiem.

Lielbritānijas armijas rezervisti apmācību laikā.

Pēc ārvalstu preses materiāliem sagatavojusi **kapteine Vizma Kaļčeva**.

Foto — <http://en.wikipedia.org>; www.armyrecognition.com/; en.wikipedia.org; www.gov.uk; <http://upload.wikimedia.org>.

Čehijas GS iznīcinātājs «*Jas-39 Gripen*».

tiks būtiski paplašināti, ņemot vērā, ka pret Aizsardzības ministriju vērsto kiberuzbrukumu skaits pēdējos divos gados ir četrkārtšojies. 2013. gadā fiksēti 780 nopietni kiberuzbrukumu gadījumi militārajam resoram. Šajos uzbrukumos mēģināts paralizēt valsts resoru serveru darbību vai iznīcināt informācijas un komandvadības sistēmas. «Pārsvārā uzbrukumi notiek no ārvalstīm vai aktivistu grupējumiem, kuri liek saprast, ka mēģina bloķēt informācijas tiklu darbību un negatīvi ietekmēt Francijas militāro grupējumu darbības efektivitāti ārvalstīs,» konferencē atzina ministrs.

Francija plāno kiberaizsardzības pasākumus veikt gan patstāvīgi, gan sadarbībā ar Eiropas Savienības dalībvalstīm. Francijas militārais resors būtiski pilnveidos kiberaizsardzību, uzlabos savu speciālistu kvalifikāciju šajā jomā, kā arī integrēs sakaru tīklos visjaunākās tehnoloģijas, lai garantētu franču militāro vienību darbības efektivitāti. Aizsardzības ministrijas kiberdrošības vienību personālu tuvākajos gados plānots palielināt divas reizes, bet dažādu pētījumu skaitu šajā jomā trīskāršot.

Jaunā laikmeta prioritātes gaisā

BPL «RQ-180» (datorgrafika).

Bezpilota lidaparāti (BPL) pasaules ekonomiski attīstītāko valstu dienaskārtībā ieņem aizvien svarīgāku nišu, un to apliecina arvien lielāku finanšu līdzekļu novirzīšana izpētes un eksperimentālajiem darbiem šajā jomā. Par diviem lielākajiem spēlētājiem BPL jomā atzīstama Lielbritānija un ASV, kuras ieguldījušas un turpina ieguldīt BLP attīstībā miljardiem dolāru.

No 2007. gada līdz 2013. gadam Lielbritānijas valdība investējusi dažādu BPL («Watchkeeper», «MQ-9 Reaper», «Desert Hawk» u. c.) iegādēs, izstrādēs un pētījumos 2,023 miljardus sterliņu mārciņu. Šādus datus savā ziņojumā apkopojusi firma «Drone Wars UK», pamatojoties uz atklātajos informācijas avotos pieejamām ziņām. «Drone Wars UK» norāda, ka praktiski visa informācija par BPL jomu ir klasificēta un nav iespējams precīzi saskaitīt, cik līdzekļu Lielbritānijas valdība piešķir dažādām privātkompānijām un universitātēm, kuras tieši vai pastarpināti iesaistās BPL tehnoloģiju radīšanā, izvērtēšanā un eksperimentos.

Par britu tuvākajiem plāniem zināms,

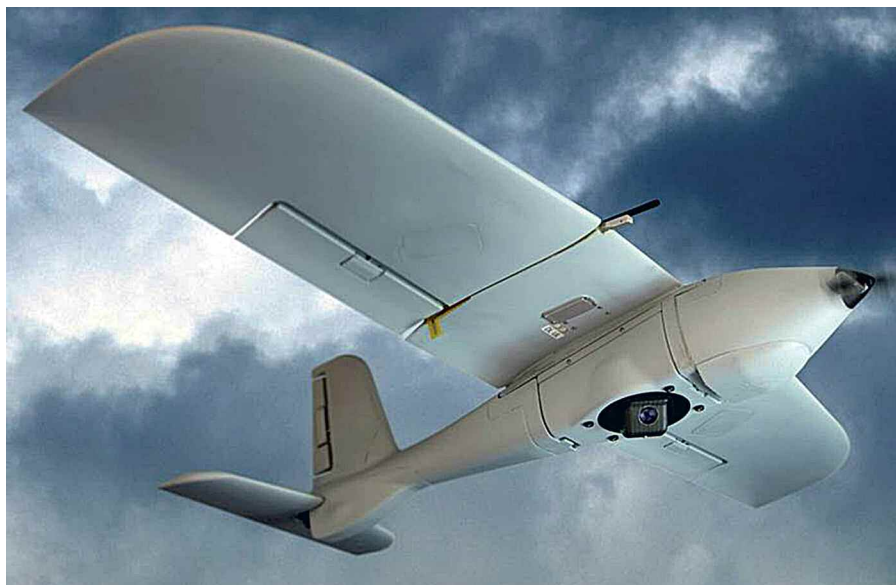
ka līdz 2018. gadam iecerēts izstrādāt perspektīvo kaujas BPL vidējiem augstumiem «Scavenger» ar lielu autonomā lidojuma laiku. Līdzekļu efektīvas izmantošanas nolūkā Lielbritānija BPL jomā izveidojusi ciešu sadarbību ar Franciju, un projekts «Scavenger» tiks realizēts kopīgi. Saskaņā ar Lielbritānijas Aizsardzības ministrijas prasībām «Scavenger» ir jāfunkcionē kā sistēmai ar vismaz 20 integrētiem bezpilota lidaparātiem, kas visi kopumā spēj nodrošināt atbalstu sešām izvēršamām operacionālajām vienībām. Projekta «Scavenger» kopējās izmaksas lēš divu miljardu sterliņu mārciņu apjomā. Šajā summā ietverta izstrāde, eksperimentālā stadija, ražošana, ekspluatācijas izmaksas un apkalpojošā personāla uzturēšana.

ASV visjaunākais bezpilota lidaparāts ir «RQ-180», ko paaugstinātā slepenības režīmā izstrādājusi kompānija «Northrop Grumman». Šī kompānija ar savu piedāvājumu izkonkurējusi divas citas ASV megakompānijas — «Boeing» un «Lockheed Martin». Plašākai sabiedrībai «RQ-180» projekta izmaksas netiek atklātas, taču ekspertu

aprēķini liecina, ka viss projekts kopumā izmaksās divus miljardus dolāru.

Pašlaik notiek «RQ-180» poligona izmēģinājumi, bet šo lidaparātu ražošana varētu sākties 2015. gadā. «RQ-180» tehniskie rādītāji pārsniedz pilnīgi visus pasaulē līdz šim zināmos BPL gan maskēšanās, gan aerodinamikas, gan autonomo lidojuma rādītāju ziņā. Neskatoties uz lielo masu (15 t), «RQ-180» spēs pildīt uzdevumus lielā augstumā, 2200 km rādiusā no vadības stacijas un nepārtraukti atrasties gaisā 24 h. Jaunais BPL ir daudzfunkcionāls, tajā skaitā spēj veikt izlūkošanu, novērošanu un citu BPL maršrutu plānošanu. Lielākā «RQ-180» priekšrocība ir ultramoderna antiradaru sistēma, kas ļauj pildīt uzdevumus, paliekot nepamanītam. Populārais aviācijas elektroniskais medijs «Aviation Week» norāda, ka jaunā BPL paaudze, kas būs «RQ-180» līmenī, varēs tikt galā ar sarežģītiem uzdevumiem Ziemeļkorejas, Irānas un Ķīnas virzienā.

Otrs ASV perspektīvais BPL ir jūras spēku uzdevumu veikšanai specializētais «X-47B», kura izmēģinājumu stadija jau beigusies. 2013. gada vasarā tas pierādījis spēju nolaisties uz okeānā esoša aviācijas bāzes kuģa «USS George H. W. Bush». Nevienam BPL līdz šim nekad nebija izdevies, izmantojot globālo navigācijas sistēmu (GPS) un īpašu programmatūru, veikt patstāvīgu nosēšanos uz kustībā esoša kuģa klāja. Jāatzīmē, ka cilvēku — pilotu apmācībā un praksē viens no sarežģītākajiem uzdevumiem ir lidaparāta nolaišanās uz kustīga kuģa klāja. «X-47B» veiksmīgie izmēģinājumi liecina, ka ASV drīzumā varētu uzsākt uz kuģiem bāzējamo bezpilota lidaparātu flotes izveidi. Taču zīmīgi, ka pirmie divi līdz šim uzbūvētie «X-47B» eksemplāri kļūs vien par savas klases prototipiem un nekad ar tiem netiks izpildīti kaujas uzdevumi. «X-47B» ir tapuši kā daļa no jūras bezpilota kaujas lidaparātu izstrādes programmas (Navy's Unmanned Combat Air System Demonstration, UCAS-D program).

BPL «Desert Hawk», kuru plānots izslēgt no apbruņojuma, jo tas morāli noveco un ir būvēts bez «stealth» tehnoloģijas izmantošanas.

BPL «X-47B» uz aviācijas bāzes kuģa klāja.

Pēc ārvalstu preses materiāliem sagatavoja
kapteine Vizma Kalčeva.

Foto — www.uasvision.com;

www.madeinalabama.com;

globalmilitaryreview.blogspot.com.

MARTS — militārās vēstures spoguļi

1919. gada **2. martā** atbrīvota Ventspils.

1919. gada **3. martā** Latvijas karaspēks pāriet vispārējā uzbrukumā Ventas līnijā.

1919. gada **6. martā** kritis pirmais Latvijas karaspēka pavēlnieks pulkvedis Oskars Kalpaks.

1891. gada **7. martā** dzimis pirmais latviešu tautības admirālis Teodors Spāde.

1919. gada **10. martā** atbrīvota Saldus.

1919. gada **12. martā** atbrīvota Lielauce.

1883. gada **14. martā** dzimis ģenerālis Oskars Dankers. Beidzis Viļņas kara skolu. Piedalījies Pirmajā pasaules karā pie Varšavas un Galicijā. Ievainots, kritis gūstā. Latvijas armijā no 1919. gada 31. maija. Cīnījies pret bermontiēšiem pie Liepājas, par ko 1919. gadā apbalvots ar Lāčplēša Kara ordeņa II šķiru. 7. Siguldas pulka komandieris. 1921. gadā Zemgales divīzijas komandieris, bet no 1933. līdz 1940. gadam Kurzemes divīzijas komandieris. 1940. gadā repatriējās uz Vāciju. 1941. gadā atgriezies Latvijā un bijis vācu okupācijas varas pašpārvaldes iekšlietu ģenerāldirektors. Apbalvots ar LKO II un III šķiru, Triju Zvaigžņu ordeņa II šķiru un daudziem ārvalstu ordeņiem. Miris ASV 1965. gadā.

1927. gada **14. martā** miris pirmais Latvijas valsts prezidents Jānis Čakste.

1921. gada **15. martā** dibināts Sapieru pulks.

1919. gada **18. martā** atbrīvota Jelgava.

1919. gada **22. martā** pulkveža Baloža brigāde izcīna kauju pie Batariem.

1919. gada **23. martā** atbrīvots Kalciems.

1919. gada **23. martā** dibināts 5. Cēsu kājnieku pulks.

1287. gada **26. martā** pie Griezes notiek pēdējā zemgaļu lielākā kauja viņu neatkarības cīņās, kad sakauj ordeņa karaspēku un krita mestrs Vilekins.

1919. gada **26. martā** atbrīvota Sloka.

1919. gada **28. martā** sākās Valmieras pulka cīņas Ziemeļvidzemē.

1879. gada **30. martā** dzimis ģenerālis Antons Zviedris. Beidzis Krievijas Intendantūras akadēmiju. Par ģenerāli paaugstināts 1926. gadā. Latgales divīzijas intendants (1928—1931). 1931. gadā pensionēts. Miris Vācijā 1955. gadā.

1919. gada **30. martā** izdots rīkojums par aizsargu pulciņu dibināšanu.

TEODORS SPĀDE

(1891—1970)

T. Spāde dzimis 1891. gada 7. martā Ventspilī. Mācījies reālskolā, tad Rīgas Politehniskajā institūtā — mehāniķu nodaļā, ieguvis inženiera diplomu. Beidzis arī Pēterburgas kara jūrskolu un Francijas Jūras kara akadēmiju. Pirmā pasaules kara laikā komandē torpēdkuģi Melnās jūras krievu flotē. Kara beigās nokļuvis turku gūstā. Latvijā atgriezies un darbojies saimnieciskā laukā. 1926. gadā uzaicināts darboties flotē. Latvijas Kara flotes dienestu sācis kā jūras novērošanas dienesta priekšnieks kapteiņa dienesta pakāpē. Lai iegūtu augstāko militāro izglītību, komandēts uz Franciju. Jūras kara akadēmiju beidzis 1927. gadā — pirmais absolvents latvietis. 1929. gadā bijis kara jūrmniecības praksē Zviedrijas un Francijas kara flotē. Paaugstināts komandkapteiņa dienesta pakāpē un iecelts par karakuģa «Virsaitis» komandieri. 1931. gadā iecelts par Krasta aizsardzības eskadras komandieri. Seko paaugstinājums — piešķirta jūras kapteiņa dienesta pakāpe. Par Latvijas kara flotes komandieri iecelts 1938. gadā, paaugstināts admirāļa pakāpē. Daudz darbojies sabiedriskajā dzīvē, tai skaitā bijis laikraksta «Sporta Pasaulē» (1936—1940) redaktors, Latvijas olimpiskās komitejas loceklis. Apbalvots ar vairākiem Latvijas un ārvalstu augstāko šķiru ordeņiem un goda zīmēm.

1941. gada jūnijā deportēts uz Tomskas apgabalu. 1944. gadā notiesāts. Sodū izcietis dažādās nometnēs. Viena no pēdējām nometnēm — Džezkazganā Kazahijā. No ieslodzījuma atbrīvots 1953. gadā — ar noteikumu, ka neatgriezies Latvijā. Strādājis Kazahijā, Temirtavas slimnīcā par grāmatvedi. Miris 1970. gada 25. jūlijā. Pārbedīts Rīgā, Meža kapos 1990. gada 29. aprīlī.

Rakstījis dzeju, piemēram, «Korālis» pirmo reizi tika skandēts 1939. gadā, Latvijas flotes 20 gadu svinībās. Dzejoļi tapa arī politieslodzīto nometnēs. Daudzi no tiem ir saglabājušies, piemēram, «Lūgšana» (1948), «Vāldzes dziesma», «Es esmu latvietis», «Tēvijai», «Dzimtene» un citi, kas atrodami laikabiedru un politieslodzīto pierakstos.

Sagatavojis Gunārs Kušķis.

DAILES TEĀTRIS

2014. GADA MARTS

Lielā zāle

1. S. 18.00 IZRAIDĪTIE
2. Sv. 13.00 IZRAIDĪTIE

3. P.
4. O.
5. T.
6. C.

7. P. 19.00 MILĒDIJA Pirmizrāde!

8. S. 18.00 MILĒDIJA 1. abonements

9. Sv.

10. P.

11. O.

12. T. 19.00 FINITA LA COMEDIA!

13. C. 19.00 MILĒDIJA 2. abonements

14. P. 19.00 M.BUTTERFLY

15. S. 18.00 VĒJIEM LĪDZI

16. Sv. 15.00 VĒJIEM LĪDZI

17. P.

18. O. 19.00 M.BUTTERFLY

19. T. 19.00 ROMEO UN DŽULJETA Vidusskolēniem, studentiem un pensionāriem -50% atlaide!

20. C. 19.00 ŠEIPINGS

21. P. 19.00 ŠEIPINGS

22. S. 18.00 IZRAIDĪTIE

23. Sv. 15.00 IZRAIDĪTIE

24. P.

25. O.

26. T. 19.00 M.BUTTERFLY

27. C. 19.00 AR VĪRU NAV VIEGLI Pensionāriem -50% atlaide!

28. P. 19.00 AMADEJS

29. S. 18.00 MILĒDIJA 3. abonements

30. Sv. 15.00 MILĒDIJA 4. abonements

Mazā zāle

1. S. 18.00 DIEVA INDES UN VELNA ZĀLES
2. Sv. 13.00 PLIKIE UN PUSPLIKIE

3. P.
4. O.
5. T.
6. C.

7. P. 18.00 VECPUĪŠI UN VECMEITAS Pirmizrāde!

8. S.

9. Sv.

10. P.

11. O.

12. T. 19.00 TAS ĪSTAIS, TĀ ĪSTĀ

13. C. 19.00 DIEVA INDES UN VELNA ZĀLES

14. P. 19.00 VECPUĪŠI UN VECMEITAS PLIKIE UN PUSPLIKIE

15. S.

16. Sv.

17. P.

18. O. 19.00 PLIKIE UN PUSPLIKIE

19. T. 19.00 PASAKA PAR VĒRDIŅU

20. C. 19.00 SLAZDĀ

21. P. 19.00 SLAZDĀ

22. S. 18.00 DIEVA INDES UN VELNA ZĀLES

23. Sv. 15.00 PLIKIE UN PUSPLIKIE

24. P.

25. O.

26. T. 19.00 ENĢEĻI AMERIĶĀ

27. C. 19.00 APGLABĀJIET MANI ZEM GRĪDAS

28. P. 14.00 SŪNU CIEMA ŽENI

29. S. 18.00 VECPUĪŠI UN VECMEITAS

30. Sv. 15.00 PLIKIE UN PUSPLIKIE

Kamerzāle

1. S. 18.00 NAKTS VĒL NAV GALĀ
2. Sv.

3. P.

4. O.

5. T. 19.00 PELDĒTĀJU KOMANDA Pirmizrāde!

6. C.

7. P. 19.00 PELDĒTĀJU KOMANDA

8. S. 18.00 PIRMĀ GRĒKA LĪCIS

9. Sv. 18.00 PIRMĀ GRĒKA LĪCIS

10. P.

11. O.

12. T. 19.00 PREZENTĀCIJA

13. C. 19.00 PIRMĀ GRĒKA LĪCIS Papildizrāde!

14. P. 16.00 PREZENTĀCIJA

15. S. 19.00 PREZENTĀCIJA

16. Sv. 15.00 ANTIGONE Pēdējo reizi!

17. P.

18. O. 19.00 PREZENTĀCIJA

19. T. 19.00 MĪLAIS MELIS

20. C. 19.00 BIEDRE ZARIŅA

21. P. 19.00 BIEDRE ZARIŅA

22. S. 18.00 NAKTS VĒL NAV GALĀ

23. Sv. 15.00 NAKTS VĒL NAV GALĀ

24. P. 19.00 NAKTS VĒL NAV GALĀ Papildizrāde!

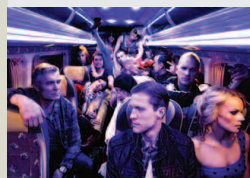
25. O.

26. T. 19.00 SABOJĀTIE

27. C. 19.00 AJA PĒC JAUNSUDRABIŅA

28. P. 19.00 NEPRĀTĪGĀ ZELDA

29. S. 18.00 PELDĒTĀJU KOMANDA

IZRAIDĪTIE

IZRAIDĪTIE

DIEVA INDES UN VELNA ZĀLES

PLIKIE UN PUSPLIKIE

ŠEIPINGS

NAKTS VĒL NAV GALĀ

* Repertuārā iespējamas izmaiņas!

Kase: 10.00 - 19.00; S., Sv. 11.00 - 18.00
Informācija: 67294444, www.dailesteatris.lv
www.bilesuparadize.lv

Dailes teātra pagraba telpās

09.03. plkst. 18.00 KAULI

20.03. plkst. 19.00 KAULI

N r . 2 | T Ē V I J A S S A R G S | F E B R U Ā R I S | 2 0 1 4

